

Stav a vývoj zeleně v Praze

Arnika, Praha 2009

Stav a vývoj zeleně v Praze

Arnika, Praha 2009

Obsah

1. Mízí zeleň nebo přibývá?	4
2. Zeleň v Praze: právní rámec	5
2.1 Zákon o ochraně přírody a krajiny	6
2.2 Územní plán Prahy	7
2.3 Kompetence magistrátu a městských částí	9
2.4 Organizace péče o zeleň	13
2.5 Role České inspekce životního prostředí	15
3. Obecně přístupná data o zeleni v Praze	16
3.1 Úhrnné údaje z katastru nemovitostí	16
3.2 Kategorie plošné ochrany – zvláštní a obecná ochrana přírody	17
3.3 Územní systém ekologické stability	18
3.4 Územně analytické podklady	19
3.5 Nadřazený systém zeleně	22
3.6 Pasportizace zeleně	22
3.7 Povrchy a zeleň v Praze	22
3.8 Výpovědní hodnoty jednotlivých typů dat o zeleni	24
4. Údaje o zeleni získané od městských částí a magistrátu	25
4.1 Metodika sběru dat	25
5. Informace o kácení dřevin z městských částí	27
5.1 Metodika vyhodnocení dat z městských částí o kácení	27
5.2 Přehled údajů o kácení v jednotlivých městských částech	28
5.3 Vyhodnocení údajů z městských částí o kácení	36
6. Zeleň z hlediska funkčního využití ploch dle územního plánu	37
6.1 Přehled údajů o změnách funkčního využití ploch dle magistrátu	37
6.2 Vyhodnocení informací z magistrátu o změnách ve funkčním využití ploch v územním plánu	52
7. Náhradní výsadby	53
7.1 Právní zakotvení náhradních výsadeb	53
7.2 Přehled údajů z městských částí o náhradních výsadbách	54
7.3 Vyhodnocení realizace náhradních výsadeb	66
7.4 Péče o náhradní výsadby a obecná péče o dřeviny	67
8. Financování zeleně	69
8.1 Financování výsadeb a péče o zeleň v městských částech	69
8.2 Efektivita vynakládání prostředků na zeleň	74
9. Závěr	76
9.1 Vyhodnocení stavu a aktuálních trendů ve vývoji zeleně v Praze	76
9.2 Doporučení pro magistrát a městské části	85
10. Odkazy, zdroje informací, publikace	86

1. Mizí zeleň nebo přibývá?

V poslední době se v souvislosti s hodnocením života v Praze stále častěji opakuje tvrzení, že v našem hlavním městě dlouhodobě přibývá zeleně. Toto sdělení vždy pochází z úst některého z představitelů pražského magistrátu a občas jej začínají přebírat také novináři. „Co je psáno, to je dáno,“ říká přísloví, a tak když už se přibývající pražská zeleň po několikáté objevila na stránkách novin, lidé začínají mít pocit, že to přeci nemůže nebyť pravda.

Pochybnosti přesto zůstávají. Schválně: zkuste vyjmenovat tři nové parky, které v posledních dvaceti letech v Praze vznikly. Nebo jeden nový lesík či dvě nově založená stromořadí... Nic vás nenapadá? No právě. Zkuste tyto otázky položit svým přátelům. Nejspíš také žádnou přibývající zeleň nebudou znát.

Na druhé straně jsme poměrně často konfrontováni s kácením stromů, tlaky na zástavbu zelených ploch, někdy dokonce i s ničením parků. Zkuste si položit druhou otázku. Vybaví se vám nějaké místo, kde byly v posledních dvaceti letech vykáceny stromy? Území, kde byla dříve zelená plocha a dnes tam stojí budovy? Nejméně jeden takový případ zná nepochybně každý obyvatel hlavního města.

Zajímalo nás, zda je údajné přibývání zeleně v Praze jen mýtus, možná dezinformace, nebo jestli na tom naše hlavní

město ve skutečnosti opravdu není, pokud jde o zeleň, špatně. Zkoumali jsme existující informační zdroje, pátrali po nových datech a snažili se spočítat, kolik zeleně mizí a kolik přibývá.

Vzhledem k alarmujícím datům o znečištění ovzduší, které zapříčiňuje automobilový provoz ve spojení s efektem Pražské kotliny, je nezbytné věnovat městské zeleni zvýšenou pozornost. Odborníci varují, že hustota toxického koktejlu v pražském vzduchu může poškodit genetickou výbavu lidí a způsobit vážná onemocnění dnešním dětem v době, kdy budou dospělé. Stromy a zelené plochy dokáží míru znečištění ovzduší alespoň částečně kompenzovat. Mimo to mají nesmírný význam také pro rekreaci, sport a vůbec kontakt městského člověka s přírodou.

Pokud zeleň mizí, mělo by nás to znepokojit a přimět k rozhodnému jednání. Pokud zeleň opravdu přibývá, měli bychom se ptát, zda tyto přírůstky odpovídají zrychlujícímu se tempu zastavování volných pozemků, nárůstu objemu dopravy a přibývání dalších jevů, které zhoršují stav životního prostředí.

Věříme, že naše zjištění posunou na novou úroveň nejen debaty o existující pražské zeleni, ale pomohou také formulovat strategii města pro budoucnost.

2. Zeleň v Praze: právní rámec

Zezeň uvnitř měst může mít rozmanitou podobu a různě ji chápe i veřejnost, která od ní má široká očekávání. Magistrát hlavního města Prahy chápe městskou zezeň jako soubor vegetačních prvků (stromy, trávničky, květinové záhony, keře, apod.) i neživých prvků, které je doplňují (cesty, schodiště, terasy, bazény, zídky, lavičky, přístřešky, dětská hřiště, pískoviště, aj.). Zezeň je součástí životního prostředí města a jeho urbanistické struktury a plní zejména rekreační, kulturní a estetickou funkci. Městskou zezeň jsou především parky a parkově upravené plochy, lesy, hřbitovy, stromořadí, ale i zahrady u individuální zástavby či rozptýlená zezeň včetně samostatných stromů. Právní řád „zezeň“ nedefinuje, anebo tento pojem používá pro určitou část takto jeho široce chápaného významu.

Jednotlivé dřeviny chrání **zákon o ochraně přírody a krajiny** č. 114/1992 Sb., který dopadá na zezeň nacházející se mimo les. Jakýkoliv strom či keř je zakázáno poškozovat a je povinnost vlastníka pozemku, na němž roste, aby o něj pečoval. Kácet bez povolení úřadů lze jen výjimečně. Tento zákon chrání také „speciální“ zezeň – stanoví ochranu ohrožených druhů rostlin a památných stromů. Zezeň spoluutváří krajinu a cenná přírodní území, jež jsou vrcholem ochrany podle zmíněného zákona.

Plochy zezeň uvnitř měst a jejich možné využití jsou předmětem územního plánu. **Stavební zákon** říká, že územní plánování ve veřejném zájmu chrání a rozvíjí přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví; přitom chrání krajinu jako podstatnou složku prostředí života obyvatel a základ jejich totožnosti; s ohledem na to určuje podmínky pro hospodárné využívání zastavěného území a zajišťuje ochranu nezastavěného území a nezastavitelných pozemků; zastavitelné plochy se vymezují s ohledem na potenciál rozvoje území a míru využití zastavěného území. Na základě územního plánu se tudíž umísťují a povolují stavby a povoluje využití pozemků, což má vliv v prvé řadě na zezeň. Součástí stavebního povolení je pak i ochrana stávající a řešení budoucí zezeň okolo stavby.

Za cennou zezeň považují obyvatelé města také lesní porosty, jejichž kácení a další zacházení s nimi reguluje zákon č. 289/1995 Sb., o lesích (**lesní zákon**). Kácení se pak provádí obvykle na základě lesního hospodářského plánu či osnovy, které byly schváleny úřady i z hlediska ochrany přírody v lesích.

Zákon dále omezuje velikost mýtiny (holé seče), která obecně nesmí přesáhnout 1 hektar (polovina lesů na území Prahy je ve vlastnictví hlavního města Prahy, které v nich hospodaří v rámci ekologického systému hospodaření FSC a probíhá v nich proto výběrová těžba namísto holosečné). Pokud má les ustoupit stavbám nebo jinému využití, byť dočasnému, musí k tomu orgán státní správy lesů vydat povolení a žadatel státu zaplatit poplatek.

Zezeň v hlavním městě Praze stále ještě tvoří také zemědělsky obhospodařované pozemky. Těmi se rozumí podle zákona č. 334/1992 Sb., **o ochraně zemědělského půdního fondu**, orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, louky a pastviny. Dřeviny na zahradách a v sadech jsou chráněny výše uvedeným zákonem o ochraně přírody a krajiny, z hlediska ekologického jsou však cenné především louky a pastviny (dnes nazývané „trvalé travní porosty“), které lze rozorvat jen na základě souhlasu orgánu ochrany zemědělského půdního fondu (ZPF). Souhlas a poplatek se vyžaduje především k úplnému odnětí ze ZPF v případě staveb a dalšího nezemědělského využití (např. i k zalesnění). Přestože zákon stanoví základní pravidlo, že pro nezemědělské účely je nutno použít především nezemědělskou půdu (zejména nezastavěné a nedostatečně využitě pozemky v zastavěném území města, stavební proluky a plochy získané zbořením přežilých budov), úřady jej mohou překonat jak při územním plánování, tak při vydávání souhlasů s odnětím. Pro rušení zahrádkových osad zájmových organizací nebo pro obytnou zástavbu v již zastavěném území Prahy se souhlas vůbec nevydává.

Součástí veřejných prostranství v Praze, která je zakázáno znečišťovat např. odhazováním odpadků nebo výkaly, je i veřejná zezeň. Další podmínky stanoví vyhláška č. 6/2001 Sb. hl. m. Prahy, **o ochraně veřejné zezeň**, která veřejnou zezeň rozumí pozemky evidované v katastru nemovitostí jako zezeň (tj. pozemky využitelné jako okrasné zahrady, uliční a sídlištní zezeň, park a jiná plocha funkční a rekreační zezeň), včetně zařízení, vybavení a objektů na nich se nacházejících. Na tyto pozemky je vyhláškou zakázáno vjíždět motorovými vozidly, vstupovat do květinových záhonů a trhat květiny na záhonech, poškozovat a znečišťovat porosty, zařízení a vybavení, rozdělovat otevřené ohně. Ve většině známých zahrad a parků v Praze i na menších zelených plochách na náměstích se uplatňují ještě přísnější podmínky, jako např. zákaz vstupu na trávničky nebo zákaz pořádat propagační, reklamní a jiné

akce – z těchto zákazů však může majitel, což nemusí být vždy hlavní město Praha, udělit výjimku (trvalé výjimky se vyznačují grafickými značkami přímo v parku).

Zeleň u historických budov může být součástí nemovité kulturní památky (např. zahrady národní kulturní památky Pražský hrad). K úpravám zeleně požaduje zákon č. 20/1987 Sb., **o státní památkové péči** (ve znění zákona ČNR č. 425/1990 Sb.), aby si vlastník památky zajistil stanovisko úřadu. Stejnou povinnost má také vlastník (správce, uživatel) dřevin na veřejných prostranstvích, která nejsou přímo součástí kulturní památky, ale nacházejí se v historickém jádru města – v Pražské památkové rezervaci, na území jedné ze dvou vesnických památkových rezervací (Praha 5 – Stodůlky, Praha 6 – Ruzyně), nebo v jedné ze 17 památkových zón uvnitř Prahy, anebo v ochranném pásmu nemovité kulturní památky a Pražské památkové rezervace. Tato povinnost opatřit si stanovisko orgánu státní památkové péče i k údržbě zeleně (tj. kácení či naopak výsadbě dřevin na veřejných prostranstvích) byla zavedena poměrně nedávno. Úřady ji v budoucnu mohou zrušit jen pokud vydají podrobnější plány ochrany památkově chráněných území nebo stanoví další ochranná pásma.

Výčet nejdůležitějších předpisů chránících pražskou zeleň lze uzavřít zákonem č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (**katastrální zákon**). Již zmíněný katastr je podle zákona především zdrojem informací, které slouží k ochraně vlastnických práv k nemovitostem. Uvedením vlastníka nebo správce každého pozemku v katastru je zároveň jasné, kdo je povinen o zeleň na něm pečovat. Tím, že se v katastru evidují po jednotlivých parcelách ještě druhy pozemků a vybrané údaje o způsobu ochrany a využití nemovitostí, slouží také nepřímo k ochraně zeleně a životního prostředí vůbec.

2.1 Zákon o ochraně přírody a krajiny

Všechny dřeviny jsou tímto zákonem pod hrozbou pokut chráněny před ničením, nedovoleným kácením a poškozováním v podobě zanedbání péče o ně. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, dřevinami rozumí stromy či keře rostoucí jednotlivě i ve skupinách ve volné krajině i v sídelních útvarech na pozemcích mimo lesní půdní fond. Stejně jsou chráněny parkové dřeviny jako dřeviny v ovocných sadech, zákon nerozlišuje ani mezi vysazenými stromy a náletovými (jejich porosty lze do cca 3 metrů výšky považovat za keře).

Ve většině případů musí ke kácení dřevin vydat povolení úřad, a to formou odůvodněného správního rozhodnutí. **O povolení ke kácení** může požádat pouze vlastník pozemku nebo jeho nájemce se souhlasem vlastníka. Úřad může vydat

povolení ke kácení pouze ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin, které by měl zajistit prostřednictvím znalce či ústavu, chybě-li na úřadě vyškolený odborník (např. u státní Agentury ochrany přírody a krajiny ČR). Vždy se musí zkoumat, zda zájem vlastníka stromu převažuje nad veřejným zájmem na ochraně stromu. Kácení na místě staveb lze povolit nejdříve ve fázi územního rozhodnutí a s odkládací podmínkou výkonu rozhodnutí – kácet až před započítáním povolených stavebních prací. Realizovat kácení se doporučuje v období vegetačního klidu dřeviny, což je obvykle od 1. listopadu do 31. března, mj. kvůli ochraně ptáků.

Místo povolení postačí podle zákona o ochraně přírody 15 dní předem **oznámení úřadu o zamýšleném kácení** v případech zdravotních a pěstebních důvodů, kterými zákon rozumí „obnovu a výchovnou probírku porostů“. Tato možnost bývá někdy zneužívána ke kácení např. celých stromořadí. V podmínkách města je nutné, i podle výkladu Ministerstva životního prostředí ČR těchto jinak lesnických pojmů, akceptovat pouze kácení stromů napadených epidemickými chorobami, dále přestárých ovocných stromů a porostů živých plotů. V ostatních případech úřad oznámené kácení zakáže, případně vyzve k podání žádosti o případné povolení kácení.

V určitých případech mohou **bez povolení kácet také správci** silnic, železnic, energetických sítí, plynovodů, vedení tepelné energie, komunikačních kabelů a vodních toků v rámci nezbytné údržby (stromy, které hrozí zřícením nebo mohou způsobit škodu podzemnímu vedení – spravuje např. Pražská energetika, podnik Povodí Vltavy, Správa železniční dopravní cesty atd.). Také toto kácení musí být nejméně 15 dnů předem ohlášeno a úřad jej může zakázat, pokud nejsou splněny podmínky pro ochranu uvedené infrastruktury anebo by kácení poškodilo jiné chráněné přírodní hodnoty (např. kácení stromů tvořících významný krajinný prvek, kácení stromů v období hnízdění ptáků, kácení stromů, v nichž žijí ohrožené druhy hmyzu, kácení ve zvláště chráněných územích apod.). Plošné kácení alejí podél cest a porostů na březích vodních toků zákon nepřipouští. Vodoprávní úřad může podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), dokonce zakázat kácení kvůli stabilitě koryta. Zeleň podél silnic a dálnic nelze na většině území Prahy kácet na oznámení vůbec. Obdobný oznamovací režim stanovil vodní zákon také pro odstraňování náletových dřevin z hrází sloužících k ochraně před povodněmi, ke vzdouvání vody nebo k akumulaci vody. Vlastník vodního díla je před jejich odstraněním povinen, nehrozí-li nebezpečí z prodlení, oznámit svůj záměr orgánu ochrany přírody.

V případě, že je stavem stromu zřejmě a bezprostředně **ohrožen život či zdraví** nebo hrozí-li škoda značného rozsá-

hu, je možné provést kácení okamžitě a tento zásah oznámit úřadu až zpětně, a to do 15 dnů od provedení kácení. Jde tedy o situace, kdy hrozí riziko z prodlení, které nastávají zejména u konstrukčně narušených stromů po silném větru a přírodních katastrofách. Důvod pro havarijní kácení tak nespĺňuje dlouhodobě narušený strom ani parkující automobil pod ním, který lze naopak zaparkovat jina.

Povolení ani oznámení se nevyžaduje ke **kácení menších dřevin na pozemcích, které jsou ve vlastnictví fyzických osob** a ty je také skutečně užívají. Prováděcí vyhláška č. 395/1992 Sb. k zákonu o ochraně přírody stanovila rozměry těchto stromů jako maximální obvod kmene 80 cm měřeného ve výšce 130 cm nad zemí a pro souvislé keřové porosty plochu 40 m². Jde zejména o osobní využívání zahrad a dřevin na nich, které obvykle nepřesahují tuto velikost. Ani tyto dřeviny nelze pokácet, pokud tvoří významný krajinný prvek (viz dále) nebo nejsou splněny ostatní podmínky stanovené zákonem o ochraně přírody (památný strom apod.).

Pokud je dřevina chráněna zákonem o ochraně přírody i jinak, nestačí k jejímu kácení jen výše uvedené povolení či ohlášení. Tyto dva ochranné režimy jsou na sobě nezávislé. Některé případy další ochrany budou zmíněny ještě dále, proto na tomto místě zmíníme především **ochranu památných stromů**, kterých je v Praze (v polovině roku 2009) 183 jedinců (chráněných jednotlivě nebo ve skupinách a stromořadích). Kácet tyto historické nebo jinak významné „živé pomníky“ je možné pouze tehdy, bude-li zrušena jejich zákonná ochrana. „Odpamátnění“ úřad provede jen v případě, že jiný veřejný zájem výrazně převažuje nad zájmem ochrany přírody. V Praze se to podle elektronické podoby Ústředního seznamu ochrany přírody (kde lze najít zvláštní ochranné režimy podle zákona o ochraně přírody) zatím stalo jen jednou.

Z tohoto výčtu pravidel vyplývá, že zákon o ochraně přírody poměrně přesně vymezuje případy, kdy lze bez po-

volení pokácet dřeviny. Ve všech ostatních případech lze kácení regulovat v rámci povolovacích řízení. Pokud úřad rozhodne, že je v souladu se zákonem možné jej v dané lokalitě povolit, může vzniklou ekologickou újmu kompenzovat uložením náhradní výsadby. Státní správa na území Prahy má tudíž zákonné možnosti, jak ovlivňovat stav zeleně tvořené dřevinami mimo les.

2.2 Území plán Prahy

Pro stavební rozvoj Prahy i pro rozvoj zeleně je klíčovým dokumentem územní plán. Má podobu velké mapy, kde jsou barevně odlišena území s různou funkcí – obytné části, zóny pro průmysl, silnice, nákupní centra, zelené plochy atd. Plány se zpracovávají zpravidla na 10 let, takže obsahují nejen popis stávajícího stavu daného území (zastavěné a nezastavěné území), ale jde spíše o mapu budoucí podoby sídel a krajiny (zastavitelné plochy). Po schválení územního plánu je velmi obtížné odvrátit realizaci projektů, které jsou v nich vyznačeny, případně prosadit záměry, které v plánu nejsou.

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), rozlišuje několik typů „územních plánů“ (slovy zákona územně plánovacích dokumentací), uspořádaných hierarchicky, což znamená, že celostátní územní plán je závazný pro krajský, ten zase pro obecní a z něho případně musí vycházet tzv. regulační plán. Protože je tento stavební zákon stále ještě novým předpisem, je aktuální situace pro Prahu taková:

- připravuje se Politika územního rozvoje ČR – Ministerstvo pro místní rozvoj ČR by ji mělo předložit vládě ke schválení možná už v létě roku 2009,
- projednávají se Zásady územního rozvoje hl. města Prahy – což je územní plán pro Prahu na úrovni kraje a vymezuje např. veřejně prospěšné stavby a opatření (možnost vyvlastnění),
- platí Územní plán sídelního útvaru hlavního města Prahy z roku 1999 – platný do poloviny roku 2011,
- projednávají se změny platného územního plánu (tzv. změna Z1000/00, I. a II. vlna tzv. celoměstsky významných změn a několik dalších vln změn) – měly by platit spolu s územním plánem nejdéle do roku 2011,
- projednává se nový Územní plán hlavního města Prahy – připravovaný pro roky 2010 – 2020, který po schválení nahradí plán z roku 1999,
- neprobíhá projednávání nových regulačních plánů pro jednotlivé městské části nebo jejich část (platí regulační plány podle starého stavebního zákona, které ale neumožňují, tak

jako ty nové, nahradit v zastavěném území ve schváleném rozsahu územní rozhodnutí a zjednodušit výstavbu).

Zásady územního rozvoje, územní plán a regulační plány nebo jejich změny připravuje, tzv. pořizuje, magistrát (odbor územního plánu) a schvaluje je Zastupitelstvo hlavního města Prahy. Teprve pak mohou být vyvěšeny na úřední desce a stávají se závaznými pro občany a stejně tak pro úřady. Podle nich se dále postupuje v navazujících řízeních, kdy se už rozhoduje o umístění a povolení konkrétní stavby nebo činnosti.

Pořizování probíhá v několika fázích, nazvaných „zadání“, „koncept“ a „návrh“. O všech fázích musí rozhodnout zastupitelstvo a ke každému mezistupni je možné podávat připomínky a námítky. „Námítky“ mohou podat pouze vlastníci nemovitostí, které jsou navrženy jako „zastavitelné plochy“ nebo kde se mají stavět veřejně prospěšné stavby. Městské části a veřejnost mohou vznést „připomínky“ – zejména ty ze strany veřejnosti nemají takovou váhu. Shodne-li se alespoň 200 občanů hlavního města na stejných připomínkách, mohou jmenovat „zástupce veřejnosti“, který je poté oprávněn podávat „námítky“.

Podrobně je způsob projednávání všech typů územních plánovacích dokumentů a jejich změn upraven ve stavebním zákoně a ve Statutu hl. m. Prahy (zde ovšem reaguje na předchozí úpravu ve starém stavebním zákoně). Průběh pořizování územního plánu lze shrnout takto:

- magistrát zveřejní informaci o konání veřejného projednání **návrhu zadání** územně plánovací dokumentace na úřední desce (a internetu). Jednotlivě jej zašle pražským městským částem, sousedním obcím a dotčeným úřadům. Dokument je dostupný po dobu 30 dnů a je k němu možné vznášet připomínky. Do 30 dnů od obdržení zasílají městské části a sousední obce připomínky, dotčené orgány stanoviska, Ministerstvo životního prostředí ČR (MŽP) se vyjadřuje z hlediska posouzení vlivů územního plánu na životní prostředí (tzv. SEA probíhá v rámci projednávání územního plánu). K připomínkám podaným po lhůtě se nepřihlíží (platí i pro další fáze). Pokud městská část ve svém vyjádření k návrhu zadání uplatňuje připomínky, které považuje za zásadní, výslovně každou z těchto připomínek označí slovy „tuto připomínku považuje městská část za zásadní“. Pokud magistrát nesusouhlasí se zásadní připomínkou městské části, předloží ji ke konečnému rozhodnutí Radě hl. m. Prahy. Návrh, upravený o případné podněty, schválí Zastupitelstvo hl. m. Prahy.
- pokud se tak stanoví v zadání, zpracuje magistrát, popřípadě jím pověřený zpracovatel dokumentace (Útvar

rozvoje města - URM), **koncept** řešení územně plánovací dokumentace (včetně případných variant a vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území). Zpracování je konzultováno s městskými částmi. Pak o něm a o jeho veřejném projednání magistrát informuje s 15denním předstihem veřejnost (úřední deska, internet). Dotčené úřady, sousední obce a městské části jsou vyzooměny o konceptu přímo (o veřejném projednání nejméně 30 dnů předem). Do 15 dnů po veřejném projednání může veřejnost, sousední obce, dotčení vlastníci a zástupce veřejnosti uplatnit připomínky a námítky. Městské části a dotčené úřady jsou oprávněny do 30 dnů od projednání uplatnit své připomínky a stanoviska. Rada hl. m. Prahy opět rozhodne o nesusouhlasných připomínkách městských částí, pokud jim magistrát nevyhověl. Podle výsledků projednání konceptu zpracuje URM pokyny pro zpracování další fáze územního plánu, které magistrát předloží ke schválení Zastupitelstvu hl. m. Prahy.

- na základě schválených pokynů (případně jen zadání, nezpracovávali se koncept) zpracuje URM řešení **návrhu** územně plánovací dokumentace, který konzultuje během jeho zpracování s městskými částmi. Následně magistrát jednotlivě vyzoomí dotčené úřady, městské části a sousední obce o možnosti

nahlížet do návrhu a o konání neveřejného společného jednání k němu (nejpozději 15 dnů předem). Dotčené úřady, městské části a sousední obce jsou oprávněny podat stanoviska a připomínky do 30 dnů od společného jednání. Klíčové je v tuto chvíli souhlasné stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj ČR, které potvrdí soulad s vyššími typy územně plánovacích dokumentací a jemuž se případně návrh přizpůsobí.

- po případné úpravě návrhu informuje magistrát o jeho veřejném projednání (na úřední desce a internetu), o možnosti do něj po 30 dnů na magistrátu nahlížet a o možnosti jej připomínkovat. K veřejnému projednání přizve jednotlivě městské části, sousední obce a dotčené úřady (nejméně 30 dnů předem). Nejpozději při veřejném projednání může veřejnost, městské části a sousední obce uplatnit své připomínky, dotčení vlastníci a zástupce veřejnosti námítky, dotčené úřady stanovisko. URM a magistrát potom projednání vyhodnotí, návrh buď upraví a předloží Zastupitelstvu hl. m. Prahy s odůvodněním a doporučením jak rozhodnout o námitkách, anebo kvůli podstatným změnám zopakují předchozí fáze projednávání územního plánu. Zastupitelstvo není povinno předložený návrh územního plánu přijmout. V případě, že nesouhlasí s předloženým návrhem nebo s výsledky jeho projednání, vrátí předložený návrh magistrátu se svými pokyny k úpravě a novému projednání nebo jej zamítne. Pokud územní plán schválí, musí rozhodnout o námitkách, vydat vše v podobě tzv. **opatření obecné povahy** a zveřejnit jej na úřední desce a internetu. Opatření obecné povahy není ani právní předpis ani správní rozhodnutí a není proti němu opravný prostředek – lze však podat žalobu proti rozhodnutí o námitkách nebo návrh k přezkoumání celého územního plánu ke správním soudům.

Obdobný postup, resp. v určitých případech zjednodušený (bez zadání a konceptu) lze použít na pořízení **změny územního plánu**, ke kterému mohou dát návrh také občané nebo vlastníci pozemků. To ovšem neznamená, že je kvůli nim musí magistrát začít automaticky pořizovat – rozhodnutí o pořízení návrhu zadání změn je v pravomoci Zastupitelstva hl. m. Prahy, které musí o každém návrhu nechat hlasovat. Podmínkou zastupitelstva, aby rozhodlo o změně územního plánu, může být podle stavebního zákona úhrada nákladů na pořízení změny vlastníkem dotčeného pozemku, který dal podnět. Při pořizování změn platí také zásada, že další zastavitelné plochy lze vymezit pouze na základě prokázání nemožnosti využít již vymezené zastavitelné plochy a prokázání potřeby vymezení nových zastavitelných ploch.

2.3 Kompetence magistrátu a městských částí

Praha spravuje jednak svoje záležitosti územní samosprávy, jednak vykonává pro stát některé kompetence v rámci tzv. přenesené působnosti. Zjednodušeně je státní správa to, o čem rozhodují jmenovaní úředníci a samospráva to, o čem rozhodují volení zastupitelé. Hlavní město Praha, jak zní jeho oficiální název, je jediným městem v ČR, které má zároveň status kraje. Správu města vykonávají jeho orgány: především zastupitelstvo, dále rada, primátor, magistrát (MHMP), zvláštní orgány a městská policie. Další činnosti pak mohou zajišťovat městem zřízené právnické osoby nebo organizační složky.

Kompetence Zastupitelstva hlavního města Prahy v oblasti zeleně:

- rozhoduje o tom, kdo bude spravovat zeleň v majetku hlavního města Prahy,
- schvaluje rozpočet a závěrečný účet hlavního města Prahy,
- rozhoduje o prodeji pozemků,
- schvaluje územní plán pro území hlavního města i regulační plány jednotlivých městských částí, rozhoduje o pořízení změn územního plánu,
- vydává vyhlášky ve věcech životního prostředí hlavního města Prahy (např. k ochraně veřejné zeleně),
- zřizuje příspěvkové organizace (např. Technická správa komunikací hl. m. Prahy).

Kompetence Rady hlavního města Prahy:

- zřizuje nařízením přírodní parky, v němž určuje zákazy na jejich území.

Kompetence magistrátu:

- ve správě odboru ochrany prostředí magistrátu je nejcennější zeleň v Praze – zeleň I. kategorie (péči zajišťují soukromé firmy nebo Lesy hl. města Prahy) a většina zvláště chráněných území,
- je odvolacím orgánem proti rozhodnutím o povolení kácení dřevin, rozhodnutím o umístění stavby, stavebním povolením,
- vydává závazné stanovisko k zásahu do významného krajinného prvku a souhlas se zásahem do krajinného rázu,
- rozhoduje o zrušení ochrany památných stromů, vydává výjimky k zásahu do jejich ochranných pásem a vydává souhlas s jejich ošetřením,

- vydává stanovisko k záměrům ovlivňujícím některé evropsky významné lokality (Natura 2000) a výjimky z ochrany ohrožených zvláště chráněných druhů rostlin,
- odbor územního plánu magistrátu pořizuje územní plány (odbornou činnost zadává architektům na Útvaru rozvoje hl. m. Prahy),
- odbor ochrany prostředí uděluje souhlas k odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu o výměře nad 1 hektar,
- vydává souhlas k trvalému odlesnění (k odnětí pozemků určených k plnění funkcí lesa),
- ukládá pokuty vlastníkům lesů nebo dalším osobám za neoprávněné těžby v lese,
- zakazuje vlastníkům pozemků sousedících s koryty Vltavy a Berounky kácet dřeviny zabezpečující stabilitu koryta,
- odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu vydává stanoviska k obnově zeleně u kulturních památek a ke kácení dřevin v památkových rezervacích a zónách.

Hlavní město Praha se dále dělí na městské části (MČ), které na svém území také vykonávají samosprávu a část státní správy. Praha má 57 městských částí, které jsou spravovány

zastupitelstvem, radou, starostou, úřadem městské části a případně dalšími zvláštními orgány.

Oficiální názvy 57 městských částí:

Praha 1, Praha 2, Praha 3, Praha 4, Praha 5, Praha 6, Praha 7, Praha 8, Praha 9, Praha 10, Praha 11, Praha 12, Praha 13, Praha 14, Praha 15, Praha 16, Praha 17, Praha 18, Praha 19, Praha 20, Praha 21, Praha 22, Praha – Benice, Praha – Běchovice, Praha – Březiněves, Praha – Čakovice, Praha – Dolní Chabry, Praha – Dolní Měcholupy, Praha – Dolní Počernice, Praha – Dubeč, Praha – Ďáblice, Praha – Klánovice, Praha – Koloděje, Praha – Kolovraty, Praha – Královice, Praha – Křeslice, Praha – Kunratice, Praha – Libuš, Praha – Lipence, Praha – Lochkov, Praha – Lysolaje, Praha – Nebušice, Praha – Nedvězí, Praha – Petrovice, Praha – Přední Kopanina, Praha – Řeporyje, Praha – Satalice, Praha – Slivenec, Praha – Suchdol, Praha – Šeberov, Praha – Štěrboholy, Praha – Troja, Praha – Újezd, Praha – Vínohy, Praha – Velká Chuchle, Praha – Zbraslav, Praha – Zličín.

Samosprávu vykonávají městské části v rozsahu zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, a dále v rozsahu určeném Statutem hlavního města Prahy (obecně závazná vyhláška hlavního města Prahy č. 55/2000 Sb. hl. m. Prahy, ve znění pozdějších předpisů). Tento zákon a statut přesně stanoví, o čem rozhoduje starosta, rada, o čem zastupitelstvo, případně úřad městské části.

Kompetence zastupitelstev městské části v oblasti zeleně:

- rozhoduje o tom, kdo bude pečovat o zeleň ve správě městské části,
- schvaluje rozpočet a závěrečný účet městské části,
- vyjadřuje se k návrhu rozpočtu hlavního města Prahy,
- rozhoduje bez omezení ze strany orgánů hlavního města Prahy o prodeji pozemků ve správě městské části menší hodnoty (méně než 5 mil. Kč, resp. 50 mil. Kč v případě záměrů zastupitelstev městských částí Praha 1 - 22),
- vyjadřuje se v jednotlivých fázích pořizování územního plánu hlavního města Prahy, regulačních plánů pro území městské části a pořizování změn,
- zřizuje příspěvkové organizace a organizační složky městské části.

Státní správu vykonávají z orgánů městských částí hlavně úřady městských částí (ÚMČ), a to v rozsahu, který určují zvláštní předpisy. Statut hlavního města přenesl na ÚMČ všech 57 městských částí další kompetence, které by jinak vykonával magistrát, čímž státní správu částečně přiblížil občanům.

Kompetence úřadů městských částí:

- povolují kácení dřevin,
- přijímají oznámení o kácení, které mohou pozastavit nebo zakázat,
- udělují pokuty za nedovolené kácení, ničení dřevin, neplnění náhradní výsadby a péče,
- pokutují další nedovolené zásahy do přírody a ukládají nápravná opatření.

Část kompetencí, kterých se magistrát vzdal, vykonávají jen některé úřady městských částí, a to pro své území nebo i pro další městské části. Těmito úřady jsou úřady městských částí Praha 1 - 22, které jsou např. oprávněny vydávat občanské průkazy, pasy, živnostenská oprávnění, proplácet sociální dávky, ale řešit také věci podle stavebního zákona (např. Úřad městské části Praha 4 vydává stavební povolení pro území městské části Praha 4 i pro území městské části Praha – Kunratice).

22 úřadů městských částí vykonávajících více kompetencí v oblasti přenesené působnosti:

úřad městské části (v závorce dříve platný název)	přenesená působnost pro území městské části
Praha 1	Praha 1
Praha 2	Praha 2
Praha 3	Praha 3
Praha 4	Praha 4, Praha – Kunratice
Praha 5	Praha 5, Praha – Slivenec
Praha 6	Praha 6, Praha – Lysolaje, Praha – Nebušice, Praha – Přední Kopanina, Praha – Suchdol
Praha 7	Praha 7, Praha – Troja
Praha 8	Praha 8, Praha – Březiněves, Praha – Dolní Chabry, Praha – Ďáblice
Praha 9	Praha 9
Praha 10	Praha 10
Praha 11 (Praha – Jižní Město)	Praha 11, Praha – Křeslice, Praha – Šeberov, Praha – Újezd
Praha 12 (Praha – Modřany)	Praha 12, Praha – Libuš
Praha 13 (Praha – Jihozápadní Město)	Praha 13, Praha – Řeporyje
Praha 14 (Praha – Kyje)	Praha 14, Praha – Dolní Počernice
Praha 15 (Praha – Horní Měcholupy)	Praha 15, Praha – Dolní Měcholupy, Praha – Dubeč, Praha – Petrovice, Praha – Štěrboholy
Praha 16 (Praha – Radotín)	Praha 16, Praha – Lipence, Praha – Lochkov, Praha – Velká Chuchle, Praha – Zbraslav
Praha 17 (Praha – Řepy)	Praha 17, Praha – Zličín
Praha 18 (Praha – Letňany)	Praha 18, Praha – Čakovice
Praha 19 (Praha – Kbely)	Praha 19, Praha – Satalice, Praha – Vinoř
Praha 20 (Praha – Horní Počernice)	Praha 20
Praha 21 (Praha – Újezd nad Lesy)	Praha 21, Praha – Běchovice, Praha – Klánovice, Praha – Koloděje
Praha 22 (Praha – Uhřetěves)	Praha 22, Praha – Benice, Praha – Kolovraty, Praha – Královice, Praha – Nedvězí

Kompetence úřadů městských částí Praha 1 – 22:

- rozhodují jako stavební úřady o umístění staveb a zařízení, o změně využití území, o dělení a scelování pozemků, o povolení staveb a terénních úprav,
- udělují souhlas k odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu do 1 hektaru,
- zakazují vlastníkům pozemků sousedících s koryty drobných vodních toků kácet dřeviny zabezpečující stabilitu koryta.

Pozor: většina státních institucí jako soudy, státní zastupitelství, vojenské správy, Policie ČR, finančních úřady, ale třeba i Česká pošta (např. v podobě poštovních směrovacích čísel), se řídí jiným členěním Prahy nazývaným někdy jako „městské obvody“.

Samotné území hlavního města Prahy i jednotlivých městských částí, resp. správních obvodů úřadů městských částí je vymezeno pomocí katastrálních území a jednotlivých pozemků v katastru nemovitostí, ale jinak je na hranicích katastrálních území nezávislé. Platí pouze, že 112 katastrálních území tvoří jako celek hranice území hlavního města Prahy – jinak jsou ale některá katastrální území rozdělena do více městských částí nebo je městská část tvořena více katastrálními územími. Katastrální území jsou stanovována za účelem evidence nemovitostí v katastru. Jsou uvedena na cedulích s názvy ulic a čísla domů, která jsou podle nich přidělována a nemají vazbu na městské části.

112 katastrálních území hl. m. Prahy (lidově též „čtvrti“ – jejich hranice částečně odpovídají historickým částem Prahy nebo dříve přičleněným vesnicím):

Běchovice, Benice, Bohnice, Braník, Břevnov, Březiněves, Bubeneč, Čakovice, Černý Most, Čimice, Ďáblice, Dejvice, Dolní Chabry, Dolní Měcholupy, Dolní Počernice, Dubeč, Háje, Hájek u Uhřetěvesi, Hloubětín, Hlubočepy, Hodkovičky, Holešovice, Holyně, Horní Měcholupy, Horní Počernice, Hostavice, Hostavař, Hradčany, Hrdlořezy, Chodov, Cholutice, Jinonice, Josefov, Kamýk, Karlín, Kbely, Klánovice, Kobylisy, Koloděje, Kolovraty, Komořany, Košíře, Královice, Krč, Křeslice, Kunratice, Kyje, Lahovice, Letňany, Lhotka, Libeň, Liboc, Libuš, Lipany u Kolovrat, Lipence, Lochkov, Lysolaje, Malá Chuchle, Malá Strana, Malešice, Michle, Miškovice, Modřany, Motol, Nebuše, Nedvězí u Říččan, Nové Město, Nusle, Petrovice, Písnice, Pitkovice, Podolí, Prosek, Přední Kopanina, Radlice, Radotín, Ruzyně, Řeporyje, Řepy, Satalice, Sedlec, Slivenec, Smíchov, Sobín, Staré Město, Stodůlky,

Strašnice, Střešovice, Střížkov, Suchdol, Šeberov, Štěrboholy, Točná, Troja, Třebonice, Třeboradice, Uhřetěves, Újezd nad Lesy, Újezd u Průhonic, Veleslavín, Velká Chuchle, Vinohrady, Vinoř, Vokovice, Vršovice, Vysočany, Vyšehrad, Záběhlice, Zadní Kopanina, Zbraslav, Zličín, Žižkov.

mapa katastrálních území a městských částí Prahy:

viz např. na:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Prague_districts.svg

2.4 Organizace péče o zeleň

Magistrát pro účely sledování stavu veškeré pražské zeleně a péče o ní schválil Zásady péče o zeleň v hlavním městě Praze (dokument schválilo v roce 1996 Zastupitelstvo hl. města Prahy usnesením č. 17/4 ze dne 25. 4. 1996). Zeleň třídí podle těchto hledisek:

- **Funkční hledisko** je použito v platném územním plánu, podrobnější třídění obsahuje Generel zeleně hlavního města Prahy, který posloužil jako územně plánovací podklad pro územní plán z roku 1999).
- **Hledisko majetkových vztahů** má vliv na správu ploch, přístupnost ploch, financování údržby a rozvoje ploch, využití a uspořádání ploch; může se jednat o plochy na pozemcích v majetku státu, v majetku hl. města Prahy nebo jiných právních subjektů.
- **Hledisko významu ploch** je syntetické hledisko, které zohledňuje přírodní hodnotu, velikost, polohu a funkci v systému zeleně. Podle významu v systému zeleně se rozlišují čtyři kategorie, bez ohledu na funkcí ploch a jejich vlastnictví. Zařazení v tomto systému je určující při stanovování priorit v procesu obnovy zeleně města (údaje o počtu a rozloze podle webu magistrátu bez určení roku):

- I. plochy mimořádného významu (30 lokalit – více než 4 500 ha)
- II. plochy celoměstského významu (30 lokalit – více než 1 000 ha)
- III. plochy městského významu (65 lokalit – necelých 1 000 ha)
- IV. plochy doplňkové

Přesto je tato kategorizace důležitá především pro rozdělení správy jednotlivých ploch v majetku hlavního města (který je obecně upraven ve vyhlášce č. 23/1994 Sb. hl. m. Prahy, o hospodaření s majetkem hl. m. Prahy). Správa je rozdělena

mezi Zastupitelstvo hl. m. Prahy (za které ji prakticky vykonává magistrát prostřednictvím svých odborů ochrany prostředí a správy majetku), zastupitelstva městských částí (vykonávají úřady městských částí) a organizace zřizované hlavním městem Prahou (zejména Pražská botanická zahrada, Lesy hl. m. Prahy, Zoologická zahrada Praha, Správa pražských hřbitovů, Technická zpráva komunikací).

Organizace údržby, rekonstrukce i rozvoj ploch mimořádného významu (**I. kategorie**) jsou v kompetenci Zastupitelstva hlavního města Prahy. Výkonným orgánem je magistrát prostřednictvím svého odboru ochrany prostředí. Tvoří je zeleň na Hradčanském náměstí, komplex zahrad vrchu Petřina – včetně zahrady Kinských, Vrtbovská zahrada, Velká Fürstenberská zahrada, Letenské sady, vrch Vítkov, Královská obora – Stromovka a část Obory Hvězda, všechny památné stromy v Praze a vybraná uliční stromořadí.

Další přehled kategorizace a správy zeleně v Praze podle magistrátního systému provedeme už podle funkce pozemku (druh pozemku ve smyslu katastrálním či územně plánovacím):

Zahradní komplexy, parky, zahrady a parkově upravené plochy II., III. a IV. kategorie ve vlastnictví hlavního města spravují příslušné městské části (výkon úřadem městské části). Údržba a obnova těchto ploch jsou financovány z rozpočtu města. Výše finančních nároků na údržbu je odvozena od náročnosti (intenzity) údržby. Intenzita pak závisí na charakteru a poloze dané plochy. Byly proto navíc stanoveny 4 intenzitní třídy údržby, přičemž se stupně 1. – 4. intenzitní třídy zpravidla (ale ne vždy) kryjí se stupněm významnosti plochy zeleně. Zvláštní postavení mezi plochami I. kategorie, jejichž správu jinak vykonává odbor ochrany prostředí magistrátu, zaujímají zoologická a botanická zahrada, které jsou spravovány příspěvkovými organizacemi hlavního města Prahy – ZOO Praha a Pražská botanická zahrada. Do I. kategorie patří také architektonicky cenné zahrady Pražského hradu nebo palácové zahrady Hradčan a Malé Strany, avšak ty jsou v majetku a správě jiných právních subjektů a nikoli města.

Lesy na pozemcích v majetku hlavního města Prahy tvoří cca polovinu celkové výměry lesních pozemků (2 400 ha), další vlastní stát (cca 1 735 ha) a fyzické a právnické osoby (cca 750 ha). Lesy v majetku města se nesvěřují městským částem a jejich správu zajišťují Lesy hl. m. Prahy (příspěvková organizace města usměrňovaná odborem ochrany prostředí magistrátu). Lesní pozemky ve vlastnictví státu spravuje státní podnik Lesy ČR, organizační složky Lesní závod Konopiště, Lesní správa Mělník a okrajově také Lesní správa Nižbor. Péči o lesy v majetku jiných

právnických a fyzických osob si zajišťují tyto subjekty sami. Na některých lesních pozemcích v majetku fyzických osob, jež jsou rekreačně využívány, provádějí údržbu Lesy hl. m. Prahy na základě smlouvy o zajištění prací souvisejících s rekreací obyvatel hl. m. Prahy uzavřené mezi vlastníkem a městem.

Zvláště chráněná území (ZCHÚ) podle zákona o ochraně přírody, o kterých ještě pojednáme podrobněji níže, jsou spravována podle kategorií určených tímto zákonem. Spravují je jak hlavní město Praha prostřednictvím odboru ochrany prostředí magistrátu, tak stát. Magistrát zajišťuje a financuje údržbu na základě smluv, zejména s organizacemi ochránců přírody, občanskými sdruženími nebo fyzickými či právnickými osobami. Údržba je prováděna na pozemcích, které jsou v majetku města, i na pozemcích jiných právnických a fyzických osob. Obnovní a výchovné zásahy v ZCHÚ, pokud jsou zároveň lesními pozemky, provádějí Lesy hl. m. Prahy.

Vodní toky a vodní díla jsou v systému zeleně uváděna také, protože doplňují plochy zeleně a jsou veřejností vnímána podobně jako zeleň. Správu drobných vodních toků na území města zajišťuje větší počet správců: Zastupitelstvo hl. m. Prahy (výkon prostřednictvím odboru ochrany prostředí magistrátu na cca 189,5 km toků) a dále státní instituce: Zemědělská vodohospodářská správa (54,3 km), Povodí Vltavy, a. s. (33,1 km), Povodí Labe, a. s. (11,7 km) a Lesy ČR (43,5 km). Správcovství některých drobných vodních toků nebylo zatím stanoveno (43,5 km). Správu Vltavy, Berounky a Sázavy vykonává Povodí Vltavy.

Ostatní zeleň, pokud je veřejně přístupná a nachází se v majetku města, je spravována příspěvkovými organizacemi, jejichž zřizovatelem je hlavní město Praha. Majetkoprávní vztahy jsou dány zřizovací listinou, údržba je financována prostřednictvím rozpočtů těchto organizací. Jedná se zejména o hřbitovy (Správa pražských hřbitovů), silniční zeleň (Technická správa komunikací) a zeleň podél drobných vodních toků ve správě města (Lesy hl. m. Prahy – středisko vodní toky). Zvláštní kategorii představuje veřejně přístupná zeleň ve správě jiných právních subjektů, a to zeleň podél drobných toků (ve správě Povodí Labe a Povodí Vltavy) a zeleň podél železničních tratí (státní Správa železniční dopravní cesty). Mezi ostatní – zpravidla omezeně přístupnou – zeleň, jejíž údržba je financována městem, náleží také zeleň v areálech školních, zdravotnických a sociálních zařízení, jejichž zřizovatelem je hlavní město.

Zeleň, která není svěřena městským částem, není ve správě odboru ochrany prostředí magistrátu ani příspěvkových or-

organizací, je spravována odborem správy majetku magistrátu (výkon prostřednictvím soukromých firem). Pokud jde o soukromou zeleň, péče i financování nejsou v kompetenci samosprávné působnosti orgánů hlavního města, pokud ovšem na ně není výkon péče přenesen na základě smluvního vztahu.

2.5 Role České inspekce životního prostředí

Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP) je dozorovým orgánem podle zákona o ochraně přírody. V praxi to znamená,

že ČIŽP může okamžitě na místě zakázat ničení dřevin nebo nepovolené kácení (ke kterému je vhodné volat zároveň i státní nebo městskou policii). ČIŽP zasahuje rovněž v případech, když jsou dřeviny poškozovány při provádění výkopů nebo když se nevhodně upravují koruny stromů. Spolu s jednotlivými úřady městských částí je oprávněna ukládat pokuty – záleží, kdo zahájí sankční řízení dříve. Ovšem v případě, že jde o pokutování městské části jako správce dotčené zeleně, je vhodné, aby řízení provedla ČIŽP.

Pokud je zeleň dlouhodobě zanedbávaná, např. chybí ohrazení rabátek kolem stromů nebo ochrana kmenů před parkujícími auty, stromy trpí suchem, jde o mladé stromky, které nikdo neupravuje apod., může ČIŽP uložit tzv. nápravné opatření podle zákona o ochraně přírody, protože pečovat o stromy je povinností vlastníků. Není-li tato péče prováděna ve lhůtě uložené jako povinnost v rozhodnutí o náhradní výsadbě za pokácené dřeviny, anebo dokonce není-li náhradní výsadba vůbec realizována, může ČIŽP uložit pokutu až 1 milion korun.

Pokud jde o kácení dřevin podél vodních toků, pod vedením elektřiny, nebo z důvodů pěšebních či zdravotních, ČIŽP na rozdíl od úřadů městských částí není oprávněna přijímat oznámení o kácení. Přesto může i ona toto kácení zastavit či omezit, pokud neodpovídá zákonným podmínkám nebo ohrožuje jiné části přírody (jde např. o rozsáhlé kácení zdravých stromů podél Vltavy nebo o kácení v chráněném území). Zde je proto důležitá součinnost občanů a jejich podniků na oblastní inspektorát České inspekce životního prostředí pro Prahu. ČIŽP může rovněž přešetřit provedené povolené kácení, resp. rozhodnutí o jeho povolení, a dát podnikt magistrátu nebo ministerstvu životního prostředí k jeho přezkumu.

ČIŽP dále kontroluje činnost v lesích z hlediska dopadu na životní prostředí, např. pokutuje nadměrnou těžbu nebo nedovolené vjíždění motorovými vozidly na lesní pozemky.

3. Obecně přístupná data o zeleni v Praze

Zeleň je široký pojem reflektovaný na mnoha úrovních. Od prostého pozorování svého prostředí obyvateli města, přes systematickou ochranu přírody a životního prostředí vycházející ze zákona a řízenou z úrovně ministerstva životního prostředí a magistrátu, až po každodenní rozhodování o kácení a sázení stromů probíhající na 57 úřadech jednotlivých městských částí.

Evidence množství zeleně a její inventarizace je na území města značně roztráštěná a věnuje se jí hned několik institucí. Existující informace a inventarizační data o zeleni proto mají velmi odlišnou kvalitu a výpovědní hodnotu.

Zeleň ve městě je dynamickým prvkem, který na rozdíl od jiných součástí města, utvářených výhradně lidmi, lavíruje mezi vlastním spontánním rozvojem a lidskou péčí. Proto je také většina zevrubných kategorií stanovených pro monitoring zeleně ve městě nepřesná a má malou schopnost přesně popisovat skutečnost.

Následující kapitoly se věnují jednotlivým typům dostupných dat o zeleni.

3.1 Úhrnné údaje z katastru nemovitostí

Široce zveřejňovaným zdrojem dat o vývoji ploch zeleně v Praze jsou úhrnné údaje z katastru nemovitostí, uváděné

např. v Ročence životního prostředí hlavního města Prahy za rok 2007 [1], nebo v Atlasu životního prostředí v Praze [2]. Jak tyto údaje vypadají, je patrné z převzatého *Přehledu bilance ploch zeleně z ročenky Praha Životní prostředí 2007* uvedeného níže.

Z této statistiky vyplývá, že na 112 katastrálních územích, na kterých se rozkládá Praha, došlo v průběhu deseti let k nepatrnému nárůstu rozlohy lesní půdy, a to přibližně o 100 hektarů, přičemž nejvíce lesních pozemků přibýlo zřejmě zalesněním orné půdy. Z dalších sledovaných kategorií se dozvíme o mírném úbytku zahrad (cca 26 ha), ovocných sadů (cca 65 ha) a trvalých travních porostů (cca 16 ha). Podstatná je však nízká rozlišovací schopnost používané kategorizace, která jednak neeviduje důležitou zezeň v zástavbě (parky, uliční stromořadí, sídlištní zezeň atd.) a jednak v indiferentní kategorii „ostatní plochy“ eviduje více jak třetinu celkové rozlohy hlavního města. Do této kategorie tak patří nejrůznější typy pozemků od stavenišť přes zarůstající degradované plochy (brownfields), roztroušenou zezeň až po kvalitní přírodní stanoviště nelesního charakteru. Jako bilanční statistika vývoje zezeň, resp. vývoje ploch s předpokládanou zezeň v Praze je tak evidence Českého zeměměřičského a katastrálního úřadu, používaná magistrátem pro sestavování ročenek a atlasu životního prostředí v hlavním městě, zcela nedostačující.

Přehled bilance ploch zeleně z ročenky Praha Životní prostředí 2007

Úhrnné hodnoty druhů pozemků (ha)

Druh pozemku	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Zemědělská půda	21 352	21 382	21 287	21 221	21 155	21 110	21 047	20 985	20 870	20 788
Orná půda	15 727	15 766	15 686	15 616	15 569	15 534	15 484	15 430	15 329	15 269
Vinice	10	10	10	10	10	10	10	11	11	11
Chmelnice							1	1	0	0
Zahrady	4 004	4 012	4 002	4 001	4 000	4 002	3 997	3 996	3 992	3 978
Ovocné sady	729	725	723	718	703	692	687	680	672	664
Trvalé travní porosty	882	869	866	876	873	872	868	868	866	866
Lesní půda	4 866	4 893	4 893	4 878	4 878	4 886	4 911	4 920	4 927	4 960
Vodní plochy	1 066	1 080	1 057	1 057	1 080	1 080	1 080	1 079	1 079	1 079
Zastavěné plochy	4 611	4 683	4 719	4 766	4 807	4 837	4 854	4 871	4 884	4 907
Ostatní plochy**	17 745	17 549	17 628	17 667	17 669	17 677	17 698	17 753	17 853	17 876
Celková výměra*	49 640	49 587	49 584	49 589	49 589	49 590	49 590	49 608	49 613	49 610

Pozn.:

* Rozdíly v celkové výměře jsou způsobeny zaokrouhlováním

** Ostatní plochy zahrnují i staveniště

Zdroj: Český úřad zeměměřičský a katastrální

3.2 Kategorie plošné ochrany – zvláštní a obecná ochrana přírody

Částečnou představu o stavu zeleně na území hlavního města poskytuje soustava zvláště chráněných území, která se dlouhodobě příliš nemění, a která pochopitelně zahrnuje i řadu významných zelených ploch. V Praze se setkáváme s jediným velkoplošným chráněným územím (těmi jsou obecně národní park a chráněná krajinná oblast) a s řadou maloplošných v následujících kategoriích:

- **chráněná krajinná oblast, přírodní rezervace, národní přírodní památka a přírodní památka**

Na území Prahy je vyhlášeno celkem 90 těchto lokalit

s celkovou rozlohou 2 497,2362 ha (což jsou 5,03 % rozlohy města). Tato cenná území ochrany přírody jsou z hlediska tlaku na novou výstavbu a využívání dalších ploch města poměrně stabilizovaná – nejsou bezprostředně ohrožena. Přísnost ochrany je dána také tím, že výjimky ze zákazů stanovených zákonem o ochraně přírody ve zvláště chráněných územích povoluje vláda. Správa těchto území a dále 3 přírodních rezervací a 2 přírodních památek na území Prahy je zajištěna Správou chráněné krajinné oblasti Český kras (CHKO Český kras), ministerstvem životního prostředí (6 národních přírodních památek) a hlavním městem Praha – odborem ochrany prostředí magistrátu (13 přírodních rezervací, 63 přírodních památek).

Zeleň v uvedených typech zvláště chráněných území má různorodou kvalitu, většinou však jde o zeď přírodního charakteru. Národní přírodní rezervace jako nejhodnotnější

kategorie se na území Prahy žádná nevyskytuje. Vyskytují se zde ovšem některé lokality celoevropské soustavy ochrany přírody Natura 2000:

• evropsky významné lokality

Natura 2000 je celistvá evropská soustava území, která umožňuje zachovat evropsky unikátní přírodní stanoviště a stanoviště evropsky ojedinělých druhů rostlin a živočichů v jejich přirozeném areálu rozšíření. Na území ČR je tvořena ptačími oblastmi (ta v Praze nejsou) a evropsky významnými lokalitami (EVL). EVL jsou vymezeny v přílohách nařízení vlády č. 132/2005 Sb. (tvoří tzv. „národní seznam“).

V Praze je 8 EVL, pokrývají celkem 995 ha, což je zhruba 2 % plochy hlavního města Prahy. Částečně se ale kryjí s výše uvedenými zvláště chráněnými územími (území EVL mimo ně požívá předběžnou ochranu na základě zákona o ochrany přírody a musí být do roku 2011 chráněno buď smlouvou s vlastníky nebo vyhlášeno jako zvláště chráněné území). Pokud nějaký záměr (především stavební, rozsáhlé kácení či odlesnění) může významně ovlivnit území Natura 2000, pak se vyžaduje stanovisko orgánu ochrany přírody, na základě něhož se činnost dále posuzuje a hledají se varianty bez negativních vlivů.

Ráz pražské krajiny je utvářen jednak kulturními dominantami, ale také zvláště chráněnými územími, tzv. významnými krajinnými prvky a vztahem mezi nimi. Zákon o ochraně přírody stanovuje pro ochranu krajiny tyto obecné kategorie ochrany:

• přírodní parky

Jsou vyhlášovány za účelem ochrany krajinného rázu na území, kde je zvláště velká intenzita estetických a přírodních hodnot, ale které nespĺňuje požadavky pro vyhlášení jako zvláště chráněné území. Podmínky ochrany konkrétního parku vyplývají z vyhlášky (nově nařízení) hl. m. Prahy, kterou se daný park zřizuje. Ve zřizovací listině se také vymezují činnosti, ke kterým je nutný souhlas odboru ochrany prostředí magistrátu (jako například stavební činnost nebo rozsáhlé kácení). V souvisle nezastavěných částech přírodního parku je stavební uzávěra.

Celková rozloha 11 přírodních parků v Praze činí 9 705 ha (což je 19,6 % rozlohy města). Další přírodní park (Smetanka na území MČ Praha 14) se připravuje. Území přírodních parků jsou ovšem zvláště v příměstských oblastech velmi různorodého charakteru. Nejedná se proto o kategorii

zeleně v pravém slova smyslu, ale o různorodá území se zastoupením zemědělských ploch, přírodních prvků, různých kategorií zeleně, sídel a infrastruktury.

• významné krajinné prvky

Kromě významných krajinných prvků (VKP) stanovených přímo zákonem o ochraně přírody (lesy, vodní toky, údolní nivy, rašeliniště, rybníky, jezera) je v Praze 21 registrovaných VKP (jen pro představu např. Kolovratské vlhké louky nebo topoly Červenomlýnského potoka).

Přestože uvedená data o zvláště a obecně chráněných územích mají z pohledu bilance zeleně velkou indikační váhu, pro zhodnocení samotného vývoje zeleně na území hlavního města Prahy je jejich výpovědní hodnota nedostačující.

3.3 Územní systém ekologické stability

Územní systém ekologické stability (ÚSES) je celostátně vymezený soubor přírodních a přírodě blízkých ekosystémů, jejichž ochranou se stabilizují ekologické funkce krajiny. ÚSES je základním prvkem obecné ochrany území podle zákona o ochraně přírody (vedle přírodních parků a ploch, na nichž se nacházejí VKP, a vedle regulace hospodaření v le-

sích), s dopadem především na územní plánování a následně na faktické využití vlastníky pozemků. Ve třech úrovních – nadregionální, regionální a lokální (místní) jsou vymezeny jeho prvky – biocentra, biokoridory a jejich ochranná pásma, případně interakční prvky.

Na území Prahy vycházelo vymezení nadregionální a regionální části z územně technického podkladu (ÚTP) Nadregionální a regionální ÚSES ČR. Všechny tyto tři úrovně ÚSES byly upřesněny a zařazeny do závazné části územního plánu hl. m. Prahy schváleného roku 1999, takže se staly limitem pro navazující projekční a stavební činnost. V jednotlivých částech ÚSES je umísťování staveb zpravidla zcela zakázáno nebo výrazně omezeno, aby nedošlo ke snížení funkce biocenter a biokoridorů zejména pro migraci živočichů.

V městském prostoru, tedy v krajinně se silně narušenými ekologickými vztahy, dostává vymezení ÚSES specifický význam. Přestože ÚSES je chráněn před výstavbou, zátěž této kostry ekologického fungování krajiny je enormní a pro její zdárné fungování je zapotřebí lidských zásahů, jako jsou různá revitalizační opatření, výsadby dřevin apod.

Obě pražská nadregionální (komplex Klánovického lesa a kaňon Vltavy od Bohnického údolí na sever za hranice Prahy) a většinu regionálních biocenter lze podle Útvary rozvoje hlavního města Prahy (příspěvkové organizace zřízené hlavním městem – dále jen ÚRM) označit za převážně funkční, oproti tomu převážná část biokoridorů zatím funkční není. U lokálních prvků mají uspokojivou podobu zejména některé úseky v údolích vodních toků mimo zástavbu, zato biokoridory propojující tato údolí jsou nejčastěji na orné půdě, což je nevyhovující. Problémem je také časté vymezení ÚSES v nevhodně upravených korytech potoků v extravilánu, které by měly být alespoň ve střednědobém horizontu revitalizovány, aby mohly plnit očekávanou funkci.

Specifickým případem jsou biocentra a biokoridory ÚSES v zástavbě. Vzhledem k metodickým východiskům a předpokládané cílové podobě jednotlivých prvků (přírodě blízká společenstva) by mělo být obecnou snahou ÚSES v zastavěném území vůbec nevymezovat, resp. vymezovat jej tam jen v nejnútnejších případech. Těmi jsou například biokoridory vázané na vodní toky. Podle ÚRM je v Praze prioritou ochrana okolní zástavby před rozlivem vod v případě povodňových situací, a tak podoba cílových společenstev bude často kompromisem mezi potřebami samotného ÚSES a vysokou návštěvností těchto lokalit. Příkladem jsou třeba parkové porosty v biocentrech na vltavských ostrovech, historická úprava Vltavy v centru Prahy apod. Avšak i zde je nezbytné chránit příslušné plochy před zastavěním a usilovat o vymístění aktivit neslučitelných s funkcí a posláním ÚSES.

Je nasnadě, že tato „překryvná“ kategorie (vymezení ÚSES v územně plánovací dokumentaci) překrývá různé kategorie funkčního využití ploch zeleně a z hlediska bilance zeleně na území Prahy není zrovna dobrým zdrojem informací. Naopak pro kontrolu fungování ÚSES je možné využít údaje o bilanci a vývoji zeleně na takto vymezených plochách.

3.4 Územně analytické podklady

Územně analytické podklady (ÚAP) zpracovává ÚRM podle stavebního zákona jako formalizovaný podklad pro nový územní plán Prahy a obecně jde o jeden z nástrojů územního plánování (tzv. územně plánovací podklady). Podrobnou statistiku ani vyhodnocení stavu zeleně v Praze neobsahují. Některé důležité údaje o pražské zeleni se z nich však dozvíme. Z podkladů vyplývá například trend mizení zeleně z městského a příměstského prostředí:

„Zastavěné území a ostatní plochy nyní tvoří cca 46 % správního území města. Neustále přibývá zpevněných ploch, avšak ubylo sadů i vinic. V zástavbě města se sice vytváří protiváha – městský park – problémem ale je nevyrovnaný podíl zeleně v různých městských částech a přetrvávající tlak na zastavování doposud volných enkláv. Rovněž dochází k zahušťování stávající zástavby na úkor vegetace a úbytku zeleně na rostlém terénu ve vnitroblocích. Rychlé zisky vyvolané výstavbou snižují kvalitu bydlení v kompaktně zastavěné oblasti města. V souvislosti s hospodářskými změnami a dalšími faktory se dá očekávat funkční a strukturální transformace mnoha pražských území (bývalé výrobní areály, železniční kolejště apod.) tzv. brownfields, v jejímž rámci se mimo jiné nabízí možnost lokálně zlepšit situaci realizací nových parkových a jiných vegetačních ploch.“

Zdroj: Územně analytické podklady hlavního města Prahy, 2008 [3] – dále jen „ÚAP 2008“, kapitola 2.2.5 Využití krajiny a lesy, str. 19

Problém je také neplánovaný a nekoordinovaný rozvoj příměstských oblastí, který provází řada negativních jevů:

„Od minulého století rozvoj Prahy stále dynamičtěji utváří příměstskou krajinu, dochází přitom k její fragmentaci a zhoršení prostupnosti v závislosti na zahušťování dopravní (zejména silniční) sítě. Přetrvávajícím problémem také zůstává narůstající suburbanizace za hranicemi Prahy. Vznik rozsáhlých, často uniformních skladových i obytných zón

zásadně mění ráz příměstské krajiny a vzhledem ke svému rozsahu a vnitřní struktuře vytvářejí bariéru mezi hlavním městem a Středočeským krajem.“

Zdroj: ÚAP 2008, kapitola 2.2.5 Využití krajiny a lesy, str.19

ÚRM (ÚAP 2008) také poukazuje na problematiku nerovnoměrného rozložení zeleně v rámci velké Prahy:

„Zeleň v Praze je rozložena nestejně. Historické jádro

se středověkou dispozicí a část kompaktního města dává menší možnosti, kde by se uplatnily plochy veřejné zeleně oproti čtvrtím ve vnějším pásmu města. Výraznější deficit zeleně je v MČ Praha 2 – 14 m²/obyvatele, Praze 3 – 12 m²/obyvatele, Praze 4 – 36 m²/obyvatele, Praze 7 – 45 m²/obyvatele, Praze 8 – 44 m²/obyvatele a v Praze 10 – 22 m²/obyvatele. Hustě osídlená panelová sídliště vytváří deficit v MČ Praha 11 – 33 m²/obyvatele (Chodov, Háje), Praha 17 – 23 m²/obyvatele (Řepy) a Praha 18 – 33 m²/obyvatele (Letňany).“

Příloha „Indikátory vybraných aspektů udržitelnosti rozvoje hl. m. Prahy“ obsahuje mimo jiné také tabulkový indikátor „Podíl ploch zeleně z celkové plochy“:

1995	2001	2003	2005	2007
				23%

V přílohách ÚAP 2008 můžeme nalézt několik dalších údajů o zeleni v Praze.

A uveden je také tzv. žádoucí trend: „S – zachování stavu“.

Dalším zajímavým údajem je tabulkový indikátor „Výměra ploch zeleně na obyvatele“, tedy celková výměra ploch zeleně (lesy, izolační zeleň, louky, parky, historické zahrady, zeleň městská a krajinná) dle průzkumu stavu využití ploch ÚAP na obyvatele (m²/obyvatele).

1995	2001	2003	2005	2007
				107 m ² /obyv.

Mezi indikátory také figuruje celková rozloha parkových ploch v Praze:

1995	2001	2003	2005	2007
				807 ha

Je zjevné, že zpracovatelé materiálu z neznámých důvodů nepodchytili vývoj sledovaných indikátorů v čase. Známe tak jen údaj odpovídající stavu sledovaného ukazatele v roce 2007, což ovšem neumožňuje kvalifikovaně posoudit stav zeleně v Praze a už vůbec ne její vývoj.

Z toho, co se nejbližší týká zeleně, publikuje příloha ÚAP 2008 - „Statistické údaje“ – stav bilance půdy v roce 2007 v těchto kategoriích:

- (A) Podíl zemědělské půdy z celkové výměry
- (B) Podíl orné půdy z celkové výměry zemědělské půdy
- (C) Podíl trvalých travních porostů z celkové výměry zemědělské půdy
- (D) Podíl speciálních zemědělských kultur z celkové výměry zemědělské půdy
- (E) Podíl zastavěných a ostatních ploch z celkové výměry
- (F) Podíl vodních ploch z celkové výměry
- (G) Podíl lesů z celkové výměry

Všechny údaje jsou v procentech:

kategorie	A	B	C	D	E	F	G
Praha	40,5	73	4,3	22,8	45,1	2,2	9,9

Tato čísla odpovídají výše uvedené tabulce Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního:
Přehled bilance ploch zeleně z ročenky Praha Životní prostředí 2007

3.5 Nadřazený systém zeleně

Vyhláška ke stavebnímu zákonu č. 500/2006 Sb. stanovuje jako povinnou náležitost obsahu územního plánu vymezení systému sídelní zeleně. Ten se vymezuje v rámci textové části i grafické části jako součást urbanistické koncepce (spolu s vymezením zastavitelných ploch a ploch přestavby) a shrnuje jednak existující významné zelené plochy a dále návrh rozvojových ploch pro doplnění systému zeleně. V územním plánu Prahy z roku 1999 tento systém zahrnut nebyl, nicméně se připravuje jeho zanesení do nového územního plánu Prahy pod uvedeným termínem. Nadřazený systém zeleně má být vymezen jako nezastavitelné území a jako součást urbanistické koncepce bude tudíž součástí hlavního výkresu grafické části nového územního plánu.

Nadřazený systém se skládá z tzv. zelených klínů – významných zelených ploch, které vybíhají z okrajových částí Prahy radiálně směrem k centru a zasahují do městské struktury. Dále do systému patří tzv. transformační rozvojové plochy zeleně – plochy vymezené k doplnění zeleně novou výsadbou, které se ovšem v návrhu objevují víceméně pouze v okrajových částech Prahy (jedná se o projekt tzv. zeleného pásu kolem Prahy). Celý systém by měl být provázán tzv. rozvojovými osami zeleně, které mají zajistit propojení mezi zelenými klíny, zeleným pásem a dalšími významnými plochami zeleně.

Přesná data týkající se ploch vymezujících tento systém zeleně nejsou známa, protože je teprve zpracováván koncept nového územního plánu Prahy.

3.6 Pasportizace zeleně

Pasportizace zeleně je moderní způsob evidence zeleně a zpracování informací o zeleni na bázi geografických informačních technologií. Výsledným produktem je tzv. pasport zeleně, což je informační databáze založená na geografickém principu a umožňující průběžné sledování vývoje zeleně.

V Praze pořizují pasporty zeleně pouze některé městské části pro svá území. Centrální systém řízený magistrátem neexistuje. V České republice ovšem existují města s celoměstskou pasportizací zeleně, např. Jihlava. Zavedení celoměstské pasportizace v Praze by bylo vhodné mimo jiné také proto, že některé dotační tituly Evropské unie na podporu městské zeleně jsou podmíněny jejím zpracováním.

3.7 Povrchy a zeleň v Praze

Dosud nejpodrobnějším a nejkomplexnějším způsobem inventarizace pražské zeleně je publikace již zrušeného Institutu městské informatiky hlavního města Prahy z roku 1995 – Povrchy a zeleň v Praze [4]. Tato studie, vypracovaná na základě analýzy povrchů jednotlivých pozemků v katastru nemovitostí doplněné terénním průzkumem, poskytuje jak celkový přehled o rozloze zeleně, tak i o jejím druhu, výškovém členění, druhu povrchu, a dokonce umožňuje vyhledávání dílčích údajů pro jednotlivá katastrální území Prahy (celkem 112 částí).

Ukazatel „druh zeleně“ je rozčleněn na kategorie a podkategorie:

- **upravená zeleň**
  - park
  - sadovnický upravená plocha
  - sídlištní zeleň
  - hřbitovy a urnové háje
  - botanické a zoologické zahrady
- **zeleň u domů**
  - zeleň u individuální zástavby
  - zahradní a chatové osady
- **les**
- **hospodářská zeleň**
- **ostatní**
  - stromořadí
  - rozptýlenou zeleň
- **jiná zeleň**
  - plochy zeleně neupravené
  - devastované plochy zarůstající zelení apod.

Kromě části věnované zeleni stojí za zmínku také obdobně podrobné zpracování ekologického hodnocení ploch, kam patří inventarizační zpracování druhu povrchu (kategorie: přírodní, přeměněný, odpřírodněný), a také podrobný výčet plošného zastoupení krajinných prvků jako jsou skály, stepi, lesostepi, lesy, remízy, meze, mokřady, vodní plochy atd.

Tato publikace je tak jediným dostupným zdrojem, z něhož se veřejnost mohla dozvědět, jaká byla k roku 1995 rozloha zeleně v Praze, jakou plochu z celkové výměry zaujímaly parky, jaký byl poměr dalších kategorií zeleně v jednotlivých městských částech atd.

Inventarizace zeleně a povrchů pro celé území Prahy k roku 1995

EKOLOGICKÉ HODNOCENÍ								
EKOLOGICKÁ CHARAKTER.	Výměra	Podíl	Dočasně neobděl. zem. půda	865 415	0,2	Slepá ramena	77 644	0,0
Skály a písky	1 048 745	0,2	Květnaté louky a pastviny	10 231 786	2,1	Extenzivně obhosp. rybníky	1 326 853	0,3
Skalní stepi	740 901	0,1	Meze	2 417 336	0,5	Uprav. toky s příroz. břehy	2 500 574	0,5
Stepi	744 976	0,2	Remízky	235 847	0,0	Umělé vodní plochy a toky	3 930 110	0,8
Lesostepi	1 150 801	0,2	Úvozy	360 532	0,1	Povrch bez veget. propustný	19 216 637	3,9
Suťové lesy	485 539	0,1	Extenzivní ovocné sady	3 250 406	0,7	Povrch bez veget. nepropustný	104 049 077	21,0
Smišené lesy přír. složení	39 746 652	8,0	Intenzivně obděl. zem. půda	149 322 254	30,1	Nezařazeno	32 738 925	6,6
Lesy z dom. dř. nepř. složení	5 881 123	1,2	Rumištní porosty na devas. pl.	8 429 039	1,7			
Lesní kultury	1 064 741	0,2	Mokřady	536 653	0,1	DRUH POVRCHU	Výměra	Podíl
Lesy z introdukt. dřevin	1 323 010	0,3	Přírodní jezírka	10 241	0,0	Přírodní	62 776 114	12,7
Plantáže a sídelní zeleň	100 348 458	20,2	Přírodné meandrující toky	628 834	0,1	Přeměněný	277 242 263	55,9
Přírodní krajinné parky	2 250 707	0,5	Přírodné upravené toky	1 109 250	0,2	Odpřírodněný	123 265 707	24,9
ZELEŇ								
DRUH ZELENĚ	Výměra	Podíl	Ostatní zeleň	2 223 371	0,4	STAV ZELENĚ	Výměra	Podíl
Upravená zeleň celkem	36 070 096	7,3	Jiná zeleň	40 379 525	8,1	Nepoškozená	299 244 977	60,3
Park	6 119 704	1,2	Celkem	329 007 911	66,3	Poškozená	26 599 707	5,4
Sad. upravená plocha	8 532 252	1,7				Velmi poškozená	1 468 908	0,3
Sídelní zeleň	20 107 894	4,1				VÝŠKOVÉ ČLENĚNÍ ZELENĚ	Výměra	Podíl
Hřbitovy a umové háje	963 263	0,2	FUNKCE ZELENĚ	Výměra	Podíl	Bylinné patro	290 668 332	58,6
Botanické zahrady, ZOO	347 002	0,1	Ochranná	67 227 401	13,6	Keřové patro	43 406 189	8,8
Zeleň u domů - celkem	38 018 294	7,7	Hospodářská	183 918 776	37,1	Stromové patro	74 880 087	15,1
Zeleň u individ. zástavby	31 711 382	6,4	Společenská	61 679 505	12,4			
Zahradní a chat. osady	6 306 919	1,3	Rekreační	13 281 066	2,7	DOSTUPNOST ZELENĚ	Výměra	Podíl
Les	47 971 138	9,7				Plocha veřej. přístupná	166 402 961	33,5
Hospodářská zeleň	164 345 507	33,1				Plocha veřej. nepřístupná	160 687 385	32,4

Tato sumarizační tabulka pro celé území Prahy (cca 49 600 ha) uvádí rozlohu upravené zeleně celkem – 3 607 ha, z toho rozloha parků – 612 ha, dále rozlohu zeleně u zástavby – 3 802 ha, rozlohu lesa – 4 797 ha a pod.

V následujících letech se pak již nikdy podobná komplexní inventarizace neopakovala, přestože k aktualizaci dat byly dobré podmínky (již existující metodika i výchozí podklady za rok 1995). O důvodech lze jen spekulovat. Jedním

u uváděných argumentů je odkaz na vysokou cenu podrobné inventarizace. Ve srovnání s částkami vynakládanými na jiné obdobné analýzy se však tato argumentace jeví být spíše zástupnou. Fakt, že se hlavní město vědomě vzdalo jediného funkčního informačního nástroje pro sledování stavu a vývoje zeleně na svém území, je v každém případě přinejmenším zarážející.

3.8 Výpovědní hodnoty jednotlivých typů dat o zeleni

Jak již bylo řečeno v úvodu této kapitoly, v poslední době se můžeme setkat s celou řadou údajů o zeleni v Praze. Jsou to ovšem data velmi rozdílné vypovídací hodnoty, jejich kompatibilita je proto velmi nízká.

Pokud důsledně sledujeme otázku „Kolik je vlastně zeleně v Praze?“, jsme nuceni v našem pátrání zprostit svědectví některé z těchto kategorií dat celé, jiné alespoň částečně. Tak například relativně známé a věrohodné údaje o rozloze jednotlivých druhů pozemků z katastru nemovitostí mají výpovědní hodnotu z pohledu ploch lesních porostů a zemědělské půdy. Ale o počtu či množství rozptýlení zeleně nám toho mnoho neřeknou a veskrze se nedají

zaměřovat se statistikou rozlohy zeleně ve městě. Stejně tak často prezentované vymezení kategorií plošné ochrany přírody v Praze není ekvivalentem přehledu o městské zeleni. Data typu ÚSES, nadřazený systém zeleně na tuto statistiku snad ani nikdy neaspirovala. Otázkou zůstává, zda podrobná evidence zeleně neměla být součástí ÚAP, každopádně v současné době ji zde nenajdeme.

Informacemi s největší vypovídací hodnotou proto zůstávají data z publikace Povrchy a zeleň z roku 1995. Pro celkový přehled aktuálního stavu by bylo velice žádoucí zpracování obdobné studie, na jejímž základě by bylo možné vývoj zeleně v Praze objektivně zhodnotit.

Situaci by také velmi zjednodušil systém celoměstské pasportizace zeleně, která v jiných evropských městech funguje jako relevantním evidence zeleně.

4. Údaje o zeleni získané od městských částí a magistrátu

Vzhledem k tomu, že veřejně dostupné informační zdroje neposkytují ucelený, jednoznačný a aktuální přehled o stavu a vývoji pražské zeleně, pokusili jsme se o doplnění chybějících dat informacemi z jednotlivých městských částí a magistrátu. Kapitoly 5 až 8 se podrobně věnují takto získaným údajům.

4.1 Metodika sběru dat

Zákon o ochraně přírody a krajiny ukládá orgánu ochrany přírody povinnost vést „přehled informací“ o vydaných rozhodnutích a celkově o stavu a vývoji přírodního prostředí (§ 72 zákona o ochraně přírody), což není pouhá „archivační“ povinnost úředních listin podle dalších předpisů. Z toho plyne, že by úřady městských částí měly vést evidenci zásahů do zeleně. Navíc podle zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, mají úřady samy aktivně zveřejňovat „souhrny údajů“ o činnostech s negativním vlivem na přírodu [§ 10a odst. 5 písm. c)].

Za účelem získání doplňujících dat bylo využito jak obecného zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, tak již zmíněného zákona o právu na informace o životním prostředí. Na tomto právním základě byly obeslány s níže popsanými žádostmi o informace vybrané městské úřady v Praze. Vzhledem k tomu, že Praha je rozdělena na velký počet městských částí (57), vybrali jsme 22 městských částí (shodně s jejich číselným označením – Praha 1 až 22), jejichž úřady mají svěřeny magistrátem více kompetencí s odpovídajícím počtem úředníků, a které svým vymezením tvoří víceméně kompaktní jádro Prahy. Písemné žádosti o informace byly strukturovány do tří okruhů tak, aby postihly všechny klíčové aspekty nakládání se zelení na úrovni městských částí.

Vzor žádosti o informace:

A. Kácení dřevin

1) Kolik bylo v posledních 5 letech (2003 – 2008) povoleno vykácet stromů a kolik m² keřových porostů? Na kolik stromů a na jakou rozlohu keřů za toto období došlo ohlášení o kácení?

2) Kolik stromů a kolik m² keřových porostů bylo v posledních 5 letech pokáceno bez povolení?

3) Jaký počet stromů a jaká rozloha keřů v m² byla za uvedené období kácena ze zdravotních důvodů, z pěstebních důvodů, kolik z důvodu výstavby a kolik na základě oprávnění podle zvláštního předpisu?

B. Náhradní výsadby

1) Jakým způsobem městská část vybírá a eviduje pozemky pro náhradní výsadby dřevin ukládané v souladu s ustanoveními zákona o ochraně přírody a krajiny, jako kompenzace za zeleň kácenou na základě vydaných povolení?

2) Poskytněte seznam (přehled) pozemků určených ve smyslu zákona o ochraně přírody a krajiny k náhradním výsadbám v takové podobě, v jaké jej městská část používá.

3) Jaký je orientační počet stromů a rozloha keřů v m², které je možné umístit na vybrané lokality určené k náhradním výsadbám?

4) Kolik stromů a kolik m² keřů bylo v posledních 5 letech nařízeno vysázet v rámci náhradní výsadby za pokácené dřeviny?

5) Kolik nařízených náhradních výsadeb bylo skutečně zrealizováno? Uveďte počet stromů a rozlohu keřů v metrech čtverečních.

6) Kolik realizací náhradních výsadeb a v jaké rozloze (počet stromů a výměra keřů) úřad městské části zkontroloval za posledních 5 let?

7) Jakým způsobem kontroluje úřad městské části provádění uložené následné péče o náhradní výsadby?

8) Kolik stromů a kolik m² keřů bylo v posledních 5 letech na území městské části vysázeno v rámci jiných akcí, než je náhradní výsadba za pokácené dřeviny ve smyslu zákona o ochraně přírody?

C. Financování zeleně

- 1) Kolik Kč vynaložila městská část v posledních 5 letech (2003 – 2008) na výsadbu stromů a keřů?
- 2) Kolik Kč vynaložila městská část v posledních 5 letech (2003 – 2008) na péči o dřeviny (prořezávání korun stromů, bezpečnostní vazby, zakrývání dutin, ošetření kmenů stromů apod.)?
- 3) Kolik Kč vynaložila městská část v posledních 5 letech (2003 – 2008) na péči o ostatní zeleň (sekání trávníků apod.)?

D. Informace o změnách ploch zeleně v územním plánu

Se žádostí o poskytnutí specifických informací o zeleni ve smyslu změn kategorií pozemků v územním plánu jsme se obrátili také na magistrát, neboť příslušná data není možné zjistit z žádných otevřených informačních zdrojů.

Následující tabulka ukazuje požadovanou strukturu dat, z nichž by bylo možné učinit závěry ohledně přibývání nebo úbytku ploch zeleně v různých kategoriích, a která se stala základem této žádosti o informace.

V kategorii LR											
	Rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	stav na počátku roku										
	celkový přírůstek										
	celkový úbytek										
převedeno z kategorie:	uvedte kategorii a celkový plošný přírůstek z této kategorie										
	uvedte kategorii a celkový plošný přírůstek z této kategorie										
	uvedte kategorii a celkový plošný přírůstek z této kategorie										
	...(doplňte řádky dle potřeby)										
převedeno na kategorii	uvedte kategorii a celkový úbytek ve prospěch této kategorie										
	uvedte kategorii a celkový úbytek ve prospěch této kategorie										
	uvedte kategorii a celkový úbytek ve prospěch této kategorie										
	...(doplňte řádky dle potřeby)										
V kategorii ZP (dříve PP, hřbitovy a historické zahrady)											
	Rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	stav na počátku roku										

5. Informace o kácení dřevin z městských částí

Informace o počtu vykácených dřevin jsou z hlediska vývoje zeleně velmi relevantním typem dat. Tyto údaje stále ještě nejsou pasivně přístupné – tedy např. dohledatelné na internetu. Přitom právě tempo kácení je nejpřímějším ukazatelem vývoje zeleně v dané lokalitě.

5.1 Metodika vyhodnocení dat z MČ o kácení

Na základě odpovědí úřadů vybraných městských částí na žádost o informace část A) – viz. předchozí kapitola – byl sestaven následující souhrnný přehled o kácení stromů a keřů v jednotlivých městských částech. Informace z každé MČ jsou vepsány do samostatné tabulky, která má dvě části. Horní část přináší přehled o způsobu kácení – tedy kácení na povolení, ohlášení, bez povolení – s celkovým počtem evidovaného kácení stromů a keřů, který je tučně vyznačen. Spodní část tabulky rozkládá tato čísla podle důvodu kácení. Pro přehlednost

jsou uvedeny všechny městské části podle číselného pořadí včetně těch, které na zaslaný dotaz poskytnutím informací nereagovaly.

Vzhledem k celkové neúplnosti dat (pouze 6 plnohodnotných odpovědí z 22) bylo v kapitole 5.3 *Vyhodnocení údajů z MČ o kácení* přistoupeno pouze k dílčímu hodnocení MČ a odhadu celkové situace na základě těchto vzorků. Dále jsou tyto informace zpracovány v kapitole 7.3 *Vyhodnocení realizace náhradních výsadeb* ve srovnávací tabulce *Souhrnný přehled o počtu kácených dřevin a realizovaných náhradních výsadbách v letech 2003 – 2008*. Zde jsou uvedeny celkové počty kácených stromů ve srovnání s počty vysazených dřevin (jsou zde přičteny i všechny úřady evidované výsadby mimo lesní porosty). Dále se s těmito daty setkáte v závěrečné kapitole 9. *Vyhodnocení stavu a aktuálních trendů ve vývoji zeleně v Praze*, kde je poměr kácených a vysazovaných dřevin v posledních pěti letech zpracován v grafech.

5.2 Přehled údajů o kácení v jednotlivých městských částech

PRAHA 1	2003	2004	2005	2006	2007	2008
na povolení						
stromy	-	21	40	75	12	104
keře	-	171	595	2125	675	511
ohlášené						
stromy	-	137	68	151	71	61
keře	-	-	-	-	-	-
bez povolení						
stromy	-	-	-	-	-	8
keře	-	-	-	-	-	100
celkem stromy	-	158	108	226	83	173
celkem keře	-	171	595	2,125	675	611

PRAHA 1	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ze zdravotních důvodů						
stromy	-	-	-	-	-	-
keře	-	-	-	-	-	-
nerozlišeno (stromy a keře celkem)		137	64	113	68	50
z pěšebních důvodů						
stromy	-	-	-	-	-	-
keře	-	-	-	-	-	-
nerozlišeno (stromy a keře celkem)	-	10	16	21	5	10
z důvodů výstavby						
stromy	-	-	-	-	-	-
keře	-	-	-	-	-	-
nerozlišeno (stromy a keře celkem)	-	11	24	54	7	88
zvláštní předpisy						
stromy	-	-	-	-	-	-
keře	-	-	-	-	-	-
nerozlišeno (stromy a keře celkem)	-	0	4	38	3	11

PRAHA 2	2003	2004	2005	2006	2007	2008
na povolení						
stromy	-	93	184	226	181	260
keře	-	193	369	524	817	1,177
ohlášené						
stromy	-	72	60	126	238	158
keře	-	367	0	1	0	80
bez povolení						
stromy	-	0	32	1	8	38
keře	-	0	0	0	3	1,200
celkem stromy	-	165	276	353	427	456
celkem keře	-	560	369	525	820	2,457

PRAHA 2	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ze zdravotních důvodů						
stromy	-	96	104	257	325	321
keře	-	367	0	227	0	155
z péstebních důvodů						
stromy	-	0	0	0	7	49
keře	-	65	0	298,5	527	1,015
z důvodů výstavby						
stromy	-	69	140	95	87	47
keře	-	128,5	369	0	290	87
zvláštní předpisy						
stromy	-	0	0	0	0	0
keře	-	0	0	0	0	0

PRAHA 3						
neposkytla informace						

PRAHA 4						
neposkytla informace						

PRAHA 5 důvody kácení nerozlišeny	2003	2004	2005	2006	2007	2008
na povolení						
stromy	-	-	1,440	1,013	1,113	355
keře	-	-	1,550	12,880	4,574	1,544
ohlášené						
stromy	-	-	-	-	-	-
keře	-	-	-	-	-	-
bez povolení						
stromy	-	8	5	-	37	4
keře	-	-	3	-	2141	-
celkem stromy	-	8	1,445	1,013	1,150	359
celkem keře	-	-	1,553	12,880	6,715	1,544

PRAHA 6 důvody kácení nerozlišeny	2003	2004	2005	2006	2007	2008
na povolení						
stromy	-	1,343	983	881	896	-
keře	-	12,459	10,882	11,774	40,316	-
ohlášené						
stromy	-	-	-	-	-	-
keře	-	-	-	-	-	-
bez povolení						
stromy	-	-	-	-	-	-
keře	-	-	-	-	-	-
celkem stromy	-	1,343	983	881	896	-
celkem keře	-	12,459	10,882	11,774	40,316	-

PRAHA 7						
neposkytla informace						

PRAHA 8						
neposkytla informace						

PRAHA 9						
neposkytla informace						

PRAHA 10						
neposkytla informace						

PRAHA 11 důvody kácení nerozlišeny	2003	2004	2005	2006	2007	2008
na povolení						
stromy	436	140	350	271	144	157
keře	18,340	2,075	5,200	2,100	900	27,199
ohlášené						
stromy	0	0	13	12	14	23
keře	0	0	182	0	5	133
bez povolení						
stromy	13	5	4	6	0	5
keře	75	22	118	67	32	60
celkem stromy	449	145	367	289	158	185
celkem keře	18,415	2,097	5,500	2,167	937	27,392

PRAHA 12						
neposkytla informace						

PRAHA 13						
neposkytla informace						

PRAHA 14	2003	2004	2005	2006	2007	2008
na povolení						
stromy	-	409	320	698	364	175
keře	-	886	2 045,8	9 456,1	2 919,3	9 477,1
ohlášené						
stromy	-	-	-	-	-	-
keře	-	-	-	-	-	-
bez povolení						
stromy	-	0	0	0	-	4
keře	-	0	0	0	-	40
celkem stromy	-	409	320	698	364	179
celkem keře	-	886	2 045,8	9 456,1	2 919,3	9 477,1

PRAHA 14	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ze zdravotních důvodů						
stromy	-	-	-	-	-	-
keře	-	-	-	-	-	-
z péstebních důvodů						
stromy	-	-	-	-	-	-
keře	-	-	-	-	-	-
z důvodů výstavby	-					
stromy	-	133	157	596	143	42
keře	-	852	1 890,5	9 239,1	279,3	2 681,1
zvláštní předpisy						
stromy	-	6	-	-	-	-
keře	-	630	-	-	-	-

PRAHA 15						
neposkytla informace						

PRAHA 16						
neposkytla informace						

PRAHA 17	2003	2004	2005	2006	2007	2008
na povolení						
stromy	169	51	128	31	115	92
keře	584	1125	1583	812	821	582
ohlášené						
stromy	9	5	127	0	3	3
keře	0	0	248	0	0	15
bez povolení						
stromy	-	-	-	-	-	-
keře	-	-	-	-	-	-
celkem stromy	178	56	255	31	118	95
celkem keře	584	1125	1831	812	821	597

PRAHA 17	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ze zdravotních důvodů						
stromy	2	9	6	7	7	17
keře	0	0	0	0	0	0
z pěstebních důvodů						
stromy	9	0	124	12	0	0
keře	0	200	248	0	0	15
z důvodů výstavby						
stromy	161	40	117	0	98	73
keře	584	925	1583	812	821	489
zvláštní předpisy						
stromy	0	-	0	0	0	-
keře	0	-	0	0	0	0
jiné důvody						
	6	7	8	12	13	5
	0	0	0	0	0	93

PRAHA 18	2003	2004	2005	2006	2007	2008
na povolení						
stromy	-	27	118	58	197	238
keře	-	21	1,640	861	80	160
ohlášené						
stromy	-	9	20	27	11	50
keře	-	54	150	17	48	0
bez povolení						
stromy	-	0	1	0	0	3
keře	-	-	-	-	-	-
celkem stromy	-	36	139	85	208	291
celkem keře	-	75	1,790	878	128	160

PRAHA 18	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ze zdravotních důvodů						
stromy	-	11	27	12	11	37
keře	-	0	2	300	13	100
z péstebních důvodů						
stromy	-	0	17	0	10	0
keře	-	0	0	0	0	0
z důvodů výstavby						
stromy	-	16	74	42	181	141
keře	-	21	1,638	561	67	0
zvláštní předpisy						
stromy	-	0	0	2	0	60
keře	-	-	-	-	-	-

PRAHA 19						
neposkytla informace						

PRAHA 20						
neposkytla informace						

PRAHA 21	2003	2004	2005	2006	2007	2008
na povolení						
stromy	-	129	129	260	108	89
keře	-	80	350	1,461	270	10
ohlášené						
stromy	-	77	73	20	102	76
keře	-	0	0	14	73	0
bez povolení						
stromy	-	-	-	-	-	-
keře	-	-	-	-	-	-
celkem stromy	-	206	202	280	210	165
celkem keře	-	80	350	1475	343	10

PRAHA 21	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ze zdravotních důvodů						
stromy	-	132	89	191	145	126
keře	-	0	0	40	160	0
z pěstebních důvodů						
stromy	-	38	41	38	42	28
keře	-	0	0	38	0	0
z důvodů výstavby						
stromy	-	36	72	51	23	12
keře	-	80	350	51	110	10
zvláštní předpisy						
stromy	-	-	-	-	-	-
keře	-	-	-	-	-	-

PRAHA 22	2003	2004	2005	2006	2007	2008
na povolení						
stromy	-	-	-	-	-	-
keře	-	-	-	-	-	-
ohlášené						
stromy	-	-	-	-	-	-
keře	-	-	-	-	-	-
bez povolení						
stromy	-	-	-	-	-	-
keře	-	-	-	-	-	-
celkem stromy	-	435	324	-	-	-
celkem keře	-	-	-	-	-	-

Přehled je vypracován podle získaných informací z úřadů jednotlivých městských částí, které ovšem nemusí být kompletní. Počty vykácených stromů mohou být významně podhodnoceny.

5.3 Vyhodnocení údajů z MČ o kácení

Z dvaadvaceti obeslaných úřadů můžeme zpracovat pouze deset odpovědí (MČ Praha 1, 2, 5, 6, 11, 14, 17, 18, 21 a 22). Tedy dvanáct úřadů z dvaadvaceti není sto poskytnout údaje shrnující základní agendu odboru životního prostředí (OŽP) – evidenci kácených dřevin. Plnohodnotné odpovědi byly zaslány pouze z MČ Praha 1, 2, 14, 17, 18 a 21. MČ Praha 5, 6, 11 a 22 neuvádí důvody ke kácení, ačkoliv jsme o ně žádali. Praha 22 zaslala pouze dva osamocené údaje z let 2004 a 2005, důvody kácení nerozlišeny.

Z těchto kusých informací nelze sice sestavit ucelenou statistiku kácení dřevin a jeho důvodů, leč některé zajímavé skutečnosti z těchto údajů přesto vyplývají. Potvrzuje se obec-

ná obava, že vysoký podíl stromů je kácen z důvodu výstavby. Na Praze 1 a 2 jsou tato čísla srovnatelná s počty kácených stromů ze zdravotních důvodů, přesto se jedná o poměrně vysoká čísla, vzhledem míře zastavěnosti území těchto dvou centrálních městských částí. Další srovnatelná data jsou k dispozici z Prahy 14, kde podíl kácených dřevin z důvodů výstavby dosahuje až 85 %. Rovněž na Praze 17 tento důvod kácení dominuje (dosahuje až 95 %). Podobná situace je také na Praze 18.

Problémem je ale především množství úřadů, které nevedou evidenci kácení dřevin a důvodů kácení. Lze se pak jen podívat nad tím, jak mohou úřady nemající ani základní přehled o své činnosti, vůbec pracovat. Důsledkem této situace je velká nepřehlednost informací o kácení stromů na území hl.m. Prahy.

6. Zeleň z hlediska funkčního využití ploch dle územního plánu

Územní plánování je neodmyslitelným nástrojem rozvoje nejen urbanizovaných území, ale celé krajiny. Stejně tak je relevantním nástrojem ochrany přírody a krajiny a krajinného plánování. V městském kontextu má zásadní význam mimo jiné pro rozlohu a plošné rozmístění zeleně. Může být stejně tak nástrojem účinné územní ochrany zeleně, jako pouhým formálním, snadno měnitelným dokumentem, který prostřednictvím nespočtu dílčích změn ve prospěch výstavby postupně eliminuje ze země z území města.

Zeleň je v územním plánu (ÚP) „rozptýlena“ v několika desítkách kategorií funkčního využití ploch. Nejdůležitější skupinou kategorií je skupina „příroda, krajina a zeleň“, ale nějakou formu zeleně můžeme nalézt prakticky v rámci kterékoliv kategorie. Pro městskou zeleň má zásadní význam zastoupení kategorií:

- LR** – lesní porosty,
- ZP** – (dříve PP) parky, historické zahrady a hřbitovy,
- ZMK** - zeleň městská a krajinná (dříve ZN – zeleň přírodní),
- NL** – louky, pastviny,
- IZ** – izolační zeleň,

PZO – zahrádky a zahrádkové osady,
částečně **SO** – sloužící oddechu,
a samozřejmě překryvná kategorie **ÚSES**.

6.1 Přehled údajů o změnách funkčního využití ploch dle magistrátu

Na základě žádosti o informace o změnách funkčního využití ploch zeleně v územním plánu směřovaném na Magistrát hlavního města Prahy byl získán následující přehled. Odpověď na položený dotaz zpracoval ÚRM.

Tabulka Evidované plošné úbytky v jednotlivých kategoriích funkčního využití ploch – zeleň podrobně rozpracovává úbytky plošné výměry v jednotlivých kategoriích funkčního využití zeleně včetně kategorií, které byly evidovány před změnou legendy kategorií (legenda platná do 14. 9. 2006). Převodní legendu pro jednotlivé kategorie funkčních ploch naleznete na internetové adrese

http://magistrat.praha-mesto.cz/uzplan/uzemni_plan_hmp/zmena_z1000_navrh/leg_prev.htm

Evidované plošné úbytky v jednotlivých kategoriích funkčního využití ploch – zeleň

KODFP1	KODFP1_1	Celkem rozloha	celoměstské změny -	ZM01 -	ZM02 -	ZM03 -	ZM04 -	ZM05 -
IZ	DB	3234	0	0	0	0	0	3234
ZN	DL	2698	0	0	0	0	0	2698
IZ	DL	0	0	0	0	0	0	0
NL	DL	92499	0	0	0	0	0	92499
IZ	DM	1230	0	0	0	0	0	1230
PP	DM	5675	1940	0	0	0	3037	697
ZN	DPO	4621	0	4477	0	144	0	0
PP	DPO	7562	7562	0	0	0	0	0
IZ	DPO	692	0	0	0	692	0	0
ZN	DPR	7225	7225	0	0	0	0	0
SO	DPR	0	0	0	0	0	0	0

Stav a vývoj zeleně v Praze

KODFP1	KODFP1_1	Celkem rozloha	celoměstské změny -	ZM01 -	ZM02 -	ZM03 -	ZM04 -	ZM05 -
NL	DPR	1501	1501	0	0	0	0	0
PP	DPZ	274	274	0	0	0	0	0
IZ	DPZ	11919	0	0	0	11919	0	0
ZN	DPZ	13800	0	0	0	13800	0	0
IZ	DVP	199	0	0	0	0	0	199
PP	DVP	1265	0	0	0	0	0	1265
IZ	DZ1	3888	0	0	0	0	3794	94
IZ	DZ2	3036	0	0	0	0	0	3036
NL	IZ	59440	907	0	0	58076	457	0
PSZ	IZ	2187	2187	0	0	0	0	0
SO	IZ	0	0	0	0	0	0	0
ZN	IZ	48474	7965	9327	0	25480	0	5702
LR	IZ	51412	0	0	0	41891	0	9522
PP	IZ	14177	843	9328	0	0	2041	1965
QPP	IZ	821	0	0	0	821	0	0
PSZ	LR	0	0	0	0	0	0	0
PP	LR	7668	0	0	0	0	0	7668
PZO	LR	5169	0	0	0	5169	0	0
IZ	LR	9314	0	0	0	1258	0	8056
ZN	LR	308788	0	0	0	129598	0	179190
SO	LR	29529	0	0	0	0	0	29529
NL	LR	273435	0	0	0	1207	12352	259876
PH	LR	0	0	0	0	0	0	0
SO	NL	28982	17364	0	0	0	0	11618
PSZ	NL	31933	27622	0	0	0	4311	0
IZ	NL	789	0	0	0	0	789	0
ZN	NL	163210	156655	0	0	5464	0	1090
LR	NL	5630	0	0	0	0	0	5630
PZO	NL	0	0	0	0	0	0	0
IZ	OC	459	0	0	0	0	0	459
LR	OC	9665	0	0	1108	8131	253	172
SO	OC	24251	0	0	14937	0	0	9314
PSZ	OC	138457	60868	14542	13965	8566	16317	24199
PZO	OC	17707	1791	2081	0	0	1148	12686
PH	OC	3125	0	0	0	0	3125	0

KODFP1	KODFP1_1	Celkem rozloha	celoměstské změny -	ZM01 -	ZM02 -	ZM03 -	ZM04 -	ZM05 -
ZN	OC	232065	4876	5926	6799	61736	5145	147583
PP	OC	73433	657	8250	3785	10933	893	48914
NL	OC	130913	0	10392	0	61708	0	58813
PZO	OMS	660	0	0	0	0	660	0
PSZ	OMS	1806	0	0	1806	0	0	0
ZN	OMS	612	0	0	0	612	0	0
SO	OP	2218	0	0	0	0	0	2218
IZ	OP	8774	0	0	0	0	0	8774
PZO	OP	0	0	0	0	0	0	0
NL	OP	1794	0	0	0	0	0	1794
LR	OP	2214	0	0	0	0	0	2214
ZN	OP	486	0	0	0	0	0	486
PSZ	OV	43591	42605	0	0	0	986	0
LR	OV	2047	0	0	0	0	0	2047
NL	OV	7727	4069	0	0	0	0	3659
ZN	OV	37721	0	0	0	75	12736	24910
PP	OV	23302	3810	3305	0	456	0	15731
IZ	OV	2662	0	0	0	0	0	2662
IZ	PH	0	0	0	0	0	0	0
PZO	PH	0	0	0	0	0	0	0
NL	PH	3909	0	3909	0	0	0	0
NL	PP	9616	0	0	0	7486	0	2130
PSZ	PP	2087	0	0	0	0	0	2087
PH	PP	0	0	0	0	0	0	0
LR	PP	1577	0	0	0	1577	0	0
SO	PP	0	0	0	0	0	0	0
IZ	PP	28322	77	1572	0	0	0	26673
QPP	PP	4303	4303	0	0	0	0	0
ZN	PP	119208	19022	2658	2989	34500	0	60039
PZO	PP	2188	0	0	0	0	0	2188
LR	PSZ	0	0	0	0	0	0	0
SO	PSZ	6061	6061	0	0	0	0	0
PP	PSZ	8366	0	8366	0	0	0	0
NL	PSZ	2252	0	0	2252	0	0	0
ZN	PSZ	8203	5733	0	1802	0	0	668

KODFP1	KODFP1_1	Celkem rozloha	celoměstské změny -	ZM01 -	ZM02 -	ZM03 -	ZM04 -	ZM05 -
PZO	PSZ	0	0	0	0	0	0	0
ZN	PZA	235	235	0	0	0	0	0
LR	PZA	12211	0	0	0	12211	0	0
ZN	PZO	2205	0	0	0	0	2205	0
NL	PZO	7638	0	0	0	0	0	7638
ZN	S1	12849	0	0	0	7313	0	5536
IZ	S1	54475	11752	421	0	14559	17420	10325
QPP	S1	442	0	0	0	442	0	0
NL	S1	22398	0	0	0	22398	0	0
LR	S1	17434	0	0	0	17434	0	0
ZN	S2	16107	2757	1927	6467	4713	243	0
NL	S2	4679	0	0	0	4679	0	0
IZ	S2	30753	5316	2118	7724	7232	1282	7081
PP	S2	14547	12078	1736	84	0	0	648
PSZ	S2	39	39	0	0	0	0	0
LR	S2	0	0	0	0	0	0	0
LR	S3	4553	0	0	0	0	806	3748
NL	S3	1175	0	0	0	0	1175	0
ZN	S3	5551	3	1093	0	0	0	4455
IZ	S3	4462	918	0	0	0	246	3297
PSZ	S3	1121	1121	0	0	0	0	0
PP	S3	5183	0	1151	0	1313	0	2718
QPP	S3	0	0	0	0	0	0	0
QPP	S4	225	42	0	0	0	183	0
ZN	S4	14004	25	2284	0	0	3983	7711
IZ	S4	22788	0	494	51	405	15090	6748
LR	S4	13618	0	0	0	2456	0	11162
NL	S4	398	0	0	0	398	0	0
PP	S4	4078	230	698	0	529	460	2161
PP	S5	0	0	0	0	0	0	0
ZN	S5	745	745	0	0	0	0	0
IZ	S5	62	0	0	0	0	0	62
NL	SD	6154	6154	0	0	0	0	0
ZN	SD	23465	23465	0	0	0	0	0
IZ	SD	14867	0	0	0	0	11211	3656

KODFP1	KODFP1_1	Celkem rozloha	celoměstské změny -	ZM01 -	ZM02 -	ZM03 -	ZM04 -	ZM05 -
LR	SD	1777	0	0	0	0	0	1776
PP	SK	541	0	0	0	0	0	541
PP	SMJ	15446	13529	0	0	0	0	1917
IZ	SMJ	5700	0	0	4635	0	0	1065
PSZ	SMS	7218	2774	0	0	0	0	4443
NL	SMS	20016	20016	0	0	0	0	0
NL	SO	326146	133255	0	0	1258	189573	2060
IZ	SO	10741	0	0	0	10740	0	0
LR	SO	1645	1436	0	0	0	0	209
PZO	SO	8957	8957	0	0	0	0	0
ZN	SO	153188	101842	0	12182	8922	22254	7989
PSZ	SO	105325	45509	0	0	0	59816	0
PH	SO	0	0	0	0	0	0	0
PP	SO	9424	5465	0	0	0	0	3959
QPP	SO	5527	0	0	0	0	0	5526
IZ	SP	20020	0	0	0	13539	1	6480
LR	SP	590	0	590	0	0	0	0
PSZ	SP	9309	328	0	0	0	8470	512
PZO	SP	6420	6420	0	0	0	0	0
PP	SP	10610	4443	0	0	3314	0	2853
SO	SP	117643	15626	0	101086	0	0	931
ZN	SP	48842	15903	7758	1229	1105	6778	16070
NL	SP	18169	0	0	2439	4107	0	11623
QPP	SVM	973	0	973	0	0	0	0
SO	SVM	24	0	0	0	0	0	24
PSZ	SVM	2387	0	0	1079	0	0	1308
ZN	SVM	40549	24676	0	0	498	0	15375
LR	SVM	0	0	0	0	0	0	0
IZ	SVM	43846	13363	0	632	7945	5936	15969
PP	SVM	62838	26270	18009	1152	4733	2102	10572
NL	SVM	12656	0	0	0	1492	0	11164
ZN	SVO	21335	0	4096	0	0	1169	16070
SO	SVO	3884	3884	0	0	0	0	0
IZ	SVO	38623	0	15933	0	2106	5155	15429
NL	SVO	12941	0	0	0	12941	0	0

Stav a vývoj zeleně v Praze

KODFP1	KODFP1_1	Celkem rozloha	celoměstské změny -	ZM01 -	ZM02 -	ZM03 -	ZM04 -	ZM05 -
PP	SVO	25938	10856	4253	0	1966	0	8863
PSZ	SVO	1871	0	0	0	0	0	1871
PZO	TK	82501	82501	0	0	0	0	0
ZN	TK	10034	9891	0	143	0	0	0
ZN	TO	617	0	0	617	0	0	0
NL	TS	39909	0	39909	0	0	0	0
LR	TS	39833	0	39833	0	0	0	0
ZN	TS	11999	0	11999	0	0	0	0
PP	VN	5251	0	0	0	0	759	4492
IZ	VN	47201	0	5284	1511	0	4019	36387
NL	VN	8516	0	0	0	0	0	8516
LR	VN	13680	0	0	0	0	0	13680
ZN	VN	23943	3499	5978	0	0	2870	11596
SO	VOP	89736	86621	0	0	0	0	3115
IZ	VOP	333	333	0	0	0	0	0
NL	VOP	122380	121682	0	0	0	0	698
LR	VOP	6878	0	0	0	0	0	6878
ZN	VOP	79335	62979	0	0	2460	0	13895
PSZ	VOP	17966	17966	0	0	0	0	0
QPP	VVA	0	0	0	0	0	0	0
IZ	VVO	21	0	0	0	0	0	21
ZN	VVS	686	0	0	0	0	0	686
LR	VVS	2187	0	0	0	0	0	2187
IZ	VVS	1857	0	0	0	0	0	1857
PP	VVS	3617	0	0	0	3411	0	206
SO	VVS	1275	0	0	0	0	0	1275
ZN	VVX	2733	0	0	0	0	0	2733
ZN	VVZ	1590	0	0	634	0	0	957
PP	ZAD	3831	3831	0	0	0	0	0
ZN	ZAD	15345	12268	0	0	0	0	3077
PP	ZKC	210	0	210	0	0	0	0
QPP	ZKC	16524	16524	0	0	0	0	0
LR	ZN	93375	10259	0	0	4001	4412	74703
PP	ZN	32545	26795	0	0	0	668	5082
PSZ	ZN	154295	138437	0	0	0	14794	1064

KODFP1	KODFP1_1	Celkem rozloha	celoměstské změny -	ZM01 -	ZM02 -	ZM03 -	ZM04 -	ZM05 -
QPP	ZN	0	0	0	0	0	0	0
SO	ZN	29328	24403	0	0	0	0	4925
PZO	ZN	249959	229108	0	0	20851	0	0
NL	ZN	94988	64854	5742	0	2554	11379	10458
IZ	ZN	73119	37134	0	0	1226	0	34759
ZN	ZOB	11411	0	0	0	0	11411	0
IZ	ZOB	845	0	0	0	0	845	0
ZN	ZOS	397	0	0	0	0	0	397
IZ	ZOS	32907	0	0	509	0	8047	24351
SO	ZOS	16634	16634	0	0	0	0	0
LR	ZOS	5208	0	0	0	0	0	5208
PP	ZOS	21430	0	0	0	0	0	21430
IZ	ZSS	0	0	0	0	0	0	0
PP	ZSS	1765	0	1765	0	0	0	0
PP	ZVS	2905	0	0	0	0	0	2905
ZN	ZVS	3129	0	0	0	0	0	3129
IZ	ZVS	4718	0	0	0	0	0	4718
	Celkem	5132577	1871069	258388	191619	696549	482806	1632146

Tabulka Evidované plošné přírůstky v jednotlivých kategoriích funkčního využití ploch – zezeň podrobně rozpracovává přírůstky plošné výměry v jednotlivých kategoriích funkčního využití zeleně včetně kategorií, které byly evidovány před změnou legendy kategorií (legenda platná do 14. 9. 2006).

Evidované plošné přírůstky v jednotlivých kategoriích funkčního využití ploch – zezeň

KODFP1	KODFP1_1	Celkem rozloha	celoměstské změny +	ZM01 +	ZM02 +	ZM03 +	ZM04 +	ZM05 +
VVO	IZ	1741	0	0	0	0	0	1741
SO	IZ	7334	7334	0	0	0	0	0
S4	IZ	19769	1316	554	0	4091	4515	9293
PP	IZ	14177	843	9328	0	0	2041	1965
VN	IZ	23278	0	652	1028	477	379	20743
PSZ	IZ	2187	2187	0	0	0	0	0
SMJ	IZ	1026	1026	0	0	0	0	0
S3	IZ	15767	0	990	0	0	898	13879
PZA	IZ	0	0	0	0	0	0	0
TK	IZ	436	0	0	0	436	0	0
ZN	IZ	48474	7965	9327	0	25480	0	5702
QPP	IZ	821	0	0	0	821	0	0
S1	IZ	10248	0	0	0	0	2288	7960
VP	IZ	8842	0	0	0	0	0	8842
S2	IZ	12838	0	4144	2796	0	1701	4196
SD	IZ	1408	0	0	0	0	0	1408
DL	IZ	0	0	0	0	0	0	0
VOP	IZ	1255	1255	0	0	0	0	0
SK	IZ	8536	0	0	0	0	0	8536
LR	IZ	51412	0	0	0	41891	0	9522
DM	IZ	4056	0	1223	0	0	2833	0
DPO	IZ	11721	1856	0	0	0	9865	0
DPZ	IZ	2554	0	0	0	0	2554	0
ZSP	IZ	2585	0	2585	0	0	0	0
DZ1	IZ	16188	0	0	0	0	0	16187
TEP	IZ	4047	0	0	0	0	0	4047
SVO	IZ	10009	2258	0	0	0	0	7751
OV	IZ	5165	0	0	0	0	0	5165
ZOS	IZ	16788	0	11383	2472	0	0	2932

KODFP1	KODFP1_1	Celkem rozloha	celoměstské změny +	ZM01 +	ZM02 +	ZM03 +	ZM04 +	ZM05 +
NL	IZ	59440	907	907	0	58076	457	0
ZOB	IZ	3353	0	0	0	0	3353	0
OC	IZ	0	0	0	0	0	0	0
SVM	IZ	6235	0	0	0	1151	0	5083
OP	IZ	458003	426599	426599	0	27226	2449	1729
SP	IZ	32	0	0	0	0	0	32
DZ2	IZ	1640	1640	1640	0	0	0	0
SO	LR	39627	0	0	0	10098	0	29529
SVM	LR	0	0	0	0	0	0	0
SD	LR	622	0	0	0	0	0	622
S4	LR	11692	0	0	0	4399	0	7293
S3	LR	1284	0	0	0	0	868	416
S2	LR	0	0	0	0	0	0	0
S1	LR	0	0	0	0	0	0	0
PZA	LR	11579	0	0	0	1445	10134	0
PSZ	LR	0	0	0	0	0	0	0
PP	LR	7668	0	0	0	0	0	7668
PH	LR	0	0	0	0	0	0	0
OV	LR	355	0	0	0	0	0	355
OP	LR	751265	0	0	0	277831	114729	242860
OC	LR	6414	0	0	0	0	957	853
NL	LR	273435	0	0	0	1207	12352	259876
IZ	LR	9314	0	0	0	1258	0	8056
DZ1	LR	0	0	0	0	0	0	0
PZO	LR	5169	0	0	0	5169	0	0
TR	LR	30092	0	0	0	30092	0	0
VVS	LR	0	0	0	0	0	0	0
TO	LR	0	0	0	0	0	0	0
VOP	LR	0	0	0	0	0	0	0
ZOS	LR	2507	0	0	0	2507	0	0
ZN	LR	308788	0	0	0	129598	0	179190
VN	LR	1191	0	0	0	0	0	1191
TS	LR	4845	0	0	0	0	0	0
OC	NL	0	0	0	0	0	0	0
OMS	NL	0	0	0	0	0	0	0

Stav a vývoj zeleně v Praze

KODFP1	KODFP1_1	Celkem rozloha	celoměstské změny +	ZM01 +	ZM02 +	ZM03 +	ZM04 +	ZM05 +
PSZ	NL	31933	27622	0	0	0	4311	0
VN	NL	901	0	0	0	0	0	901
OP	NL	1918742	1208031	0	6861	56221	285	647344
SO	NL	28982	17364	0	0	0	0	11618
ZN	NL	163210	156655	0	0	5464	0	1090
S3	NL	2275	0	0	0	0	2275	0
VOP	NL	1446	1446	0	0	0	0	0
PZO	NL	0	0	0	0	0	0	0
S1	NL	0	0	0	0	0	0	0
SD	NL	0	0	0	0	0	0	0
SVM	NL	0	0	0	0	0	0	0
ZOS	NL	0	0	0	0	0	0	0
IZ	NL	789	0	0	0	0	789	0
LR	NL	5630	0	0	0	0	0	5630
NL	PH	3909	0	3909	0	0	0	0
VN	PH	10339	0	10339	0	0	0	0
S4	PH	2293	0	0	0	2293	0	0
IZ	PH	0	0	0	0	0	0	0
PZO	PH	0	0	0	0	0	0	0
PZA	PP	31971	31971	0	0	0	0	0
DPO	PP	1030	0	0	1030	0	0	0
PSZ	PP	2087	0	0	0	0	0	2087
PZO	PP	2188	0	0	0	0	0	2188
QPP	PP	4303	4303	0	0	0	0	0
DZ1	PP	0	0	0	0	0	0	0
DM	PP	939	939	0	0	0	0	0
ZOS	PP	14251	1190	0	0	0	0	13060
VVS	PP	3675	0	0	0	0	0	3675
DZ2	PP	16897	0	0	0	0	0	16897
DVP	PP	18086	0	16822	0	0	0	1263
VVZ	PP	275	0	0	275	0	0	0
ZAD	PP	562	0	0	0	0	0	562
ZN	PP	119208	19022	2658	2989	34500	0	60039
ZKC	PP	0	0	0	0	0	0	0
OV	PP	18050	6681	0	0	0	0	11369

KODFP1	KODFP1_1	Celkem rozloha	celoměstské změny +	ZM01 +	ZM02 +	ZM03 +	ZM04 +	ZM05 +
OP	PP	24028	0	0	0	10337	12039	1652
VP	PP	7738	0	0	0	0	0	7738
IZ	PP	28322	77	1572	0	0	0	26673
LR	PP	1577	0	0	0	1577	0	0
OC	PP	49026	5104	0	4537	0	1196	38189
ZOB	PP	4322	0	0	0	0	0	4322
NL	PP	9616	0	0	0	7486	0	2130
PH	PP	0	0	0	0	0	0	0
VOP	PP	8910	8910	0	0	0	0	0
VN	PP	8699	0	0	0	0	1057	7642
S1	PP	3240	0	0	0	0	0	3240
S3	PP	2818	0	0	0	216	604	1998
SVO	PP	31114	21626	0	0	100	0	9388
SO	PP	0	0	0	0	0	0	0
S4	PP	5688	2224	1049	0	147	0	2269
SP	PP	12268	8517	0	1101	0	0	2651
ZVS	PP	668	0	0	0	0	0	668
SMJ	PP	20116	20116	0	0	0	0	0
SVM	PP	45542	13900	0	3565	3346	0	24731
S2	PP	1095	808	287	0	0	0	0
SO	PSZ	6061	6061	0	0	0	0	0
PP	PSZ	8366	0	8366	0	0	0	0
NL	PSZ	2252	0	0	2252	0	0	0
OV	PSZ	0	0	0	0	0	0	0
SMS	PSZ	0	0	0	0	0	0	0
ZN	PSZ	8203	5733	0	1802	0	0	668
TT	PSZ	0	0	0	0	0	0	0
DZ1	PSZ	0	0	0	0	0	0	0
PZO	PSZ	0	0	0	0	0	0	0
LR	PSZ	0	0	0	0	0	0	0
SVM	PSZ	0	0	0	0	0	0	0
OC	PSZ	66090	0	21035	0	0	2839	42215
ZN	PZO	2205	0	0	0	0	2205	0
OP	PZO	2932	0	0	0	0	2932	0
NL	PZO	7638	0	0	0	0	0	7638

KODFP1	KODFP1_1	Celkem rozloha	celoměstské změny +	ZM01 +	ZM02 +	ZM03 +	ZM04 +	ZM05 +
DPR	SO	0	0	0	0	0	0	0
ZSP	SO	0	0	0	0	0	0	0
ZOS	SO	0	0	0	0	0	0	0
OC	SO	16460	13264	0	0	0	0	3196
ZN	SO	48941	33881	0	12182	0	0	2878
LR	SO	209	0	0	0	0	0	209
SP	SO	24327	24327	0	0	0	0	0
IZ	SO	10741	0	0	0	10740	0	0
NL	SO	23781	22524	0	0	1258	0	0
DZ1	SO	0	0	0	0	0	0	0
SVM	SO	1018	0	0	0	0	0	1018
PSZ	SO	22231	22231	0	0	0	0	0
VN	SO	0	0	0	0	0	0	0
S2	SO	0	0	0	0	0	0	0
VOP	SO	55939	55939	0	0	0	0	0
PP	SO	1813	0	0	0	0	0	1813
PZO	SO	8957	8957	0	0	0	0	0
PH	SO	0	0	0	0	0	0	0
S4	SO	0	0	0	0	0	0	0
OP	SO	1216990	1216990	0	0	0	0	0
TK	ZN	4726	2226	0	0	0	0	2500
SP	ZN	15782	15130	0	0	0	0	652
PZA	ZN	17500	1367	0	14311	0	0	1821
DZ2	ZN	5955	0	1302	0	0	0	4653
VVO	ZN	2788	0	0	0	0	0	2788
SVM	ZN	3582	863	0	0	0	0	2719
DZ1	ZN	8409	0	0	0	0	2191	6218
PZO	ZN	249959	229108	0	0	20851	0	0
S1	ZN	2527	0	0	0	0	0	2527
DPR	ZN	5673	5673	0	0	0	0	0
ZSP	ZN	0	0	0	0	0	0	0
PSZ	ZN	154295	138437	0	0	0	14794	1064
TE	ZN	929	0	0	0	0	0	929
TS	ZN	0	0	0	0	0	0	0
ZOS	ZN	16035	0	1156	0	0	0	14879

KODFP1	KODFP1_1	Celkem rozloha	celoměstské změny +	ZM01 +	ZM02 +	ZM03 +	ZM04 +	ZM05 +
SVO	ZN	13161	0	1155	0	0	0	12006
QPP	ZN	0	0	0	0	0	0	0
VP	ZN	30617	0	0	0	0	24725	5893
ZUB	ZN	0	0	0	0	0	0	0
VN	ZN	15903	0	0	0	0	0	15903
OMS	ZN	3828	1288	0	0	0	2540	0
OP	ZN	749497	219357	67676	8536	129552	91915	232461
VOP	ZN	41240	36703	0	0	0	0	4537
S5	ZN	84	84	0	0	0	0	0
S4	ZN	9905	0	0	0	0	2045	7860
SMS	ZN	0	0	0	0	0	0	0
TT	ZN	1023	1023	0	0	0	0	0
OV	ZN	22124	0	0	0	0	11667	10457
IZ	ZN	73119	37134	0	0	1226	0	34759
ZAD	ZN	72	0	0	0	0	0	72
TEP	ZN	65051	0	0	0	0	0	65051
PP	ZN	32545	26795	0	0	0	668	5082
ZOB	ZN	0	0	0	0	0	0	0
LR	ZN	93375	10259	0	0	4001	4412	74703
VVZ	ZN	1	1	0	0	0	0	0
S3	ZN	2918	0	1012	0	0	1142	764
SO	ZN	62770	49252	1253	0	7339	0	4925
SD	ZN	1846	0	0	0	0	0	1846
S2	ZN	1264	473	0	0	0	791	0
OC	ZN	15113	120	223	553	2009	2187	10022
NL	ZN	94988	64854	5742	0	2554	11379	10458
	Celkem:	8319728	4261751	311040	66290	924469	373361	2382817

Další tabulka shrnuje plošné změny v jednotlivých souhrnných kategoriích (sloučeno změnou legendy ke dni 14. 9. 2006) a v posledním oddílu shrnuje teoretické rozlohy jednotlivých souhrnných kategorií po jednotlivých vlnách změn.

Úbytek v souhrnných kategoriích v jednotlivých vlnách změn

KODFP1	ZM01-	ZM02-	ZM03-	ZM04-	ZM05-	CMZ -	úbytek celkem
LR	40423	1108	87701	5470	139136	11695	285534
QPP	973	0	1264	183	5526	20869	28815
PP	57072	5022	26655	9961	144586	118583	361879
PH	0	0	0	3125	0	0	3125
ZN	57524	32862	296420	68793	532043	459765	1447406
NL	59952	4691	178302	214937	470928	352437	1281248
IZ	25822	15063	71621	73835	226620	68893	481853
PSZ	14542	16849	8566	104694	35484	339457	519592
PZO	2081	0	26020	1808	14874	328777	373561
SO	0	116023	0	0	62949	170593	349565

Přírůstek v souhrnných kategoriích v jednotlivých vlnách změn

KODFP1	ZM01+	ZM02+	ZM03+	ZM04+	ZM05+	CMZ +	přírůstek celkem
LR	125296	0	463603	139041	737907	0	1465846
QPP	0	0	0	0	0	0	0
PP	22390	13497	57709	14896	244428	145388	498308
PH	14248	0	2293	0	0	0	16541
ZN	79518	23400	167532	170455	537550	840148	1818603
NL	0	6861	61685	7659	666583	1411119	2153908
IZ	40187	6296	159649	33333	136714	455187	831366
PSZ	29402	4054	0	2839	42883	11795	90972
PZO	0	0	0	5137	7638	0	12775
SO	0	12182	11998	0	9114	1398114	1431408

Rozdíl v souhrnných kategoriích v jednotlivých vlnách změn

KODFP1	rozdíl_ZM01	rozdíl_ZM02	rozdíl_ZM03	rozdíl_ZM04	rozdíl_ZM05	rozdíl CMZ	rozdíl_ celkem
LR	84872	-1108	375902	133570	598771	-11695	1180313
QPP	-973	0	-1264	-183	-5526	-20869	-28815
PP	-34682	8475	31054	4935	99842	26805	136429
PH	14248	0	2293	-3125	0	0	13416
ZN	21994	-9462	-128888	101662	5507	380384	371197
NL	-59952	2170	-116617	-207278	195656	1058681	872660
IZ	14365	-8767	88029	-40501	-89906	386294	349513
PSZ	14860	-12795	-8566	-101855	7399	-327662	-428619
PZO	-2081	0	-26020	3329	-7236	-328777	-360786
SO	0	-103841	11998	0	-53835	1227521	1081843
						Celkem:	3187150

Rozlohy jednotlivých kategorií po jednotlivých vlnách změn *

KODFP1	rozloha_ UPN1999	rozloha_ poZM01	rozloha_ poZM02	rozloha_ poZM03	rozloha_ poZM04	rozloha_ poZM05	rozloha_ poCMZ
LR	62338478	62423350	62422242	62798144	62931715	63530486	63518791
QPP	4157047	4156074	4156074	4154810	4154628	4149101	4128232
PP	12819626	12784944	12793419	12824473	12829408	12929251	12956056
PH	1796202	1810450	1810450	1812743	1809618	1809618	1809618
ZN	37552340	37574334	37564872	37435984	37537647	37543154	37923537
NL	16874991	16815039	16817210	16700592	16493314	16688970	17747651
IZ	11939337	11953702	11944935	12032964	11992463	11902556	12288851
PSZ	6847724	6862583	6849788	6841222	6739367	6746766	6419104
PZO	5280414	5278333	5278333	5252313	5255642	5248405	4919628
SO	5543387	5543387	5439546	5451543	5451543	5397708	6625229
						Celkem:	3187150

VYSVĚTLIVKY

* (Rozlohy jednotlivých kategorií ...)..... teoretická celková rozloha funkční plochy v Praze, nicméně tento údaj nelze jednoznačně používat z důvodu nezařazení mimořádných změn do jednotlivých vln změn (a roků), které vede ke zkrácení tohoto údaje

KODFP1..... kód funkční plochy před změnou

KODFP1_1..... kód funkční plochy po změně

ZM01..... úbytek rozlohy v dané vlně změn (m²)

ZM01 +..... přírůstek rozlohy v dané vlně změn (m²)

rozdíl_ZM01..... rozdíl mezi přírůstkem a úbytkem rozlohy v dané vlně změn (m²)

Zdroj: ÚRM

6.2 Vyhodnocení informací z magistrátu o změnách ve funkčním využití ploch v územním plánu

Informace poskytnuté ÚRM zpracované ve třech předchozích tabulkách (evidované plošné úbytky; evidované plošné přírůstky; úbytek, přírůstek, rozdíl a rozlohy souhrnných kategorií) poskytují velice podrobný přehled o změnách funkčního využití ploch z hlediska zeleně. Jejich největším nedostatkem je ovšem nezpracování všech mimořádných změn územního plánu. Tyto změny bývají iniciovány dílčími investičními záměry a jsou tedy pro zeleň zpravidla nepříznivé.

Na základě jednoduché kalkulace mezi celkovým úbytkem, přírůstkem, původní a aktuální rozlohou všech kategorií zeleně můžeme dojít k zajímavým číslům celkového přírůstku ploch v kategoriích funkčního využití jako různé typy zeleně:

Celkový přírůstek kategorií funkčního využití – zeleň	8 319 728
Celkový úbytek kategorií funkčního využití – zeleň	5 132 577
Rozdíl mezi úbytkem a přírůstkem	3 187 150 m ²

Rozdíl zhruba 3 milionů m² hovoří o teoretickém navýšení „prostoru pro zeleň“ v rámci hlavních vln změn územního plánu (od roku 1999 do celoměstsky významných změn). Podle ÚRM tento údaj ovšem nelze jednoznačně používat, neboť nezahrnuje mimořádné změny územního plánu.

Tento pohled na zeleň má svá omezení, vyplývající ze samotného principu územního plánování. V podmínkách současného stavebního boomu znamená změna územního plánu ve smyslu vyjmutí území z kategorií funkčního využití zeleň vydání povolení ke kácení dřevin, tedy úbytek zeleně. Na druhou stranu změna funkčního využití ve smyslu nového vymezení prostoru pro zeleň nemusí znamenat skutečné a zcela jistě ne okamžité navýšení objemu zeleně v daném území. Dalším úskalím těchto informací je jejich měřítko. Stávající územní plán rozlišuje plochy od velikosti 2 500 m². Plochy zeleně pod touto hranicí územní plán neeviduje. Tím samozřejmě uniká pozornosti mimo jiné i hodnotná městská zeleň, která je rozptýlena v rámci jiných kategorií funkčního využití (např. malé parky, zeleň ve vnitroblocích, apod.). V návrhu nového územního plánu byl limit pro sledování samostatných ploch navýšen dokonce na 5 000 m², což možnosti evidence maloplošné zeleně dále zhorší.

7. Náhradní výsadby

7.1 Právní zakotvení náhradních výsadeb

Podle § 9 zákona o ochraně přírody může orgán ochrany přírody ve svém rozhodnutí o povolení ke kácení dřevin uložit žadateli přiměřenou náhradní výsadbu ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin. Současně může uložit následnou péči o dřeviny po nezbytně nutnou dobu, nejvýše však na dobu pěti let. Konkrétní rozhodnutí o kácení dřevin by tak mělo v části týkající se uložení náhradní výsadby obsahovat určení počtu vysazovaných, geograficky původních a stanovištně vhodných druhů stromů, stanovení jejich vzrůstu a počtu let zapěstování, termín plnění výsadby, dobu případné následné péče, požadavek výměny uhynulých sazenic, případného technického zabezpečení dřeviny a podmínek pro zalévání.

Náhradní výsadbu tudíž nemohou úřady městských částí (ani magistrát) uložit v případě kácení na oznámení (zdravotní důvody či kácení podle zvláštních právních předpisů) a pochopitelně ani u kácení dřevin menší velikosti na pozemcích fyzických osob (o kterém se ani nedozvídá, protože se u stromů a keřových porostů do určité velikosti nehlásí). Vzhledem k tomu, že nebyl vydán speciální zákon, nelze v případě kácení na základě povolení ukládat finanční odvody za kácení, ale pouze faktickou náhradní výsadbu. Není však vyloučeno, aby si povinná osoba k provedení náhradní výsadby najala jinou osobu.

Zákon o ochraně přírody nechává v ustanovení § 9 odst. 1 na úvaze úřadu, jestli vůbec výsadbu stanoví. Pokud ale vezmeme v úvahu zásady činnosti správních orgánů a povinnosti orgánů ochrany přírody (především střežit veřejný zájem na ochraně životního prostředí), je nutné vždy náhradní výsadbu stanovit. V úřední praxi některých městských částí se však výsadba častěji neukládá, a to bez odůvodnění v rozhodnutí o kácení, a ještě častější je výsadba nedostatečná.

Náhradní výsadba by měla být úměrná vzniklé újmě, což není možné zajistit ukládáním výsadby metodou „kus za kus“, protože ekologická funkce mladého stromu je nesrovnatelně nižší, než stromu vzrostlého. Agentura ochrany přírody a krajiny přitom za účelem výpočtu ekologické újmy a následné náhradní výsadby k její přiměřené kompenzaci vyvinula metodiku „Ohodnocování dřevin rostoucích mimo les“, která je úřadům k dispozici zdarma (placená jsou pouze školení

k jejímu ovládní). Cena vypočtená podle metodiky zahrnuje rostlinný výsadbový materiál, cenu prací a 3 roky následné péče. Výše náhradní výsadby by měla vycházet jen z hodnoty rostlinného materiálu, což odpovídá 2/3 částky určené touto metodikou.

Podmínkou úspěšnosti výsadby je také vhodná volba druhu, případně kultivaru dřeviny. Například pro stromořadí je vhodné vybírat stromy s vysoko nasazenou korunou kvůli zajištění dostatečné podchodné výšky. V zástavbě nejsou vhodné dřeviny se silně alergizujícím pylem, v blízkosti komunikací pak stromy, ze kterých padá množství plodů. Na druhou stranu ale není důvod vysazovat jen druhy a kultivary malého vzrůstu s minimální korunou, plnící spíše estetické funkce a nenahrazující dostatečně další ekologické funkce původní dřeviny.

S tím souvisí také umístění náhradní výsadby. Jejím smyslem je zachování zeleně na daném stanovišti. Adekvátní náhradou za vykácené stromy tak nemůže být výsadba v rámci parkových úprav na jiném místě, než je pozemek ve vlastnictví žadatele. Protože to zákon o ochraně přírody umožňuje jako eventuální možnost, úřady někdy umísťují náhradní výsadbu na vzdálenější pozemky ve vlastnictví příslušné městské části nebo vlastníků, kteří k ní dali předchozí souhlas. V právním řádu existuje také několik místních omezení výsadby (výsadba příliš vzrůstných druhů těsně u hranice pozemku). Pod hrozbou pokuty je také zakázáno sázet dřeviny na ochranných hrázích jako vodních dílech podle vodního zákona.

V ochranném pásmu nadzemního vedení elektřiny je zakázáno nechávat růst dřeviny nad výšku 3 metry. V silničním ochranném pásmu a v prostoru křižovatek se nesmí vysazovat stromy nebo vysoké keře. Pokud jde o sázení dřevin do ochranných pásem nebo do určité blízkosti dalšího vedení infrastruktury, pak není zcela vyloučeno, je ale vázáno většinou na souhlas jejich provozovatele (podzemní vedení elektřiny, vedení plynovodu, zařízení tepelné energie, komunikačních kabelů, vodovodních řadů a kanalizačních stok) nebo úřadu (povolení vodoprávního úřadu k vysazování dřevin v záplavových územích). Z toho vyplývá, že i v těchto případech lze uložit výsadbu a nahradit tak částečně újmu, která vznikla pokácením dřevin v blízkém okolí.

Zákonná možnost uložit výsadbu na pozemcích jiných osob, než vlastníka kácené dřeviny, je zajištěna povinností úřadů městských částí vést přehled pozemků vhodných pro náhradní výsadbu (pozemek se zařadí po předběžném projednání s jeho

vlastníkem). Je-li tento přehled veden dobře, stává se výbornou pomůckou. Umožňuje vhodně zvolit plochu co nejbližší vykácené dřeviny a udržet koncept zeleně v městské části.

Povinnost vést přehledy pozemků vhodných pro náhradní výsadbu by proto neměla být zanedbávána. Přesto někdy, zejména v rozhodnutích o povolení kácení v centrálních částech Prahy, není kompenzována ekologická újma z důvodu údajného nedostatku vhodných pozemků k náhradním výsadbám. Řešením je buď stanovovat náhradní výsadbu výlučně na pozemky žadatelů o kácení, anebo nepovolovat kácení s tím, že význam dřeviny vzrůstá s nemožností kompenzovat ekologickou újmu způsobenou případným kácením. Právní rámec zároveň neumožňuje, aby jeden úřad městské části uložil náhradní výsadbu na pozemek ležící v jiném správním obvodu a evidovaný jiným úřadem městské části (není možné, aby se např. kácelo na Malé Straně, kácení povoloval ÚMČ Praha 2 a uložil náhradní výsadbu na pozemek ležící v MČ Praha – Klánovice, tedy ve správním obvodu ÚMČ Praha 21).

7.2 Přehled údajů z MČ o náhradních výsadbách

Na základě dat, která jsme získali z jednotlivých městských částí, byl vytvořen přehled ukazující aktivitu jednotlivých úřadů při ukládání náhradních výsadeb a následné péče o ně. Pro snadnější orientaci je znovu uveden seznam podotázek žádosti o informace týkající se náhradních výsadeb.

- 1) Jakým způsobem městská část vybírá a eviduje pozemky pro náhradní výsadbu dřevin ukládané v souladu s ustanoveními zákona o ochraně přírody a krajiny, jako kompenzace za zeleň kácenou na základě vydaných povolení?
- 2) Poskytněte seznam (přehled) pozemků určených ve smyslu zákona o ochraně přírody a krajiny k náhradním výsadbám v takové podobě, v jaké jej městská část používá.
- 3) Jaký je orientační počet stromů a rozloha keřů v m², které je možné umístit na vybrané lokality určené k náhradním výsadbám?
- 4) Kolik stromů a kolik m² keřů bylo v posledních 5 letech nařízeno vysázet v rámci náhradní výsadby za pokácené dřeviny?
- 5) Kolik nařízených náhradních výsadeb bylo skutečně zrealizováno? Uveďte počet stromů a rozlohu keřů v metrech čtverečních.
- 6) Kolik realizací náhradních výsadeb a v jaké rozloze (počet stromů a výměra keřů) úřad městské části zkontroloval za posledních 5 let?
- 7) Jakým způsobem kontroluje úřad městské části provádění uložené následné péče o náhradní výsadby?
- 8) Kolik stromů a kolik m² keřů bylo v posledních 5 letech na území městské části vysázeno v rámci jiných akcí, než je náhradní výsadba za pokácené dřeviny ve smyslu zákona o ochraně přírody?

PRAHA 1

- 1) Evidence pozemků vhodných pro náhradní výsadbu v rámci souhrnné evidence veřejné zeleně. Pozemky na náhradní výsadbu se vybírají operativně, většinou na místo odumřelých stromů, v parcích a stromořadích. Pro výsadbu se také využívají rabátka (vymezené prostory pro strom ve zpevněné ploše).
- 2) NEUVEDENO
- 3) Průběžná výsadba za odumřelé stromy, když se někde „uvolní místo“, počet neuveden.
- 4) Kolik stromů a kolik m² keřů bylo v posledních 5 letech nařízeno vysázet

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
stromy	-	10	11	61	8	43
keře	-	-	295	1125	30	511

- 5) Kolik nařízených náhradních výsadeb bylo skutečně zrealizováno?

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
stromy	-	5	11	53	4	21
keře	-	-	200	1000	-	-

- 6) ÚMČ kontroluje všechny splněné náhradní výsadby.
- 7) Následnou péči o uložené náhradní výsadby ÚMČ neukládá.
- 8) NEUVEDENO

Pozn.:

Problémem náhradních výsadeb je zde údajně lhůta pro realizaci výsadeb, která je u staveb vázána na dokončení a kolaudaci stavby. Z tohoto důvodu nebyly některé výsadby realizovány.

ÚMČ dodává, že uloženou náhradní výsadbu a její realizaci kontroluje. Pokud se na ohlášení kácí odumřelé stromy, které se nacházejí na plochách spravovaných MČ Praha 1, na jejich místo jsou vysázeny stromy nové. Následnou péči však úřad neukládá.

PRAHA 2

- 1) Pozemky pro náhradní výsadbu vybírá ÚMČ OŽP, oddělení správy zeleně (parky a veřejná prostranství MČ Praha 2) nebo TSK (Technická správa komunikací hl. města Prahy), která spravuje také uliční stromořadí MČ Praha 2.
- 2) NEUVEDENO
- 3) V současnosti je cca 60 stromových míst vhodných k uložení náhradní výsadby.
- 4) Kolik stromů a kolik m² keřů bylo v posledních 5 letech nařízeno vysázet

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Stromy (ks)	-	72	230	233	209	301 + (105 – 75) *
Keře (m ²)	-	376	244,5	205,3	8639	1224
Keře (ks)	-	-	884	1323	-	-

- 5) Kolik nařízených náhradních výsadeb bylo skutečně zrealizováno?

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Stromy (ks)	-	8	42	156	157	161
Keře (m ²)	-	-	38	240	389,5	52,3
Keře (ks)	-	-	136	570	474	87

- 6) Kontrola se provádí u všech realizovaných výsadeb.
- 7) Kontrola je prováděna průběžným místním ohledáním. Dle potřeby je pořizována fotodokumentace.
- 8) ÚMČ neviduje výsadbu v rámci jiných akcí.

Pozn.:

* Číslo vzniklo rozhodnutím povolení probírky dřevin dlouhodobě neudržovaných porostů a následného zapěstování určitého množství stromů ze stávajícího porostu. V tomto případě nebyl určen konkrétní počet, ale rozmezí.

PRAHA 3

Neposkytla informace.

PRAHA 4

Neposkytla informace.

PRAHA 5

- 1) Pozemky svěřené do správy MČ Prahy 5 jsou většinou udržované Odborem městské zeleně ÚMČ Prahy 5 nebo Technickou správou komunikací. Seznam pozemků.
- 2) Seznam k dispozici.
- 3) Počet neuveden, nelze přesně určit, vždy podle aktuálního stavu.
- 4) Kolik stromů a kolik m² keřů bylo v posledních 5 letech nařízeno vysázet

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
stromy	-	-	3816	1084	807	384	495
keře	-	-	2250	2434	325	188	195

- 5) Kolik nařízených náhradních výsadeb bylo skutečně zrealizováno?

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
stromy	-	-	1757	498	371	115	99
keře	-	-	1035	1119	149	56	39

6–8) NEUVEDENO

PRAHA 6

1–3) NEUVEDENO

4) Kolik stromů a kolik m² keřů bylo v posledních 5 letech nařízeno vysázet

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
stromy	-	321	397	693	748	-
keře	-	3,619	7,054	11,867	2,703	-

5–8) NEUVEDENO

PRAHA 7

Neposkytla informace.

PRAHA 8

- 1) Pozemky na náhradní výsadbu jsou vybírány z pozemků ve vlastnictví nebo správě MČ (cca 200 ha ploch) nebo podle souhlasu soukromého vlastníka. Evidence v rámci pasportu zeleně.
- 2) Neuvedeno.
- 3) Nelze vyčíslit.
- 4) Úřad neeviduje.
- 5) Úřad neeviduje.
- 6) Úřad neeviduje.
- 7) Kontrola je prováděna fyzicky.
- 8) Úřad neeviduje.

PRAHA 9

- 1) Pro nové výsadby jsou používány pozemky veřejné zeleně ve správě MČ Praha 9 nebo ve vlastnictví hl. města Prahy po předešlém souhlasu vlastníka.
- 2) Podrobněji lze dohledat pozemky vymezené Statutem hl. města Prahy a pasport zeleně.
- 3) Úřad neeviduje. Výsadba dle aktuálního stavu.
- 4) Úřad neeviduje.
- 5) Úřad neeviduje.
- 6) Kontrola všech uložených náhradních výsadeb.
- 7) Kontrola je prováděna průběžně, s ohledem na roční období a termíny zahradnických prací, s ohledem na termíny realizace výsadeb a termíny uložené následné péče. Podle stavu výsadeb při předešlé kontrole. Odborně, kvalifikovaně, samostatným referentem.
- 8) NEUVEDENO

PRAHA 10

Neposkytla informace.

PRAHA 11

- 1) K náhradní výsadbě vybírá ÚMČ pozemky, které nejsou určeny k zástavbě. Při výběru místa je primární orientace na územní plán sídelního útvaru hl. města Prahy.
- 2) OŽP vychází ze správních řízení, při nichž se ukládá výsadba dřevin na nejbližší vhodné a možné lokality ve vlastnictví žadatele, v případně souhlasu majitele i na pozemky ostatní.
- 3) NEUVEDENO
- 4) Kolik stromů a kolik m² keřů bylo v posledních 5 letech nařízeno vysázet

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
stromy	450	190	500	569	124	541
keře	1486	3800	6950	7214	380	9677

5) Kolik nařízených náhradních výsadeb bylo skutečně zrealizováno?

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
stromy	450	190	500	569	124	105
keře	1486	3800	6950	7214	380	1127

6) Kontrolují se téměř všechny realizované výsadby.

7) Kontroly náhradních výsadeb probíhají při místních šetřeních v jednotlivých lokalitách Jižního Města přes celý rok, kontroluje se ujímání a zdárný vývoj.

8) Kolik stromů a kolik m² keřů bylo v posledních 5 letech na území městské části vysázeno v rámci jiných akcí, než je náhradní výsadba?

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
stromy	35	8	3	17	359	3
keře	21	6	19	13	90	39

Pozn. V roce 2007 se jednalo zejména o výsadbu alejových dřevin v Centrálním parku JM, výsadbu komunikačních stromořadí financované Lesy ČR

PRAHA 12

Neposkytla informace.

PRAHA 13

Neposkytla informace.

PRAHA 14

- 1) Pozemky jsou vybírány na základě činnosti MČ za účelem zkvalitnění městské zeleně a zlepšení životního prostředí MČ. Pozemky určené pro náhradní výsadbu jsou písemně evidovány.
- 2) MČ uvádí, že se snaží sázet co nejbližší místům, kde bylo provedeno kácení. Seznam pozemků určených pro náhradní výsadbu byl dán k dispozici.
- 3) Počet stromů a keřů je úměrný velikosti pozemků uvedených v předchozí odpovědi.
- 4) Kolik stromů a kolik m² keřů bylo v posledních 5 letech nařizeno vysázet

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Stromy (ks)	-	315	319	7211	283	255
Keře (m ²)	-	-	1933	4866	763	3422
Keře (ks)	-	20	4151	111882	3195	30

- 5) Úřad neeviduje.
- 6) Úřad neeviduje.
- 7) V rámci kontrolní činnosti je pracovníky OŽP kontrolována péče o nově vysázené dřeviny, které byly uloženy jako náhradní výsadby za pokácenou zeleň. V případě zjištění nedostatků je žadatel vyzván k nápravě zjištěného stavu.
- 8) Mimo náhradní výsadby jsou realizovány výsadby v rámci investičních akcí. V letech 2005 – 2006 výsadba 221 stromů v ulici Ocelkova, v roce 2007 – 69 ks stromů.

PRAHA 15

- 1) OŽP ÚMČ eviduje pozemky pro náhradní výsadbu evidované dle katastru parcelním číslem. Pozemky se vybírají podle toho, zda se jedná o pozemky MČ nebo po dohodě např. pozemky ve vlastnictví TSK. Doplnuje se stávající výsadba dle potřeby, většinou jednotlivé stromy na sídlišti.
- 2) NEUVEDENO
- 3) Cca 80 stromů, výměra keřového porostu není k dispozici.
- 4) Kolik stromů a kolik m² keřů bylo v posledních 5 letech nařízeno vysázet

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
stromy	50	43	21	8	17	8
keře	-	230	-	-	-	-

Pozn. Dále jsou realizovány výsadby v rámci nových staveb dle projektové dokumentace sadových úprav. Počty však úřad neeviduje.

- 5) Úřad neeviduje. Většina náhradních výsadeb je realizována, pokud není, je investor vyzván k nápravě.
- 6) Úřad neeviduje.
- 7) Náhradní výsadby se sledují v rámci doby náhradní péče, pokud dřeviny uhynou, vyzývá se investor k doplnění uhynulých stromů. Po provedené náhradní výsadbě je sepsán protokol o realizaci.
- 8) Úřad neeviduje.

PRAHA 16

Neposkytla informace.

PRAHA 17

- 1) V současné době nejsou data zpracována. MČ počítá s náhradní výsadbou pouze na jednom větším pozemku v k. ú. Řepy, kde chce zřídit lesopark. Projekt není dokončený, proto se dají provádět náhradní výsadby jen omezeně. MČ počítá s vyjasněním projektu i s dalšími pozemky do budoucna.
- 2) parc. č. 1502/1 v k. ú. Řepy
- 3) Podle možností pozemku, který má rozlohu 43 233 m², záleží na použitém druhu stromů apod. Plocha pozemku je v současnosti porostlá stromy cca z 10 procent.
- 4) Kolik stromů a kolik m² keřů bylo v posledních 5 letech nařízeno vysázet

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
stromy (ks)	0	65	831	15	14	8
keře (m ²)	14	1014	1896	173	100	0

Pozn. Příležitostně byly použity i jiné pozemky než výše uvedený evidovaný pozemek.

- 5) Všechny uložené náhradní výsadby byly realizovány (viz předcházející tabulka).
- 6) Všechny výsadby jsou kontrolovány.
- 7) Kontrola je prováděna namátkou.
- 8) Kolik stromů a kolik m² keřů bylo v posledních 5 letech na území městské části vysázeno v rámci jiných akcí, než je náhradní výsadba

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
stromy (ks)	0	11	9	11	8	64
keře (m ²)	94	55	56	888	134	1470

PRAHA 18

- 1) Pozemky pro náhradní výsadbu jsou vybírány podle několika kritérií:
  - zastoupení a kvalita stávající zeleně
  - perspektiva dřevin a plnění jejich funkce na daném stanovišti
  - existence inženýrských sítí
  - souhlas vlastníka
- 2) Seznam pozemků je veden podle parcelních čísel s uvedeným orientačním množstvím dřevin, které na ně lze umístit. Seznam je k nahlédnutí na OŽP ÚMČ P 18.
- 3) Celkové orientační množství dřevin, které je možno na vybrané pozemky v k. ú. Letňany vysadit, je odhadováno na cca 25 ks stromů a 600 m² keřů.
- 4) Kolik stromů a kolik m² keřů bylo v posledních 5 letech nařizeno vysázet

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
stromy (ks)	-	56	94	89	197	219
keře (m ²)	-	100	1520	540	80	20

- 5) Všechny uložené náhradní výsadby byly realizovány (viz předcházející tabulka).
- 6) Veškeré náhradní výsadby jsou kontrolovány v termínech, stanovených v rozhodnutí o vydání povolení ke kácení dřevin mimo les.
- 7) V termínech stanovených v rozhodnutí kontroluje pracovník ODŽP skutečné provedení náhradních výsadeb obchůzkou v terénu a pořizuje si fotodokumentaci jako doklad o (ne)splnění uložené náhradní výsadby dřevin.
- 8) V roce 2008 bylo na ploše 40 ha vysazeno 82 500 ks dřevin v lesoparku Letňany (ul. Toužimská). Počítá se s další výsadbou 310 soliterních dřevin.

PRAHA 19

- 1 – 8)** Odpovědi neuvedeny podle těchto bodů.

Z odpovědi nicméně vyplývají některé skutečnosti týkající se péče o zeď – například vybudování nového lesoparku v roce 2005 o rozloze cca 6 ha, revitalizace rybníka a přilehlého parku v zástavbě Kbel v roce 2006, budování biokoridoru Vínořského potoka, příprava vybudování nového parku mezi ulicemi Železnobrodská a Semčická o rozloze 3,5 ha., apod.

PRAHA 20

Neposkytla informace.

PRAHA 21

Neposkytla informace.

PRAHA 22

- 1) NEUVEDENO
- 2) Seznam pozemků určených pro náhradní výsadbu byl dán k dispozici.
- 3) Řádově by se jednalo o desítky stromů a m² keřů. Většina náhradních výsadeb je ukládána přímo na místě, kde dojde ke kácení.
- 4) Kolik stromů a kolik m² keřů bylo v posledních 5 letech nařízeno vysázet

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
stromy (ks)	-	525	80	-	-	-
keře (m ²)	-	-	-	-	-	-

- 5) Všechny uložené náhradní výsadby byly realizovány (viz předcházející tabulka).
- 6) Všechny náhradní výsadby jsou na místě kontrolovány a je o nich sepsán protokol.
- 7) Povinnost náhradní péče kontroluje MČ na místě a o výsledku sepisuje protokol.
- 8) Úřad neeviduje.

7.3 Vyhodnocení realizace náhradních výsadeb

Z odpovědí jednotlivých úřadů městských částí vyplývá především nedostačená evidence a kontrola náhradních výsadeb či neochota příslušné údaje poskytnout – devět úřadů (Praha 3, 4, 7, 10, 12, 13, 16, 20, 21) neposkytlo v tomto smyslu žádné údaje; úřady Prahy 9 a 8 odpověděly, že náhradní výsadby neevidují; Praha 19 poskytla informace ve formě nekompatibilní se zasláným dotazníkem. Pouze dva úřady (Praha 17 a 18) poskytly informace v plném rozsahu, Praha 11 neodpověděla pouze na přibližné prostorové možnosti realizace náhradních výsadby. Kromě těchto tří úřadů uvedly statistiku náhradních výsadeb ještě úřady Prahy 1, 2, 5, 6, 22, 14, 15, 22. Úřady Prahy 6, 14 a 15 však neuvádějí statistiku kontroly náhradních výsadeb. Úřad Prahy 22 eviduje pouze roky 2004 a 2005. Ostatní výsadbu dřevin mimo náhradní výsadby eviduje kromě Prahy 11, 17 a 18 už jen úřad Prahy 14.

Z toho vyplývá, že pouze z poloviny odpovědí je možno zjistit rozsah uložené náhradní výsadby a pouze ze sedmi odpovědí lze zpracovat přehled realizovaných náhradních výsadeb v posledních pěti letech, a srovnat jej s počtem vykácených dřevin.

Dalším problémem, který z odpovědí vyplývá, je nedostatečné dohlížení na skutečnou realizaci náhradních výsadeb v souladu s vydaným rozhodnutím, a také zřejmě nedostatečná následná péče o náhradní výsadby. Často se z uložené náhradní výsadby realizuje jen nepatrný zlomek. Příkladem může být městská část Praha 2, kdy v roce 2004 bylo ze 72 uložených stromů vysazeno pouze 8. Výsledkem je, že náhradní výsadba za pokácené dřeviny a keře ztrácí na efektivitě a obnova zeleně tímto zákonem stanoveným způsobem zaostává za počty vykácených stromů.

Problémem je také nedostatečná evidence záznamů o náhradních výsadbách. Úřad sice může nařídit náhradní výsadbu, nicméně pokud není řádně zdokumentována kontrola provedení výsadby a péče o dřeviny v následujících letech, těžko lze zjistit, zda na příslušném místě zeleň zůstala nebo zda zmizela.

Hlavním důvodem, proč nelze vyhodnotit podstatnou část výsadby zeleně na území hlavního města Prahy, je neochota úřadů městských částí poskytnout potřebné informace. Na úřady, které neposkytly žádné informace, případně za ně požadovaly nepřiměřený poplatek, byly podány v tomto smyslu stížnosti pro porušení příslušného informačního zákona.

Praha 1	vykáceno	vysazeno
stromy	748	94
keře	4 177	1 200

Praha 2	vykáceno	vysazeno
stromy	1 677	524
keře	4 731	719,8 (+1267ks)

Praha 3
neposkytla informace

Praha 4
neposkytla informace

Praha 5	vykáceno	vysazeno
stromy	4 099	2 840
keře	22 716	2 398

Praha 6	vykáceno	vysazeno
stromy	4 103	?
keře	75 430,50	?

Praha 7
neposkytla informace

Praha 8	vykáceno	vysazeno
stromy	?	425
keře	?	188

Pozn.: obojí vysazeno mimo náhradní výsadbu

Praha 9
neposkytla informace

Praha 10
neposkytla informace

Praha 11	vykáceno	vysazeno
stromy	1 593	1 938
keře	56 508	20 957

Praha 12

neposkytla informace

Praha 13

neposkytla informace

Praha 14	vykáceno	vysazeno
stromy	1 970	290
keře	24 784,25	-

Pozn.: obojí vysazeno mimo náhradní výsadbu

Praha 15

neposkytla informace

Praha 16

neposkytla informace

Praha 17	vykáceno	vysazeno
stromy	733	1036
keře	5 770	5 894

933 náhradní výsadba + 103 mimo

3197 náhradní výsadba + 2697 mimo

Praha 18	vykáceno	vysazeno
stromy	759	655
keře	3 031	2 260

+ 82 500 dřevin dohromady mimo náhradní výsadbu (jedná se ovšem pravděpodobně o výsadbu v lesních porostech)

Praha 19

neposkytla informace

Praha 20

neposkytla informace

Praha 21	vykáceno	vysazeno
stromy	1 063	-
keře	2 258	-

Praha 22	vykáceno	vysazeno
stromy	759	605
keře	-	-

Přehled je vypracován podle získaných informací z úřadů jednotlivých městských částí, které ovšem nemusí být kompletní.

7.4 Péče o náhradní výsadby a obecná péče o dřeviny

Jak už bylo zmíněno, podle § 9 zákona o ochraně přírody může orgán ochrany přírody ve svém rozhodnutí o povolení ke kácení dřevin uložit žadateli jak přiměřenou náhradní výsadbu, tak následnou péči o dřeviny po nezbytně nutnou dobu, a to až na dobu pěti let.

Toto ustanovení zákona bývá ve většině městských částech naplňováno zřídka nebo vůbec, což potvrzuje odezva dotá-

zaných úřadů městských částí na kontrolu dodržování této podmínky jimi vydaných rozhodnutí. Z 22 obeslaných úřadů městských částí se k péči o náhradní výsadby vyjádřily pouze dva úřady. Praha 1 péči neukládá, Praha 11 údajně dohlíží na ujímání a zdárný vývoj výsadeb.

Neodůvodněné nevyužívání zákonem svěřených pravomocí v oblasti ukládání povinnosti pečovat o náhradní výsadbu a zanedbávání její kontroly může být úskalím pro celé fungování systému ochrany dřevin rostoucích mimo les. V případě dřevin vysazených na pozemcích hlavního města Prahy soukromými osobami je navíc nutná následná aktivita městských částí jako samosprávy, ve smyslu převzetí péče o tyto dřeviny, a to po uplynutí doby, po kterou byla povinná péče soukromníky prováděna (případně zanedbávána). Zde se obáváme, že pokud úřady nejsou schopny ani kontrolovat plnění péče o výsadby třetími osobami, budou stěžejí schopny zajistit samy následnou péči o dřeviny poté, co přejdou do jejich správy.

Sběr informací u vybraných městských částí se netýkal obecné povinnosti vlastníků pečovat o dřeviny a zajistit jejich

dobrý stav a provozní bezpečnost. Tato povinnost vyplývá ze zákona o ochraně přírody a je podle současného právního výkladu vymahatelná. Problematika nicméně sahá nad rámec této studie a je spíše předmětem evidence České inspekce životního prostředí jako dozorového orgánu na úseku ochrany přírody.

Pravidelná kontrola péče o dřeviny v soukromém vlastnictví (zejména pokud stromy tvoří veřejnou zeleň) je nicméně klíčová pro následné prokazování případného poškození dřevin vlivem zanedbání péče. Za porušení zákonné povinnosti totiž hrozí vlastníku sankce. S přihlédnutím k tomu, že finanční sankce zpravidla nemají na řešení konkrétního problému pozitivní dopad, mohou úřady městské části (v případě porušení povinnosti ze strany městské části pak ČIŽP) ukládat sankce ve formě nápravných opatření směřujících ke stabilizaci a ošetření zanedbaných dřevin. Ke kácení dřevin není v případě, že jsou pravidelně a kvalitně udržovány a ošetřovány, v mnoha případech nutné vůbec přistupovat.

8. Financování zeleně

Financování péče a rozvoje zeleně můžeme v zásadě rozdělit do tří kategorií podle zdroje:

- finance z veřejných rozpočtů,
- finance ze soukromých zdrojů a
- finance soukromých investorů uložené v rámci správních řízení ve smyslu stanovení náhradních výsadeb.

Z toho plyne důležitý fakt, který je nutné zdůraznit: provádění náhradních výsadeb a péče o ně nezatěžuje veřejné rozpočty, neboť jejich financování je povinností toho, kdo žádá o kácení dřevin.

V této kapitole se zabýváme pouze financemi z veřejných rozpočtů, které s větší či menší efektivitou směřují k péči a rozvoji zeleně.

8.1 Financování výsadeb a péče o zeleň MČ

V následující kapitole je uveden přehled dat získaných z odpovědí jednotlivých úřadů. Celkem nějakým způsobem odpovědělo devět úřadů (Praha 1, 2, 4, 6, 8, 11, 15, 17, 22). Plnohodnotná odpověď je tabulkově rozdělena na finance věnované na výsadbu dřevin, péči o dřeviny a péči o ostatní zeleň. Pod pojmem „péče o ostatní zeleň“ je myšleno například sekání trávníků či obnova květinových záhonů atd. Městské části Praha 1, 2, 6, 11, 17, 22 doplnily své odpovědi velmi účelným údajem – podíl z rozpočtu odboru životního prostředí či rozpočtové kapitoly (péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň), případně z celého rozpočtu MČ, který je věnován těmto činnostem.

Vynaložené finanční prostředky městských částí na výsadbu a údržbu zeleně

Finanční údaje jsou v tis. Kč

PRAHA 1	2003	2004	2005	2006	2007	2008	celkem
výsadba stromů a keřů	-	809,629	643,474	735,859	386,320	598,662	3 173,944
podíl z rozpočtu OŽP (v %)	-	2,24	1,02	0,88	0,45	0,77	-
péče o dřeviny	-	1 136,178	464,299	1 067,277	1 072,825	1 216,956	4 957,535
podíl z rozpočtu OŽP (v %)	-	3,15	0,74	1,27	1,25	1,57	-
péče o ostatní zeleň	-	18 556,777	36 544,170	30 834,993	30 916,744	30 808,068	147 660,752
podíl z rozpočtu OŽP (v %)	-	51,42	57,91	36,69	35,93	39,72	
celkem	-	20 502,589	37 651,945	32 638,131	32 375,891	32 623,688	
podíl z celkového rozpočtu MČ (v %)	-	0,02	0,01	0,01	0,00	0,01	

Stav a vývoj zeleně v Praze

PRAHA 2	2003	2004	2005	2006	2007	2008	celkem
výsadba stromů a keřů	-	400	110,979	636,621	512,526	261,986	1 922,111
podíl z rozpočtové kapitoly (v %)*	-	1,15	0,28	1,32	1,31	0,68	
podíl z rozpočtu MČ (v %)		0,08	0,02	0,13	0,11	0,05	
péče o dřeviny	-	1,600	732,305	17 944,666	13 785,683	1 041,169	65 465,089
podíl z rozpočtové kapitoly (v %)*		4,57	1,85	3,73	3,52	2,98	
podíl z rozpočtu MČ (v %)		0,32	0,14	0,36	0,31	0,21	
péče o ostatní zeleň	-	11,802	149 99,331	144 04,667	14 918,9	15 131,954	71 256,852
podíl z rozpočtové kapitoly (v %)*		33,73	37,9	30	38,11	39,56	
podíl z rozpočtu MČ (v %)		2,36	2,85	2,87	3,33	3	
celkem	-	13 802,001	15 842,615	16 835,755	16 809,994	16 435,108	

*pozn.: rozpočtová kapitola péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň

PRAHA 3 - neposkytla informace

PRAHA 4	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
výsadba stromů a keřů	-	-	-	-	-	-	
péče o dřeviny	-	-	-	-	-	-	
péče o ostatní zeleň	-	-	-	-	-	-	
celkem	33,480	41,0200	41,770	45,573	48,337	49,100	48,815
podíl z rozpočtu OŽP (v %)	76	82	80	81	78	79	78
podíl z rozpočtu MČ (v %)	4	5	5	5	6	5	4

PRAHA 5 - neposkytla informace

PRAHA 6	2003	2004	2005	2006	2007	2008	celkem
výsadba stromů a keřů	-	1958	49	601	524	2,216	5,348
péče o dřeviny	-	1,270	1,618	3,993	3,242	5,208	15,331
péče o ostatní zeleň	-	27,084	29,599	27,383	32,408	32,671	149,145
celkem	-	30,312	31,266	31,977	36,174	40,095	
podíl z rozpočtové kapitoly ŽP (v %)	-	41	43,7	23,6	25,3	43,7	
podíl z rozpočtu MČ (v %)		2,68	3,39	3,04	3,39	3,19	

PRAHA 7 - neposkytla informace

PRAHA 8	2003	2004	2005	2006	2007	2008	celkem
výsadba stromů a keřů	-	-	-	-	-	-	5,450
péče o dřeviny	-	-	-	-	-	-	9,850
péče o ostatní zeleň	-	-	-	-	-	-	146,000

PRAHA 9 - neposkytla informace

PRAHA 10 - neposkytla informace

PRAHA 11	2003	2004	2005	2006	2007	2008	celkem
výsadba stromů a keřů	221,35	247,2	345	350	548,85	419,7	2 132,1
podíl z rozpočtu OŽP (v %)	0,73	0,82	0,73	0,74	1,03	0,76	-
podíl z rozpočtu MČ (v %)	0,04	0,03	0,05	0,04	0,05	0,04	-
péče o dřeviny	2 715,27	2 929,3	3 104,9	2 878,63	5 087,63	4 686,5	21 402,23
podíl z rozpočtu OŽP (v %)	8,93	9,7	6,56	6,07	9,58	8,49	-
podíl z rozpočtu MČ (v %)	0,49	0,4	0,44	0,35	0,49	0,49	-
péče o ostatní zeleň	8 945,45	8 973,5	9 427,9	9 590,67	7 687,9	9 479,6	54 105,02
podíl z rozpočtu OŽP (v %)	29,41	29,7	19,91	20,23	14,48	17,17	-
podíl z rozpočtu MČ (v %)	1,62	1,21	1,35	1,16	0,75	0,99	-
celkem	11 882,07	12 150	12 877,8	12 819,3	13 324,38	14 585,8	-

PRAHA 12 - neposkytla informace

PRAHA 13 - neposkytla informace

PRAHA 14 - neposkytla informace

PRAHA 15	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2008*
výsadba stromů a keřů	-	-	-	-	-	41,487	0,4
péče o dřeviny	-	-	-	-	-	1 531,464	14,7
péče o ostatní zeleň	-	-	-	-	-	8 827,049	84,9

*pozn.: podíl z rozpočtu OŽP v %

PRAHA 16 - neposkytla informace

PRAHA 17	2003	2004	2005	2006	2007	2008	celkem
výsadba stromů a keřů	5,64	25,3	21,36	75,28	24,04	216,2	367,82
podíl z rozpočtové kapitoly (v %)*	0,13	0,46	0,31	1,01	0,31	2,09	-
podíl z rozpočtu MČ (v %)	0,0049	0,02	0,02	0,06	0,01	0,11	-
péče o dřeviny	887,625	900	1 056,825	811,329	1 257,369	1 791,675	6 704,823
podíl z rozpočtové kapitoly (v %)*	19,75	16,21	15,28	10,93	16,01	0,01	-
podíl z rozpočtu MČ (v %)	0,78	0,73	0,85	0,61	2,09	0,11	-
péče o ostatní zeleň	3 051,735	3 074,7	3 618,815	3 874,517	4 310,04	5 955,125	23 884,932
podíl z rozpočtové kapitoly (v %)*	67,91	16,21	15,28	10,93	16,01	17,35	-
podíl z rozpočtu MČ (v %)	2,67	0,73	0,85	0,61	0,72	0,92	-
celkem	3,945	4,000	4,697	4 761,126	5 591,449	7,963	-

*pozn.: rozpočtová kapitola Městská infrastruktura

PRAHA 18 - neposkytla informace

PRAHA 19 - neposkytla informace

PRAHA 20 - neposkytla informace

PRAHA 21 - neposkytla informace

PRAHA 22	2003	2004	2005	2006	2007	2008	celkem
výsadba stromů a keřů	-	157,67	22,29	29,094	57,436	51,475	317,965
podíl z rozpočtu OŽP (v %)	-	1,13	4,25	0,24	1,84	1,48	-
podíl z rozpočtu MČ (v %)	-	0,25	0,03	0,04	0,09	0,07	-
péče o dřeviny	-	115,926	186,670	118,906	172,893	306,675	901,07
podíl z rozpočtu OŽP (v %)	-	0,83	3,58	1,00	5,56	8,87	-
podíl z rozpočtu MČ (v %)	-	0,19	0,27	0,17	0,27	0,42	-
péče o ostatní zeleň	-	621,657	775,877	712,726	849,440	1 044,940	4 004,64
podíl z rozpočtu OŽP (v %)	-	4,45	14,87	5,94	27,35	30,22	-
podíl z rozpočtu MČ (v %)	-	1,00	1,13	1,00	1,35	1,43	-
celkem	-	895,253	984,837	860,726	1 079,769	1403,09	5 223,675

8.2 Efektivita vynakládání prostředků na zeleň

Z dat, která poslaly jednotlivé úřady městských částí, vyplynulo, že financování především výsadby dřevin, ale také péče o ně, je na okraji zájmu většiny z nich. Často se dostává mnohem vyšších financí na ostatní zeleň – především na péči o veřejná prostranství, sekání trávníků či výsadbu květin do okrasných záhonů. Zvláště patrné je to například v městské části Praha 15 – Horní Měcholupy, kde v roce 2008 bylo 84,9 % (8 827 049 Kč) z rozpočtu celého odboru životního prostředí vyčleněno na péči o ostatní typy zeleně. Péče o stromy a keře, tedy o zeleň s nejdůležitějšími funkcemi ve městě, byla financována pouze 14,7 % z této části rozpočtu. Na výsadbu dřevin pak připadlo pouze 0,4 % z rozpočtu OŽP.

Také ostatní úřady jsou na tom podobně: Praha 1 – podíl z rozpočtu odboru životního prostředí na výsadbu dřevin se pohybuje mezi 0,45 až 2,24 %, podíl na péči o dřeviny je 0,74 až 3,15 %, naproti tomu finance na péči o ostatní zeleň se pohybují mezi 36 až 58 %. V podobných relacích se pohybují také všechny další úřady, které poskytly kompletní informace,

tedy kromě Prahy 1 také Praha 2, 11, 22 a 17 (kde byl podíl péče o dřeviny o řád vyšší až do roku 2008, kdy se propadl na zanedbatelných 0,01%).

Z tohoto přehledu je zjevné, že finance, které jsou určeny na výsadbu dřevin jsou o jeden až tři (!) řády nižší, než finance určené na péči o ostatní zeleň (např. Praha 6 v r. 2005 dala na výsadbu dřevin 49 tis. Kč a na péči o ostatní zeleň 29 599 tis. Kč). Podobně finance určené na péči o dřeviny jsou také vždy nižší než finance na péči o ostatní zeleň, a to až o dva řády.

Je možné, že většina úřadů spoléhá v oblasti financování výsadby dřevin na náhradní výsadbu za pokácené dřeviny uloženou soukromým osobám a firmám a proto minimálně investují do nových výsadeb z vlastních prostředků. Tady ovšem narážíme na úskalí náhradní výsadby za pokácené dřeviny, které jsou nedostačující a často zůstávají pouze na papíře (viz předchozí kapitolu).

Obecným důsledkem tohoto systému je, že nové výsadby zeleně jsou značně problematické. Městské části často pouze „zalepují“ volná místa na veřejných prostranstvích náhradními výsadbami, čímž ušetří prostředky na péči o ostatní zeleň, ale nepomohou celkovému navýšení objemu zeleně na svém území.

Souhrn finančních výdajů v letech 2004 – 2008

Údaje jsou v tis. Kč

	Finance na výsadbu dřevin	Finance na péči o dřeviny	Finance na ostatní zeleň	% z rozpočtu MČ na výsadbu	% z rozpočtu OŽP na výsadbu	% z rozpočtu MČ na zeleň
Praha 1	3 173,944	4 957,535	147 660,752	-	-	-
Praha 2	1 922,111	6 546,508	71 256,852	0,078%	0,268%	2,982%
Praha 3	Neposkytli	Neposkytli	Neposkytli	-	-	-
Praha 4	Neposkytli	Neposkytli	Neposkytli	-	-	-
Praha 5	Neposkytli	Neposkytli	Neposkytli	-	-	-
Praha 6	5,348	15,331	149,145	-	-	-
Praha 7	Neposkytli	Neposkytli	Neposkytli	-	-	-
Praha 8	5,450	9,850	146,000	-	-	-
Praha 9	Neposkytli	Neposkytli	Neposkytli	-	-	-
Praha 10	Neposkytli	Neposkytli	Neposkytli	-	-	-
Praha 11	1 910,75	18 686,96	45 159,57	0,042%	0,434%	1,092%
Praha 12	Neposkytli	Neposkytli	Neposkytli	-	-	-
Praha 13	Neposkytli	Neposkytli	Neposkytli	-	-	-
Praha 14	Neposkytli	Neposkytli	Neposkytli	-	-	-
Praha 15	Neposkytli	Neposkytli	Neposkytli	-	-	-
Praha 16	Neposkytli	Neposkytli	Neposkytli	-	-	-
Praha 17	362,180	5 817,198	20 833,197	0,044%	0,878%	0,766%
Praha 18	Neposkytli	Neposkytli	Neposkytli	-	-	-
Praha 19	Neposkytli	Neposkytli	Neposkytli	-	-	-
Praha 20	Neposkytli	Neposkytli	Neposkytli	-	-	-
Praha 21	Neposkytli	Neposkytli	Neposkytli	-	-	-
Praha 22	317,965	901,07	4 004,640	0,096%	0,264%	1,182%
Celkem	18 484,95	62 090,271	584 060,011	0,065%	0,461%	1,832%

9. Závěr

Cílem této studie bylo objektivní vyhodnocení množství, stavu a vývoje zeleně v Praze. Trochu mimochodem pak vznikl náhled na přístup k zeleni a také na informační otevřenost jednotlivých městských částí. Ve městě velikosti Prahy je otázka, zda mizí či přibývá zeleň, jakou má kvalitu a jak je o ní pečováno, mimořádně důležitá. A to zvláště v době, kdy dochází k rozsáhlé stavební činnosti a připravuje se nový územní plán, který má určit další směřování hlavního města. Sestavili jsme přehled o dostupných (ať už aktivně či pasivně) údajů o pražské zeleni. Získaný obraz bohužel není ucelený, podařilo se nám spíše jen na několika příkladech ilustrovat současnou situaci. Úřady většiny oslovených městských částí bojkotovaly nejen naši snahu o získání relevantních dat, ale také zákony o poskytování informací, a shromážděné údaje nemají dostatečnou vypovídací hodnotu.

9.1 Vyhodnocení stavu a aktuálních trendů ve vývoji zeleně v Praze

Nejprve je třeba se pozastavit u obecně prezentovaných statistik o vývoji zeleně v Praze. Jak uvádíme v kapitole 3, jsou to především dílčí data o jednotlivých typech zeleně, která o celkovém stavu ani konkrétně o nejdůležitější zeleni – tedy té, kterou máme takřkajíc pod okny – nevyovídají uceleně. Ukazatelem vývoje zeleně v Praze nemůže být statistika rozlohy lesních porostů ani bilance ploch zeleně v územním plánu. Celoměstská pasportizace zeleně není zavedena a nejpodrobnější studie o pražské zeleni Povrchy a zeleň v Praze je z roku 1995. Je s podivem, že v době cenově i technicky dostupných satelitních technologií neexistuje sumarizační studie na základě průběžného snímání povrchu.

Velmi důležitá data vyplývají z následujícího grafického zpracování vývoje zeleně v několika městských částech. Z tohoto srovnání je patrné, že obavy z mizení městské zeleně mají reálný základ. V tomto grafickém přehledu jsou zpracovány celkové počty kácených stromů v městských částech v porovnání s celkovou výsadbou (jedná se o nelesní zeleň). Pro srovnání byly vybrány ty městské části, jejichž odpovědi byly natolik kompletní, že toto zpracování umožnily.

Dá se říci, že celkově převažuje kácení nad výsadbou, byť v některých městských částech je tomu naopak. Především

v centrální části města, kterou reprezentují městské části Praha 1 a 2, počet kácených dřevin dramaticky převažuje nad výsadbou. Ta by měla navíc díky následné mortalitě výsadeb pro rovnovážný vývoj území o něco převyšovat počty kácených dřevin. Na Praze 2 počet kácených dřevin neustále vzrůstá, naproti tomu trend výsadeb stagnuje a celkový nedostatek zeleně se tudíž významně prohlubuje. Zajímavý je také přístup ke keřům. Dosadba v posledních letech je minimální a neodpovídá extrémním rozlohám kácených keřů v posledních letech.

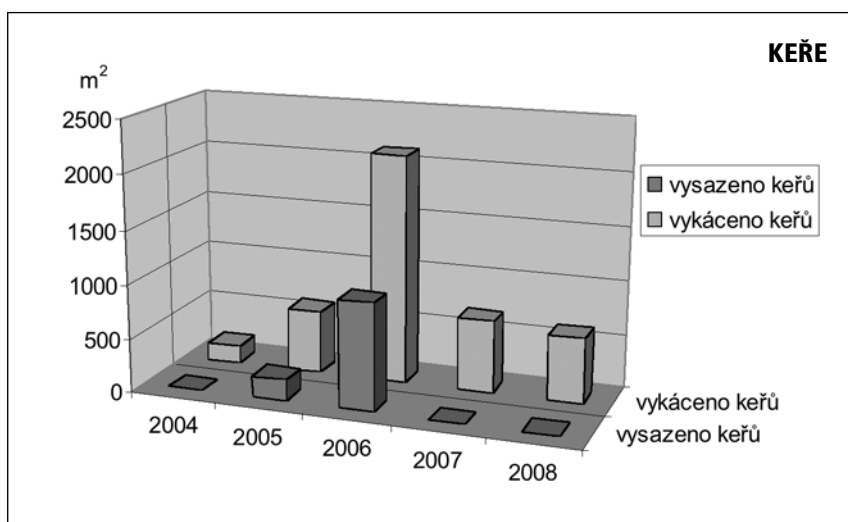
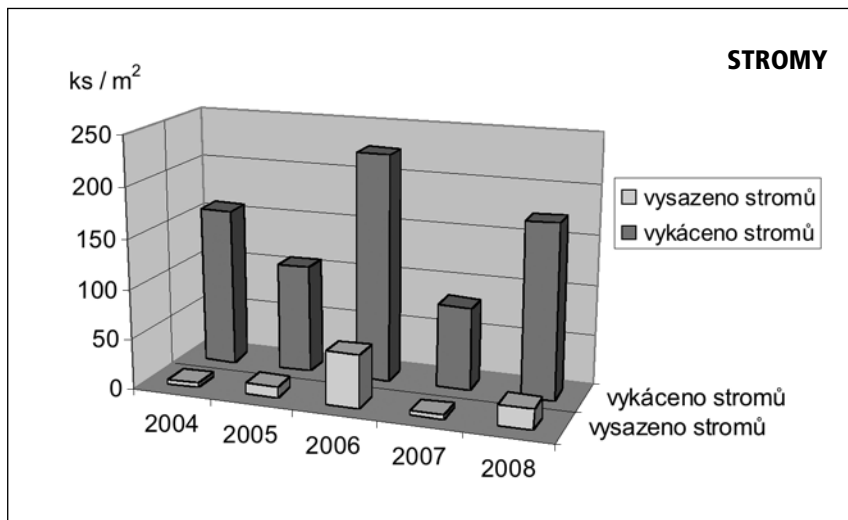
Stejně tak na Praze 5 počet kácených stromů celkově převyšuje výsadby. Zarážející je i zde přístup ke keřům, kdy např. v roce 2006 bylo vykáceno přes 12 800 ks nebo m² keřů, tedy zhruba pětikrát více, než se za 5 let vysadí. Na Praze 6 jsou srovnány pouze nařízené náhradní výsadby a ostatní výsadby, zatímco údaje o realizovaných náhradních výsadbách nejsou k dispozici. Přesto i zde je patrná převaha kácených stromů nad vysazenými, ačkoliv se tento rozdíl alespoň teoreticky zmenšuje. V roce 2007 zde bylo vykáceno zarážejících 40 000 m² keřů – více, než se celkově za období pěti let dosadí.

Teprve v převážně sídlištním útvaru Prahy 11 se setkáváme s vyrovnanou bilancí, kdy počty vysazovaných stromů převyšují jejich kácení. Na druhou stranu se i zde v roce 2008 objevuje vyčnívající číslo 27 000 vykácených keřů, což převyšuje celou výsadbu za pět let.

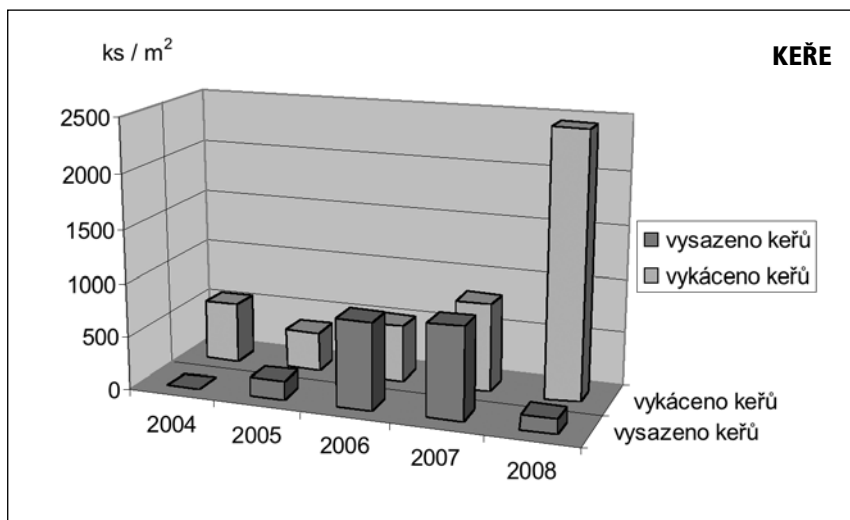
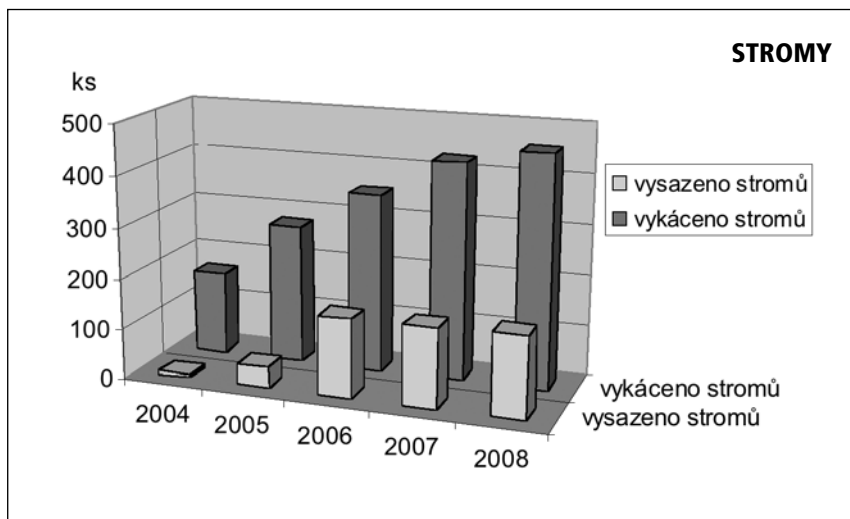
V bilanci městské části Praha 14 významně převažují výsadby, a to pravděpodobně díky jednorázové akci v roce 2006, kdy bylo vysazeno 7 000 stromů a přes 116 000 keřů. Je ale možné, že se jedná o výsadby v lesních porostech. Bilanci Prahy 17 zachraňuje ve prospěch stromů rok 2005, výsadba keřů pak trvale převažuje nad jejich kácením. Na Praze 18 naopak dochází k trvalému nárůstu počtu kácených stromů, jež nejsou zcela dostatečným způsobem doplňovány výsadbou.

Grafické zpracování vývoje zeleně na základě srovnání výsadeb a kácení v jednotlivých pražských městských částech v letech 2004 – 2008:

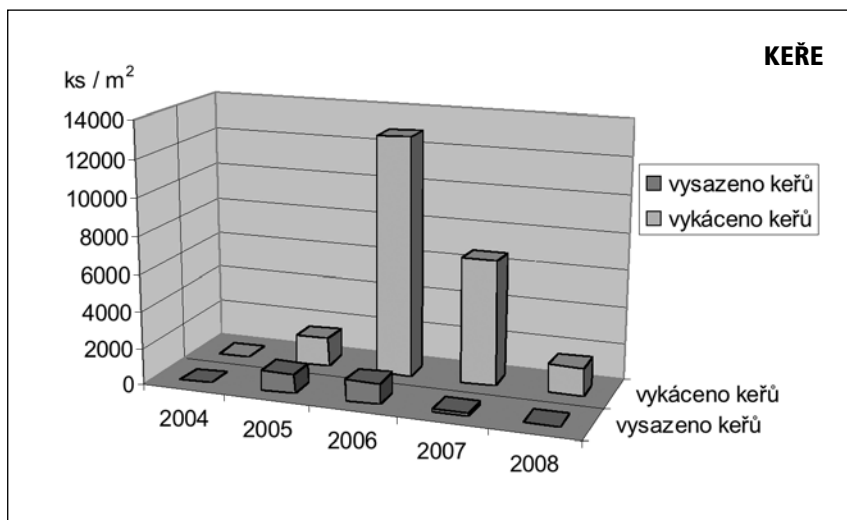
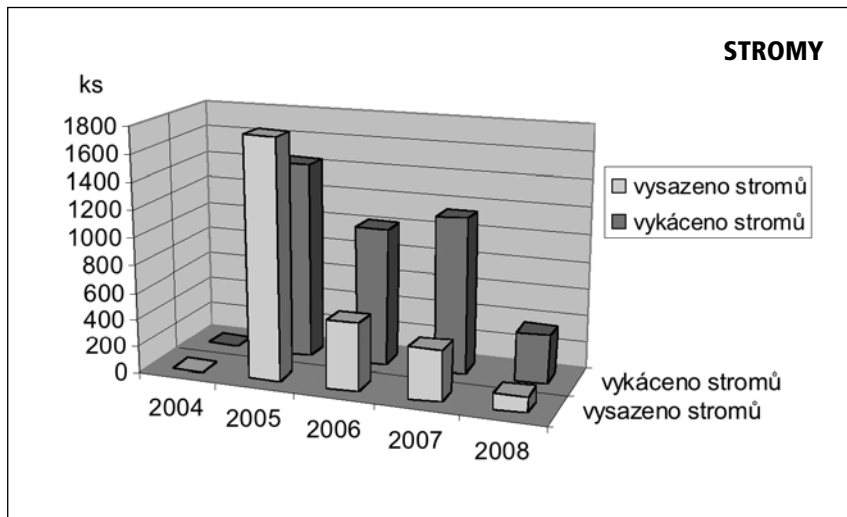
Praha 1

Praha 2

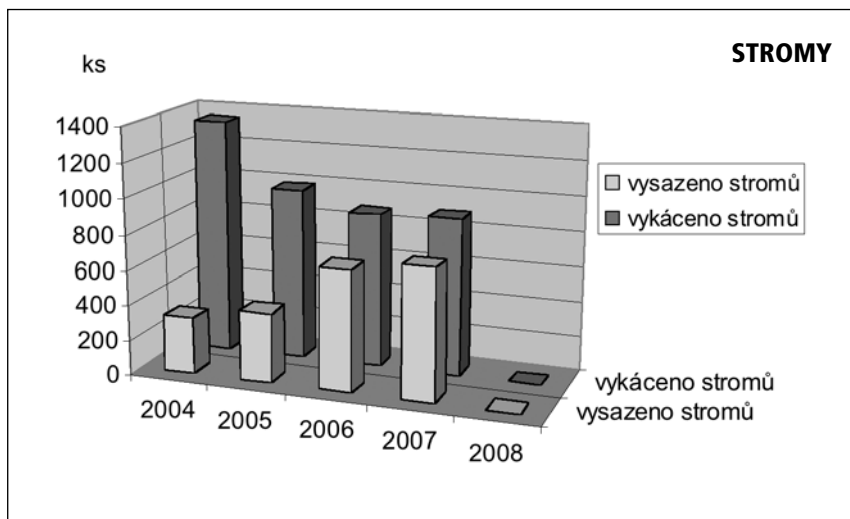

Praha 5

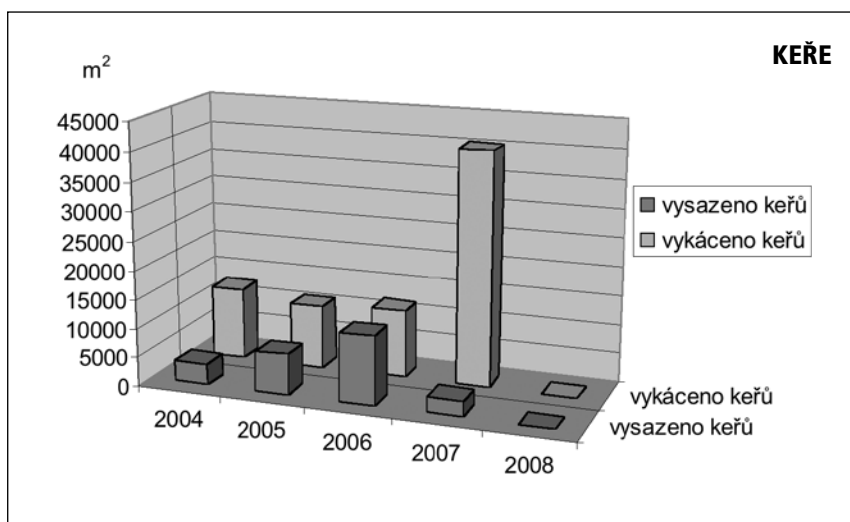

Pozn.: Pro kategorie keře byly sloučeny jednotky ks a m² (1ks = 1m²).

Praha 6

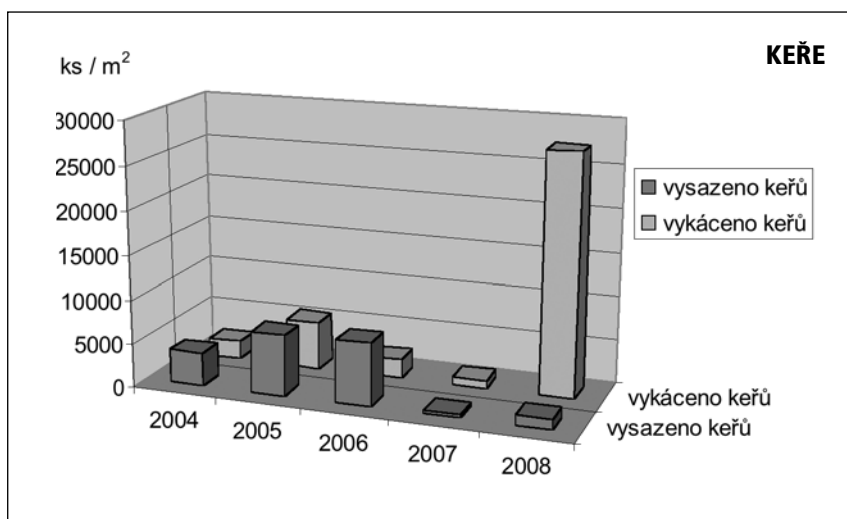
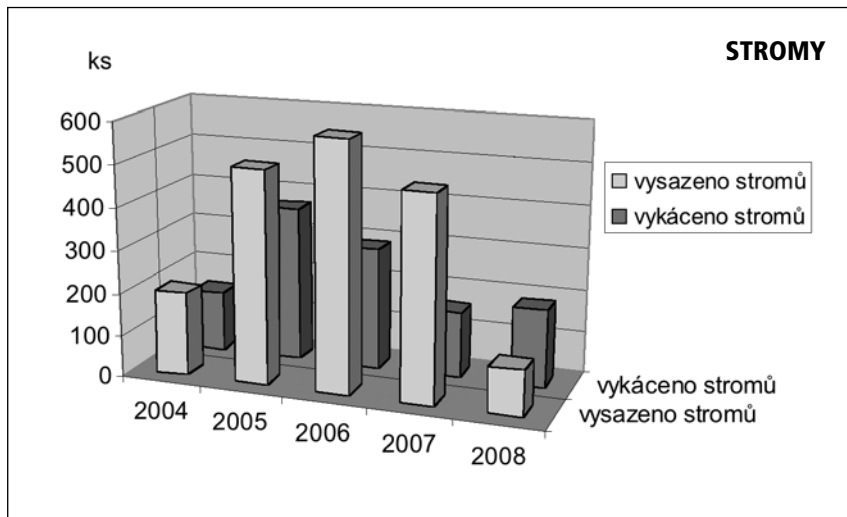
Pozn.: Jedná se pouze o nařízené náhradní výsadby. Čísla realizovaných výsadeb nejsou k dispozici. Jedná se pouze o stromy kácené na základě vydaného povolení.

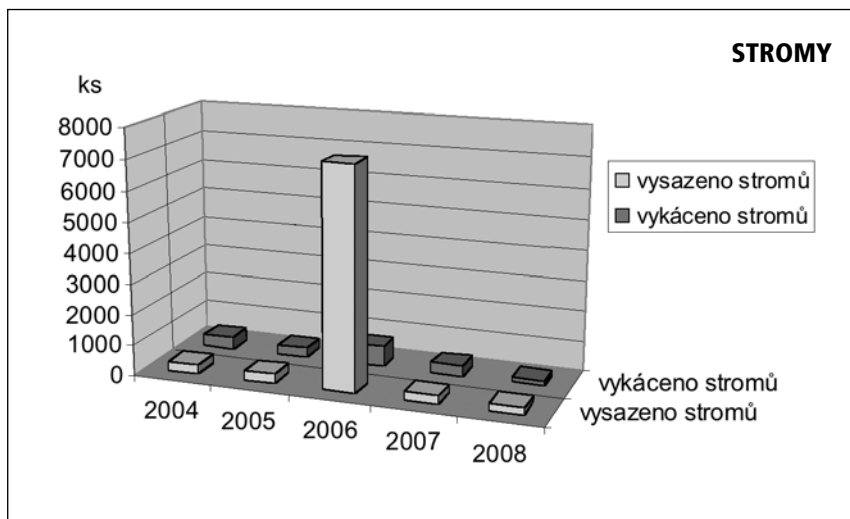
Pozn.: Jedná se pouze o nařízené náhradní výsadby. Čísla realizovaných výsadeb nejsou k dispozici. Jedná se pouze o stromy kácené na základě vydaného povolení.

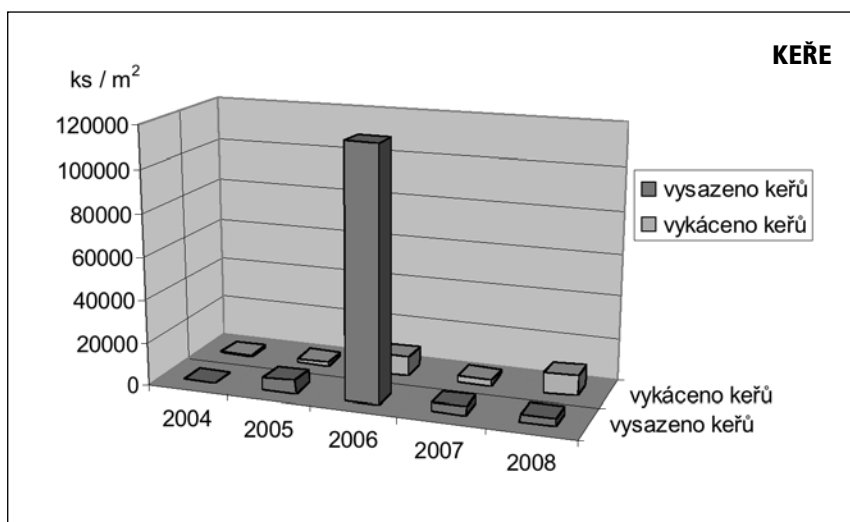
Praha 11

Praha 14

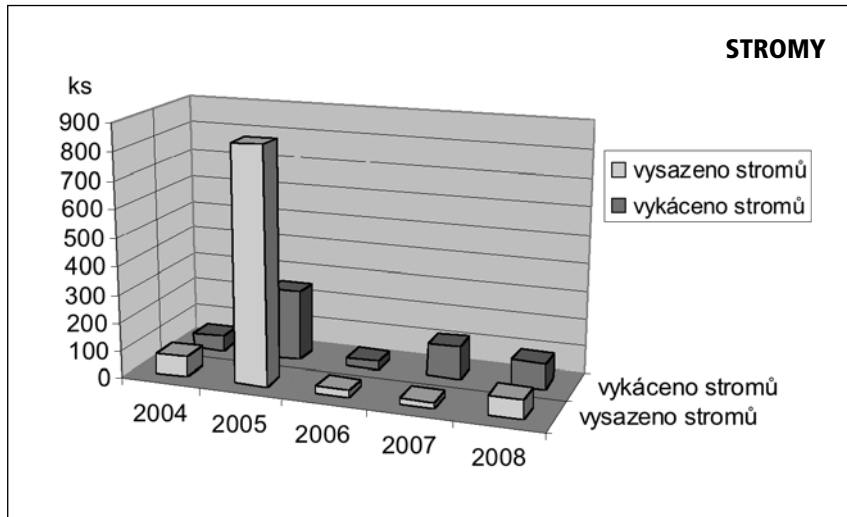

Pozn.: Jedná se pouze o nařízené náhradní výsadby. Čísla realizovaných výsadeb nejsou k dispozici.

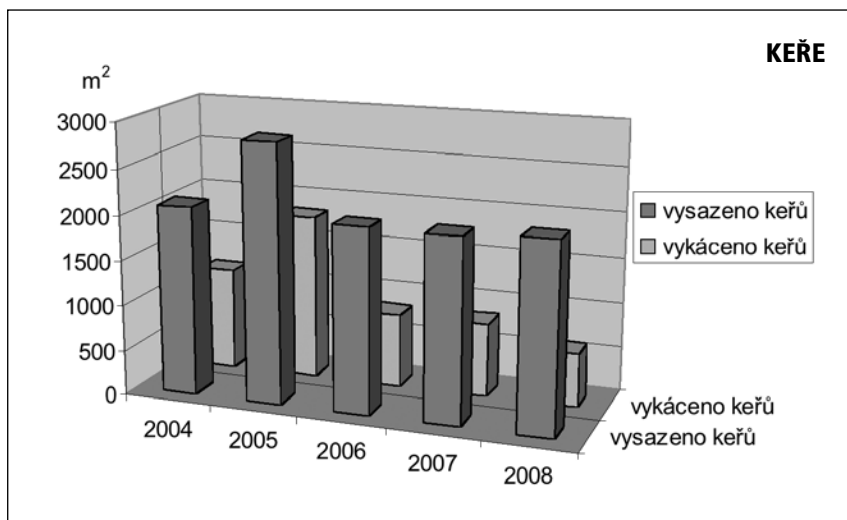

Pozn.: Pro kategorie keře byly sloučeny jednotky ks a m² (1ks = 1m²). Jedná se pouze o nařízené náhradní výsadby. Čísla realizovaných výsadeb nejsou k dispozici.

Praha 17

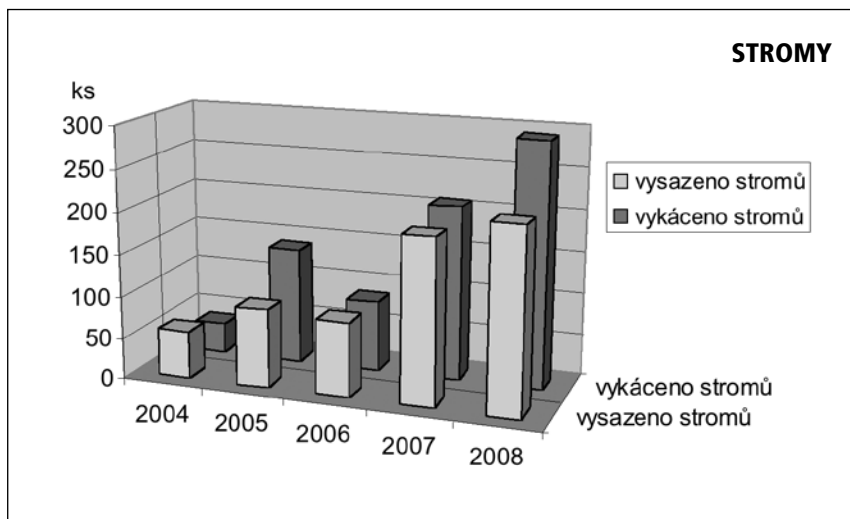

Pozn.: Jedná se pouze o nařízené náhradní výsadby. Čísla realizovaných výsadeb nejsou k dispozici.

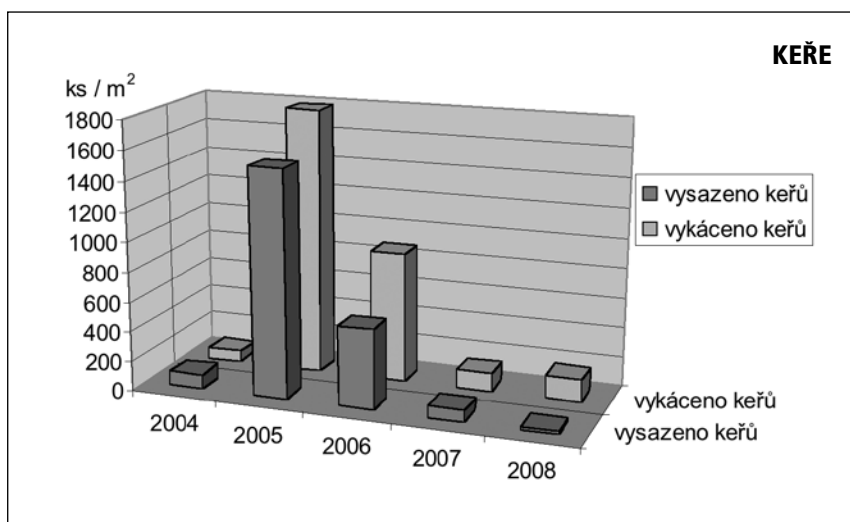

Pozn.: Jedná se pouze o nařízené náhradní výsadby. Čísla realizovaných výsadeb nejsou k dispozici.

Praha 18

Pozn.: Jedná se pouze o nařízené náhradní výsadby. Čísla realizovaných výsadeb nejsou k dispozici.

Pozn.: Pro kategorie keře byly sloučeny jednotky ks a m² (1ks = 1m²). Jedná se pouze o nařízené náhradní výsadby. Čísla realizovaných výsadeb nejsou k dispozici.

9.2 Doporučení pro magistrát a městské části

Zákon o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. §72 písm. c) ukládá úřadům povinnost vést přehled vydaných rozhodnutí; dále ukládá písmenem f) povinnost vést přehled o jiných důležitých informacích, které se vztahují k výkonu a řízení ochrany přírody známé příslušnému orgánu, zejména údaje o stavu a vývoji přírodního prostředí. Rovněž podle zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, mají úřady samy aktivně zveřejňovat „souhrny údajů“ o činnostech s negativním vlivem na přírodu [§ 10a odst. 5 písm. c)].

V městském prostředí je zeleň jedním ze zásadních ukazatelů kvality životního prostředí. Evidence správních rozhodnutí o povolení kácení vyplývá přímo ze zákona. Proto by statistiky o vývoji zeleně měly být k dispozici na každém úřadu městské části. V tomto smyslu se také jeví požadavky některých částí na uhrazení nákladů za zpracování informací jako neoprávněné, neboť na žádost o tyto informace nemá úřad reagovat nadstandardní administrací, ale pouhým zasláním již zpracovaných informací.

Stav a vývoj zeleně v metropoli je celospolečenská záležitost, která by měla být v popředí zájmu úřadů i politických reprezentací. Dalším krokem, který navíc vyplývá přímo ze zákona, je proto aktivní zveřejňování těchto údajů.

Z této studie vyplývá obecný nedostatek souhrnných informací o množství, stavu a vývoji zeleně. Praze chybí celoměstská pasportizace zeleně. Nej kvalitnější inventarizační studie o zeleni z roku 1995 nebyla obnovena ani po 14 letech. Informace o zeleni jsou kusé a nekompatibilní. Dalším

důležitým formátem informací o zeleni je přehled celkového kácení a vysazování dřevin v metropoli. Tato studie objasnila, že data potřebná k tomuto přehledu jsou zpracována zcela nekompletně a bez návaznosti na celek.

Ukazuje se, že pro udržení zeleně v dané lokalitě jsou náhradní výsadby dřevin namísto pokácených (vedle územního plánování) klíčovým nástrojem (viz kapitola 7. Náhradní výsadby). Důsledné nařizování náhradních výsadeb, následná péče a jejich průběžná kontrola, jsou proto nanejvýš důležité pro zachování kvality životního prostředí.

Samostatným problémem je financování zeleně. Bezkonkurenčně největší finance směřují do péče o trávníky a ostatní zeleň. Příliš vysoká frekvence sekání rozsáhlých trávníkových ploch vede k obrovské spotřebě financí na tuto položku. Na druhé straně finance, které směřují do péče o dřeviny, jsou pouhým zlomkem v porovnání s ostatní péčí. Samotné financování výsadby dřevin je na tom ještě o řád hůře.

Východiskem z neuspokojivé situace může být kombinace náležitého ukládání náhradní výsadby, zintenzivnění kontroly výsadeb a následné péče, a převzetí péče o dřeviny po uplynutí lhůty stanovené ve správním rozhodnutí do správy městské části. Zároveň je nutné přesunoutí těžiště rozpočtové kapitoly „péče o zeleň“ na výsadbu dřevin a celkovou péči o dřeviny z aktivit údržby „nedřevinné“ zeleně – tedy omezení výdajů na intenzivní sekání trávníků, které mnohdy ani nerespektuje jejich vegetačně regenerativní schopnosti. Takto ušetřené peníze by se měly objevit ve financování péče o dřeviny, neboť v městském prostředí je nutné o ně pečovat po celou dobu jejich života.

10. Odkazy, zdroje informací, publikace

Zdroje dat mimo žádostí o informace:

- [1] Praha Životní prostředí 2007, Magistrát hl. m. Prahy, duben 2008
- [2] Atlas Životního prostředí v Praze, <http://www.premis.cz/atlaszp/>
- [3] Územně analytické podklady hlavního města Prahy, Útvar rozvoje hlavního města Prahy, 2008
www.urm.cz/cs/uzemne_analyticke_podklady - stav k 11.6. 2009
- [4] Povrchy a zeleň v Praze, Institut městské informatiky hl. m. Prahy, červen 1995
- [5] Územní plán hlavního města Prahy – Koncept – 1.čtení
- [6] Komentář k petici Praha – město pro život
<http://www.mestaprozivot.arnika.org/komentar-k-petici>

Stav a vývoj zeleně v Praze

Mizí na území Prahy zeleň nebo naopak přibývá? Ve veřejně dostupných informačních zdrojích není snadné najít na tuto otázku odpověď. Brožura shrnuje data publikovaná v ročenkách životního prostředí a dalších dokumentech magistrátu, a vyhodnocuje dotazníkové šetření provedené mezi 22 městskými částmi. Zabývá se také problematikou informování veřejnosti a účasti občanů v rozhodování, a formuluje doporučení pro další nakládání se zelení a její sledování.

Arnika

Posláním sdružení Arnika je zlepšení stavu životního prostředí, jeho obrana před znečišťováním, ochrana a obnova přírodních hodnot na území České republiky i v evropském kontextu. Věříme, že přírodní bohatství není pouze darem, ale také závazkem uchovat jej do budoucna. Svoji činnost opíráme o tři pilíře – zapojení veřejnosti do rozhodování, odborné argumenty a komunikaci s médii.

Centrum pro podporu občanů

Naším posláním je pomáhat lidem, kteří se chtějí podílet na rozhodování o životním prostředí v místě, kde žijí. Poskytujeme bezplatnou pomoc obcím, občanským sdružením i jednotlivcům. Zaměřujeme se zejména na problematiku ochrany vod a vodních toků, toxické látky a odpady, životní prostředí měst, kácení stromů, právo na informace a účast veřejnosti v rozhodování. Každoročně poskytneme více než tisíc konzultací a řešíme více než sto různých případů.

Praha – město pro život

V kampani se zaměřujeme na problematiku zeleně a ochrany stromů v Praze a na nový územní plán, který určuje další rozvoj města. Sledujeme také probíhající změny současného územního plánu a pomáháme občanům podávat k nim připomínky. Spolupracujeme s desítkami místních občanských sdružení a iniciativ a poskytujeme bezplatné poradenství obyvatelům, kteří chtějí přispět k lepšímu životu v metropoli.

Vydala Arnika – Centrum pro podporu občanů

Autoři: Ing. Jakub Esterka, Mgr. Lukáš Matějka, JUDr. Pavla Bejčková, Martin Skalský, David Zítek, Mgr. Anežka Hradilková

Grafická úprava a sazba: Anna Frajtová, www.designbox.cz

Praha, 2009

ISBN 979-80-904409-2-0

Arnika – Centrum pro podporu občanů, Chlumova 17, 130 00 Praha 3

telefon: 222 781 471, e-mail: cepo@arnika.org

Více informací: www.arnika.org

Vydání této publikace podpořil grant Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti a Ministerstvo životního prostředí ČR. Dárci neodpovídají za obsah publikace.